

งานวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สู่งานอาชีพ
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together)
ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)
ในรายวิชานมอมบ

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

โดย
นางติณณา ศุกระกาญจน์
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ -
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

งานวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ฐานอาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT
(Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)
ในรายวิชาขนมอบ

ผู้วิจัย

นางติณณา ศุกระกาญจน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องงานวิจัย : การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สู่งานอาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชา
ขนมอบ ๑
ชื่อ-ชื่อสกุลผู้ทำวิจัย : นางดิศณา ศุกระกาญจน์
หน่วยงานต้นสังกัด : โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง
ปีที่ทำการวิจัย : ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

การวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ๒) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning-Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ รายวิชา ขนมอบ โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ แบบแผนการวิจัยเป็นแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย ๑) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ๒) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ขนมอบ จำนวน ๒ ฉบับ จำนวน ๑๐ ข้อ คือ แบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก ๓) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

๑. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning -Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๒. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning- Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ ๑

หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมาย นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นนักเรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของประเทศ ซึ่งเห็นได้จาก แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ ๒๑” อาจกล่าวได้ว่าประเทศที่มีการศึกษาที่เจริญย่อมส่งผลให้ประเทศนั้นพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว จากความสำคัญดังกล่าวจึงเกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ หมวด ๔ แนวการจัดการศึกษา มาตรา ๒๒ ระบุไว้ว่าการจัดการ การศึกษาต้องยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ รวมทั้งยังมีความ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑ : ๔) ได้กำหนดวิสัยทัศน์และหลักการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลัง ของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลไทย และพลเมืองโลกมีความรู้และทักษะ พื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้น นักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เป็นกลุ่มที่มีเนื้อหาสาระ การเรียนรู้เน้นทักษะปฏิบัติ ครูผู้สอนจึงมีความพยายามหาวิธีสอน หาสื่อประกอบการเรียนการสอน ให้สามารถกระตุ้นความสนใจจากนักเรียนซึ่งควรเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมบริบทในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย สร้างผลงานได้จริงทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจเกิดความรัก และศรัทธาในผลงานของตน โดยทั้งนี้ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความ สนใจฝึกทักษะ กระบวนการคิดและการจัดการโดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและ ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งปัญหาที่พบในปัจจุบัน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ยังไม่ประสบความสำเร็จ เท่าที่ควร กล่าวคือ นักเรียนยังขาดทักษะปฏิบัติอย่างชำนาญ เนื่องจากปฏิบัติในรายวิชา ขนมอบ นักเรียนต้องมีทักษะปฏิบัติการประกอบอาหารอย่างเป็นขั้นตอน และเกิดความชำนาญ

ดังนั้นการจัดรูปแบบการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชาขนมอบ เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเกิด คุณลักษณะด้านคุณภาพตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียน ห้วยนางราษฎร์บำรุง เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพ ต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ ในรายวิชานวมอบ โดยใช้รูปแบบการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)ให้จำนวนนักเรียนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้

กระบวนการจัดการเรียนรู้สู่ฐานอาชีพโดยการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สู่ฐานอาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชานวมอบ ใช้หลักการตามแนวคิดของ การจัดการเรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่กำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มเล็กๆ คณะและคณะความสามารถ ประกอบด้วย นักเรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยกำหนดกิจกรรมให้สมาชิกรับผิดชอบงานของกลุ่ม มีการหมุนเวียนหน้าที่กันในการทำงานอย่างทั่วถึง มีการแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิด มีการช่วยเหลือ เป็นการปลูกฝังคุณธรรมที่พึงมาพัฒนาทักษะการทำงานและ ทักษะทางสังคมการเรียนรู้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. ๒๕๔๔ก : ๓๓ - ๔๓) ด้วยวิธีกลุ่มร่วมมือจะทำให้เป็นคนที่มีความมั่นใจเป็นนักกีฬาใส่ใจผู้อื่นมากขึ้น มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม ทำให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น สามารถเผชิญกับความเครียดและแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดี ทำให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข (ทิตนา แคมมณี ๒๕๔๕ : ๑๙๘) และสุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (๒๕๔๓ : ๑๔๙ - ๑๕๐) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together) เป็นเทคนิคหนึ่งที่เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลำดับขั้นตอนแน่นอน ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเด่นชัด ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเด่นชัด เพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานกลุ่มซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มให้การยอมรับผลงานนั้น

ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาการจัดการสอนได้เป็นอย่างดี ซึ่ง ทิตนา แคมมณี (๒๕๔๕ : ๒๔๖) ได้ให้ความหมายของ รูปแบบการสอนว่า เป็นสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญาทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความเชื่อต่างๆโดย มีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆเข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติประกอบด้วยทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อย

เชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและรวดเร็วขึ้น ช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของนักเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

๑. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

๒. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning-Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) อยู่ในระดับดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักเรียนมีความรู้และทักษะกระบวนการทำงานในรายวิชา ชนมอบ
๒. ครูผู้สอนได้มีแนวทางในการเลือกใช้วิธีสอนการจัดการเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทำงานและกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓. ครูผู้สอนได้มีแนวทางในการสร้างแผนการสอนวิชาชนมอบ ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) สำหรับครูผู้สอนนำไปปรับปรุงใช้ให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ประชากรได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒-๓ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จำนวน ๔๔ คน

๒. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ รายวิชาชนมอบ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จำนวน ๒๓ คน

๓. ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

ตัวแปรตาม ได้แก่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ความจำ (Remembering)
- ความเข้าใจ (Understanding)
- การประยุกต์ใช้ (Applying)
- การวิเคราะห์ (Analyzing)
- การประเมินค่า (Evaluating)
- การคิดสร้างสรรค์(Creating)

**ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning-
Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)**

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านสื่อการเรียนการสอน

๔. เนื้อหาในการวิจัย คือ รายวิชาขนมอบ

แผนการเรียนรู้ เรื่อง ขนมอบ (คุกกี้เนยสด)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ คือ รายวิชา
ขนมอบ โดยจัดทำแผนการเรียนรู้ จำนวน ๓ แผน รวม ๒๐ ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)คือ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันโดยกำหนด
สถานการณ์และเงื่อนไขให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งนักเรียนมี
ระดับความรู้ความสามารถที่ต่างกันคือ เก่ง ปานกลาง อ่อน และมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับเนื้อหา
กิจกรรมการเรียนการสอน มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเด่นชัด มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่าง
เด่นชัด โดยร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติ เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วย
พัฒนาความสามารถของนักเรียนการปฏิบัติการกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้
หลักการ วิธีการทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถ
ทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนประสบ
ผลสำเร็จและรวดเร็ว ในวิชาโภชนาการบุคคลโดยมีการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ขั้นเตรียม

๑. ทบทวนความรู้,ทักษะที่เรียนมาและกำหนดสถานการณ์

๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ ๔-๕ คน คละความสามารถในการเรียนรู้ คือ เก่ง ปานกลาง
อ่อน เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้ช่วยเหลือกันในกลุ่ม(ตามคะแนนทดสอบก่อนเรียน)

ขั้นดำเนินการสอน

๓. ครูกำหนดสถานการณ์ อธิบายสาระความรู้และสาธิตทักษะหรือการกระทำในภาพรวม
โดยสาธิตตั้งแต่ต้นจนจบทักษะ

๔. ครูสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้นักเรียนเรียน
สังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

๕. นักเรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดูครูผู้สอนควรแนะนำ
หากมีข้อสงสัย มีการอธิบาย

๖. ครูให้เทคนิควิธีการ เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น

๗. นักเรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ ให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ต้นจนจบ จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

ขั้นสรุปและให้รางวัลกลุ่ม

๘. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแล้วตรวจคำตอบนับคะแนนรวมเป็นคะแนนเฉลี่ยกลุ่ม โดยต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ๗๐% กลุ่มนั้นได้คำชมเชย หรือรางวัล

๙. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส (Davies) รายวิชาขนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๗ คน โดยแบ่งพฤติกรรมได้เป็น ๖ ระดับดังนี้

ความจำ (Remembering) หมายถึง ความสามารถในการระลึกได้ แสดงรายการได้ บอกได้ ระบุน บอกรู้ได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถบอกความหมายของทฤษฎีได้

การเข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมาย ยกตัวอย่าง สรุป อธิบาย ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดของทฤษฎีได้

การประยุกต์ใช้ (Applying) หมายถึง ความสามารถในการนำไปใช้ ประยุกต์ใช้ แก้ไขปัญหา ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาได้

การวิเคราะห์ (Analysing) หมายถึง ความสามารถในการเปรียบเทียบ อธิบายลักษณะการจัดการ ตัวอย่างเช่น นักเรียน สามารถบอกความแตกต่างระหว่าง ๒ ทฤษฎีได้

การประเมินค่า (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบ วิเคราะห์ ตัดสิน ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถตัดสินคุณค่าของทฤษฎีได้

การคิดสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึงความสามารถในการรวมส่วนประกอบต่างๆเข้าด้วยกัน ด้วยรูปแบบใหม่ๆที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผลหรือทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นต้นแบบ

กระบวนการกลุ่ม หมายถึง ประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับการลงมือร่วม ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของแต่ละคนแต่ละคนในกลุ่มมีอิทธิพลและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันกระบวนการทำงานร่วมกันของนักเรียนภายในกลุ่มซึ่งสังเกตจากนักศึกษามีส่วนร่วมในการเตรียมแผนงานทำงานของกลุ่ม

การกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำงานคือ การปรึกษาและการวางแผนแบ่งหน้าที่ร่วมกันก่อนลงมือปฏิบัติว่าเป็นงานประเภทใด

การวางแผนในการทำงานคือ การวางแผนงานในการทำงาน การแบ่งหน้าที่ในการทำงาน การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน และการกำหนดวิธีทำงานที่เป็นขั้นตอนจนสำเร็จ

การปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้คือ การร่วมมือทำงานภายในกลุ่มตามลำดับขั้นตอนที่วางแผนไว้ และมีความถูกต้องจนเสร็จทันเวลา

การประเมินผลคือ การประเมินการปฏิบัติงานภายในกลุ่มทุกขั้นตอน มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม

การปรับปรุงงาน คือ การร่วมมือกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นและมีความพร้อมที่จะปรับปรุงงานให้เกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ดีในรายวิชาขนมอบ ๑ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๓ คน ที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies

ด้านวิธีสอนหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดรายวิชาขนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๓ คน ที่มีต่อด้านสาระการเรียนรู้

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดรายวิชาขนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๓ คน ที่มีต่อด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านสื่อการเรียนการสอนหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดรายวิชาขนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๓ คน ที่มีต่อด้านสื่อการเรียนการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดรายวิชาขนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๓ คน ที่มีต่อด้านการวัดและประเมินผล

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๓ คน ในรายวิชา ขนมอบ โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สูงอายาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชานมอมบ

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม ง ๓๐๒๖๓ นมอมบ

ศึกษาอาหารอบประเภทต่าง ศัพท์ที่ใช้ในการทำอาหารอบ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ การเก็บรักษา เครื่องชั่ง ตวง การใช้เตาอบ ปฏิบัติงานสำรวจความต้องการของตลาดและแหล่งวัสดุฝึก ชั่ง ตวง ผสม และการประกอบอาหารอบ ปฏิบัติงานทำอาหารอบประเภทต่าง ๆ เช่น คุกกี้ บราวนี่ เค้ก เก็บรักษาและบรรจุภาชนะที่เหมาะสม คำนวณค่าใช้จ่าย กำหนดราคา จัดจำหน่าย จัดบันทึกการปฏิบัติงาน ทำบัญชีรายรับ/รายจ่าย และประเมินผลเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการทำอาหารอบ พัฒนางาน วิธีการทำงาน ปรับปรุง ประเมินผล ทำงานอย่างมีระบบ มีความขยัน ซื่อสัตย์ อดทน พึ่งตนเองได้ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการประกอบอาชีพและศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้น

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ความเข้าใจ สามารถแยกประเภทอาหารอบประเภทต่าง ๆ ได้
 ๒. อธิบายความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในอาหารอบได้
 ๓. อธิบายหลักการเลือกซื้อ เลือกใช้ วัสดุอุปกรณ์การทำอาหารอบได้
 ๔. ฝึกทักษะปฏิบัติการทำอาหารอบได้อย่างน้อย ๕ ประเภท
 ๕. เขียนบันทึก สรุปผลการปฏิบัติงาน ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนางานได้
 ๖. ทำบัญชีรายรับ รายจ่าย กำหนดราคาขายและจัดจำหน่ายได้
 ๗. นำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการเผยแพร่และจำหน่ายได้
- รวมทั้งหมด ๗ ผลการเรียนรู้

การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จันทรา ตันติพงศานุรักษ์ (๒๕๔๔ : ๓๖) กล่าวว่า การจัดการเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือกันจนบรรลุผลตามเป้าหมาย ตลอดจนส่งเสริมให้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทีมตามระบอบประชาธิปไตย ที่ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ การทำงานร่วมกันด้วยความสุขและสร้างสรรค์

ทิศนา ขัมมณี (๒๕๕๕:๙๘) ได้อธิบายถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เป็นการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ ๓-๕ คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

บุญชม ศรีสะอาด (๒๕๔๑ : ๑๒๒) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้นักเรียนร่วมมือกันในการเรียน ซึ่งมีวิธีการดังนี้

๑. ครูสอนบทเรียน

๒. นักเรียน ๔ คน ทำงานร่วมกันตามที่ครูกำหนด มีการเปรียบเทียบคำตอบ ชักถาม ตรวจสอบกัน

๓. แนะนำให้คนเก่งอธิบายแบบฝึกหัดให้เพื่อน

๔. เมื่อเรียนจบบทเรียนให้ทุกคนทำแบบทดสอบนั้น ๆ ด้วยตนเอง

๕. ตรวจสอบผลการทดสอบ หาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม

๖. นักเรียนคนใดทำได้ดีขึ้น ครูจะชมเชย และกลุ่มใดทำได้ดีขึ้นก็จะได้รับคำชมเชย

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (๒๕๕๓:๑๕๕) ได้อธิบายถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มุ่งเน้นการร่วมมือปฏิบัติงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และพัฒนาทักษะทางสังคม

วัชรกรรณ์ กองมณี (๒๕๕๖ : ๑๙) ให้ความหมายว่า การเรียนแบบร่วมมือหมายถึง การที่นักเรียนปฏิสัมพันธ์และร่วมมือกันรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนในกลุ่ม เพื่อให้เกิดความสำเร็จจากการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (๒๕๕๕:๕๑) ได้ให้ความหมายของการสอนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วย สมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน โดยแต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการจัดการเรียนรู้รวมทั้งเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น แต่จะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือ ความสำเร็จของกลุ่ม

สุวคนธ์ ทองแมน (๒๕๕๓ : ๒๑) ให้ความหมายว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็กประมาณ ๒ – ๕ คน สมาชิกแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกันทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีเป้าหมายร่วมกันคือความสำเร็จของกลุ่ม

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การจัดสภาพทางการเรียนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ ๓-๕ คน และสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถทางการเรียนที่แตกต่าง คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ให้ทำงานร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้เมื่อสมาชิกทุกคนรับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning)

ทิตินา แชมมณี (๒๕๕๕ : ๙๘ – ๙๙) และวัชรวิลา เล้าเรียนดี (๒๕๕๓:๑๕๕) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียน เป็นกลุ่มย่อย ประมาณ ๓ – ๖ คน โดยสมาชิกในกลุ่มจะช่วยเหลือ ความสำเร็จทางด้านการเรียน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ในสัดส่วน ๑ : ๒ : ๑ สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รับฟังความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและสมาชิก กลุ่มจะต้องร่วมรับผิดชอบต่อผลงานกลุ่มและผลงานของตนเอง จอห์นสัน และจอห์นสัน กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนมี ๓ ลักษณะ คือ

๑. ลักษณะแข่งขันกันในการศึกษาเรียนรู้ นักเรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับยกย่อง หรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่างๆคน

๒. ลักษณะต่างคนต่างเรียน คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น

๓. ลักษณะร่วมมือหรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย รวมทั้งได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นให้นักเรียนช่วยกันในการเรียนรู้ โดยมีการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีการพึ่งพาอาศัยกันในการเรียนรู้ มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดมีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการวิเคราะห์กันภายในกลุ่ม และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานร่วมกัน

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จอห์นสันและจอห์นสัน (ทิตินา แชมมณี. ๒๕๕๒ : ๙๘ – ๙๙ อ้างอิงจาก Johnson and Johnson. ๑๙๙๔: ๓๑-๓๓) สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือไม่ได้มีความหมายเพียงว่า มีการจัดการให้นักเรียนเข้ากลุ่มแล้วให้งานและบอกนักเรียนให้ช่วยเหลือกันทำงานเท่านั้น การเรียนรู้จะเป็นแบบร่วมมือได้ ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญครบ ๕ ประการดังนี้

๑. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะต้องมีความตระหนักว่า สมาชิกกลุ่มทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะเดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ดีก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทของตนเองและในขณะเดียวกันก็ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่นด้วย เพื่อประโยชน์ส่วนรวม การการจัดกลุ่มเพื่อช่วยให้นักเรียนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันนี้ทำได้หลายทาง เช่น ให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายในการทำงาน/การเรียนรู้ร่วมกัน (Positive Goal Interdependence) การให้รางวัลผลงานกลุ่ม (Positive Reward Interdependence) การให้งานหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ทุกคนต้องทำในการทำหรือใช้ร่วมกัน (Positive Resource Interdependence) การมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกันให้แต่ละคน (Positive Role Interdependence)

๒. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face – to –Face Promotive Interaction) การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และกันในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใย ไว้วางใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกัน และกันในการทำงานต่างๆร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

๓. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนจะต้องทำหน้าที่ที่รับผิดชอบ และพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้นกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบตรวจสอบผลงาน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม วิธีการที่สามารถให้ทุกคนได้ทำหน้าที่ของตน อย่างเต็มที่หลายวิธี เช่น การจัดกลุ่มให้เล็ก เพื่อจะได้มีการเอาใจใส่กันและกันได้อย่างทั่วถึง การทดสอบเป็นรายบุคคล การสุ่มเรียกชื่อให้รายงานครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่ม การจัดให้กลุ่มมีผู้สังเกตการณ์ การให้นักเรียนสอนกันและกัน เป็นต้น

๔. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small – Group Skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัย ทักษะที่สำคัญๆ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงาน กลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาการขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพยอมรับ และไว้วางใจกัน และกัน ซึ่งครูควรสอนและฝึกให้แก่ นักเรียนเพื่อช่วยให้ดำเนินงานไปได้

๕. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงาน ให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้นี้อาจทำได้โดย ครู หรือนักเรียน หรือทั้งสองฝ่าย การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มนี้เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงาน เพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับ และช่วยฝึกทักษะการรู้คิด (Metacognition) คือ สามารถที่จะประเมิน การคิดและพฤติกรรมของตนที่ได้ทำไป

วัชร่า เล่าเรียนดี (๒๕๕๓ : ๑๕๓ – ๑๕๔) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ดังนี้

๑. การพึ่งพาอาศัยกันทางบวก (Positive Interdependent)

- ๑.๑ ครูต้องอธิบายวิธีการเรียนรู้และงานที่นักเรียนปฏิบัติอย่างชัดเจน
- ๑.๒ ครูต้องแจ้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของกลุ่ม
- ๑.๓ ครูต้องพยายามทำให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับว่าความพยายามของตน ให้ผลดีต่อตนเองและต่อสมาชิกกลุ่มทุกคน การยอมรับและพึ่งพาอาศัยทางบวกจะช่วยสร้างความผูกพันในภาระหน้าที่ต่อความสำเร็จของกลุ่มเช่นเดียวกันกับความสำเร็จของตนเอง ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

๒. การมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม (Individual and Group Accountability)

๒.๑ สมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของกลุ่มมีการร่วมมือ ร่วมใจกันปฏิบัติงาน โดยไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน

๒.๒ สมาชิกในกลุ่มต้องเข้าใจกันเกี่ยวกับเป้าหมายการทำงานกลุ่ม รวมถึงความก้าวหน้าและความพยายามในการปฏิบัติงานซึ่งวัดผลได้ เพื่อให้ทราบว่าสมาชิกใดต้องการความช่วยเหลือ การสนับสนุน การกระตุ้นเสริมแรงเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จ โดยที่ทุกคนต้องเข้มแข็งและพัฒนาขึ้น

๓. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคคลและระหว่างสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เนื่องจากนักเรียนต้องปฏิบัติงานร่วมกันอย่างจริงจัง ทุกคนต้องยอมรับและกันสนับสนุนช่วยเหลือ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในเป้าหมายเดียวกัน โดยแบ่งปัน สื่อวัสดุอุปกรณ์ช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้นและชมเชยในความพยายามของกันและกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นระบบการให้การสนับสนุน ทั้งด้านวิชาการและด้านตัวบุคคลจะเห็นได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน การช่วยเหลือ การสนับสนุนพึ่งพาอาศัยกันจะปรากฏก็ต่อเมื่อนักเรียนได้ช่วยเหลือกัน มีการยอมรับวิธีการแก้ปัญหา วิธีการปฏิบัติร่วมอภิปรายการระดมความรู้ที่ได้เรียนมา มีการสอนหรืออภิปรายเพื่อเสริมความรู้และความเข้าใจให้แก่เพื่อนด้วยหรือเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เป็นต้น

๔. การสอนทักษะทางสังคม (Social Skills) ทักษะในการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันและทักษะการปฏิบัติงานกลุ่มเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เนื่องจาก การเรียนแบบร่วมมือเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนละเอียดมากกว่าการเรียนแบบแข่งขันหรือเรียนด้วยตนเอง เพราะนักเรียนจะต้องเรียนรู้ด้านวิชาการ (Task Work) เช่นเดียวกับทักษะทางสังคม การปฏิบัติงานร่วมกันภายในกลุ่ม (Team Work) ดังนั้นสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะต้องรู้ เข้าใจ และมีความสามารถในการใช้ภาวะผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจ การสร้างความเชื่อมั่น การสื่อความหมาย การจัดการ แก้ไขข้อขัดแย้งในกลุ่มและการจูงใจให้ปฏิบัติในเรื่องราวต่างๆ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องสอนทักษะการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีมให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้องเช่นเดียวกันกับการให้ความรู้และทักษะทางวิชาการต่างๆ เพราะการร่วมมือกับความขัดแย้ง มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (๒๕๕๐ : ๑๒๒) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการให้นักเรียนทำงานกลุ่ม ดังต่อไปนี้

๑. มีการพึ่งพาอาศัยกัน (Positive Interdependence) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนรับความสำเร็จร่วมกัน ใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ทุกคนทั่วกัน ทุกคนมีความรู้สึกว่าจะสำเร็จได้ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๒. มีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ (Face to Face Promotive Interaction) หมายถึง สมาชิกกลุ่มได้ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายความรู้แก่กัน ถามคำถาม ตอบคำถามกันและกัน ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน

๓. มีการตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องตรวจสอบว่า สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่มหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เช่น การสุ่มถามสมาชิกในกลุ่ม สังเกตและบันทึกการทำงานกลุ่ม ให้นักเรียนอธิบายสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้เพื่อนฟัง ทดสอบรายบุคคล เป็นต้น

๔. มีการฝึกทักษะการช่วยเหลือกันทำงานและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Groups Skills) นักเรียนควรได้ฝึกทักษะที่จะช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น ทักษะการสื่อสาร การยอมรับและช่วยเหลือกัน การวิจารณ์ความคิดเห็น โดยไม่วิจารณ์บุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การให้ความช่วยเหลือ และการเอาใจใส่ต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การทำความรู้จักและไว้วางใจผู้อื่น เป็นต้น

๕. มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม (Group Process) สมาชิกต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของของกลุ่ม ต้องสามารถประเมินการทำงานของกลุ่มได้ว่า ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ต้องแก้ไขปัญหาที่ใด และอย่างไร เพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม เป็นการฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างเป็นกระบวนการ

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม ถ้ากลุ่มคำนึงถึงองค์ประกอบเหล่านี้แล้ว จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จมากขึ้น

ประเภทของกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ

วันเพ็ญ จันทร์เจริญ (๒๕๔๒ : ๑๑๙-๑๒๔) กล่าวถึง วิธีการเรียนแบบร่วมมือที่นิยมใช้กันมีเทคนิคสำคัญ ๒ แบบ คือ แบบเป็นทางการ (Formal Cooperative Learning) และแบบไม่เป็นทางการ (Informal Cooperative Learning)

การเรียนแบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ มีดังนี้

๑. เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Team – Games – Tournament หรือ TGT) คือ การจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ ๔ คน ระดับความสามารถต่างกัน (Heterogeneous Teams) คือ นักเรียนเก่ง ๑ คน ปานกลาง ๒ คน และอ่อน ๑ คน ครูกำหนดบทเรียนและการทำงานของกลุ่มเอาไว้ ครูทำการสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำเสนอครู แล้วจัดกลุ่มใหม่เป็นกลุ่มแข่งขันที่มีความสามารถเท่า ๆ กัน (Homogeneous Tournament Teams) มาแข่งขันตอบปัญหาซึ่งจะมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์ โดยพิจารณาจากความสามารถของแต่ละบุคคล คะแนนของกลุ่มจะได้จากคะแนนของสมาชิกที่เข้าแข่งขันร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกัน แล้วมีการมอบรางวัลให้แก่กลุ่มที่ได้คะแนนสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๑. เทคนิคการแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Teams- Achievement Divisions หรือ STAD) คือ การจัดกลุ่มเหมือน TGT แต่ไม่มีการแข่งขัน โดยให้นักเรียนทุกคนต่างคนต่างทำข้อสอบ แล้วนำคะแนนพัฒนาการ(คะแนนที่ดีกว่าเดิมในการสอบครั้งก่อน) ของแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม และมีการให้รางวัล

๒. เทคนิคการจัดกลุ่มแบบช่วยรายบุคคล (Team Assisted- Individualization หรือ TA) เทคนิคนี้เหมาะกับวิชาคณิตศาสตร์ ใช้สำหรับระดับประถมปีที่ ๓ - ๖ วิธีนี้สมาชิกกลุ่มมี ๔ คน มีระดับความรู้ต่างกัน ครูเรียกเด็กที่มีความรู้ระดับเดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอนตามความยากง่ายของเนื้อหา วิธีที่สอนจะแตกต่างกัน เด็กกลับไปยังกลุ่มของตน และต่างคนต่างทำงานที่ได้รับมอบหมายแต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้รางวัลกลุ่มที่ทำคะแนนได้ดีกว่าเดิม

๓. เทคนิคโปรแกรมการร่วมมือในการอ่านและเขียน (Cooperative Integrated Reading and Composition หรือ CIRC) เทคนิคนี้ใช้สำหรับวิชาอ่าน เขียน และทักษะอื่น ๆ ทางภาษา สมาชิกในกลุ่มมี ๔ คน มีพื้นความรู้เท่ากัน ๒ คน อีก ๒ คน ก็เท่ากัน แต่ต่างระดับความรู้กับ ๒ คนแรก ครูจะเรียกคู่ที่มีความรู้ระดับเท่ากันจากกลุ่มทุกกลุ่มมาสอน ให้กับเข้ากลุ่ม แล้วเรียกคู่ต่อไปจากทุกกลุ่มมาสอน คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากคะแนนสอบของสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล

๔. เทคนิคการต่อภาพ (Jigsaw) เทคนิคนี้ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๓ - ๖ สมาชิกในกลุ่มมี ๖ คน ความรู้ต่างระดับกัน สมาชิกแต่ละคนไปเรียนร่วมกันกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ ในหัวข้อที่ต่างกันออกไป แล้วทุกคนกลับมากลุ่มของตน สอนเพื่อนในสิ่งที่ตนไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ มา การประเมินผลเป็นรายบุคคลแล้วรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

๕. เทคนิคการต่อภาพ ๒ (Jigsaw II) เทคนิคนี้สมาชิกในกลุ่ม ๔ - ๕ คน นักเรียนทุกคนสนใจเรียนบทเรียนเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้ความสนใจในหัวข้อย่อยของบทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมกัน ค้นคว้าและอภิปรายแล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตน สอนเพื่อนในเรื่องที่ตนเองไปประชุมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมา ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าครั้งก่อน (คิดคะแนนเหมือน STAD) จะได้รับรางวัล เทคนิคการตรวจสอบเป็นกลุ่ม (Group Investigation) เทคนิคนี้สมาชิกในกลุ่มมี ๒ - ๖ คน เป็นรูปแบบที่ซับซ้อน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเรื่องที่ต้องการจะศึกษาค้นคว้า สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานกันทั้งกลุ่มมีการวางแผนการดำเนินงานตามแผน การวิเคราะห์ การสังเคราะห์งานที่ทำ การนำเสนอผลงานหรือรายงานต่อหน้าชั้น การให้รางวัลหรือให้คะแนนเป็นกลุ่ม

๖. เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) วิธีนี้สมาชิกในกลุ่มมี ๔ - ๕ คน ระดับความรู้ความสามารถต่างกัน ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ - ๖ โดยครูทำการสอนทั้งชั้น เด็กแต่ละกลุ่มทำงานตามที่ครูมอบหมาย คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม

๓. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกลุ่ม (Co – op – Co – op) ซึ่งเทคนิคนี้ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้คือ นักเรียนช่วยกันอภิปรายหัวข้อที่จะศึกษา แบ่งหัวข้อใหญ่เป็นหัวข้อย่อย แล้วจัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถที่แตกต่างกัน กลุ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษาตามความสนใจของกลุ่ม กลุ่มแบ่งหัวข้อย่อยออกเป็นหัวข้อเล็ก ๆ เพื่อนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเลือกไปศึกษา และมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคนภายในกลุ่ม แล้วนักเรียนเลือกศึกษาเรื่องที่ตนเองเลือกและนำเสนอต่อกลุ่ม กลุ่มรวบรวมหัวข้อต่าง ๆ จากนักเรียนทุกคนภายในกลุ่ม แล้วรายงานผลงานต่อชั้นและมีการประเมินผลงานของกลุ่ม

เทคนิคทั้ง ๙ ดังกล่าวข้างต้นนี้ ส่วนมากจะใช้ตลอดคาบการเรียนรู้หรือตลอดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละคาบ เรียกการเรียนรู้แบบร่วมมือประเภทนี้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (Formal Cooperative Learning) แต่ยังมีเทคนิคอื่น ๆ อีกจำนวนมากที่ไม่จำเป็นต้องใช้ตลอดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในแต่ละคาบ อาจใช้ในขั้นนำ สอดแทรกในขั้นสอนตอนใด ๆ ก็ได้ หรือใช้ในขั้นสรุปหรือขั้นทบทวน หรือขั้นวัดผล เรียกการเรียนรู้แบบร่วมมือประเภทนี้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (Informal Cooperative Learning)

การเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ มีดังนี้

คาแกน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ ๒๕๔๕ : ๔๓ อ้างอิงจาก Kagan : ๑๙๙๔) ได้ออกแบบเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการไว้ถึง ๕๒ เทคนิค ในที่นี้จะขอแนะนำเทคนิคของการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบไม่เป็นทางการจำนวน ๙ เทคนิค ซึ่งเป็นเทคนิคที่กระทำได้ง่ายจึงสะดวกที่จะนำไปใช้ ดังนี้

๑. การพูดเป็นคู่ (Rally Robin) เป็นเทคนิคเปิดโอกาสให้นักเรียนพูด ตอบ แสดงความคิดเห็นเป็นคู่ ๆ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนใช้เวลาเท่า ๆ กัน หรือใกล้เคียงกัน ตัวอย่างเช่น กลุ่มมีสมาชิก ๔ คน แบ่งเป็น ๒ คู่ คู่หนึ่งประกอบด้วยสมาชิกคนที่ ๑ และคนที่ ๒ แต่ละคู่จะพูดพร้อม ๆ กันไป โดย ๑ พูด ๒ ฟัง ในเวลาที่กำหนด จากนั้น ๒ พูด ๑ ฟัง ในเวลาที่กำหนดเช่นกัน

๒. การเขียนเป็นคู่ (Rally Table) เป็นเทคนิคคล้ายกับการพูดเป็นคู่ ทุกประการต่างกันเพียงการเขียนเป็นคู่ เป็นการร่วมมือเป็นคู่ ๆ โดยผลัดกันเขียน หรือวาด (ใช้อุปกรณ์กระดาษ ๒ แผ่นและปากกา ๒ ด้ามต่อกลุ่ม)

๓. การพูดรอบวง (Round Robin) เป็นเทคนิคที่สมาชิกของกลุ่มผลัดกันพูด ตอบ เล่า อธิบาย โดยไม่ใช้การเขียน การวาด และเป็นการพูดที่ผลัดกันทีละคนตามเวลาที่กำหนดจนครบ ๔ คน

๔. การเขียนรอบวง (Roundtable) เป็นเทคนิคที่เหมือนกับการพูดรอบวง แตกต่างกันที่เน้นการเขียน การวาด (ใช้อุปกรณ์ กระดาษ ๑ แผ่น และปากกา ๑ ด้ามต่อกลุ่ม) วิธีการคือ ผลัดกันเขียนลงในกระดาษที่เตรียมไว้ทีละคนตามเวลาที่กำหนด

๕. การแก้ปัญหาด้วยการต่อภาพ (Jigsaw Problem Solving) เป็นเทคนิคที่สมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบของตนเองไว้จากนั้นกลุ่มนำคำตอบของทุก ๆ คนมารวบรวมกันอภิปราย เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด

๖. คิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think Pair Share) เป็นเทคนิคโดยเริ่มจากปัญหาหรือโจทย์คำถาม โดยสมาชิกแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วนำคำตอบไปอภิปรายกับเพื่อนเป็นคู่ จากนั้นจึงนำคำตอบของแต่ละคู่มาอภิปรายพร้อมกัน ๔ คน เมื่อมั่นใจว่าคำตอบของตนถูกต้องหรือดีที่สุด จึงนำคำตอบเล่าให้เพื่อนฟัง

๗. อภิปรายเป็นคู่ (Pair Discussion) เป็นเทคนิคที่เมื่อครูถามคำถาม หรือกำหนดโจทย์แล้ว ให้สมาชิกที่นั่งใกล้กันร่วมกันคิด และอภิปรายเป็นคู่

๘. อภิปรายเป็นทีม (Team Discussion) เป็นเทคนิคที่เมื่อครูตั้งคำถามแล้ว ให้สมาชิกของกลุ่มทุก ๆ คน ร่วมกันคิด พูด อภิปรายพร้อมกัน

กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร (Cooperative Base Groups) กลุ่มประเภทนี้เป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่สมาชิกมีประสบการณ์การทำงานหรือการเรียนรู้ร่วมกันมานานจนกระทั่งเกิดสัมพันธภาพ สมาชิกกลุ่มมีความผูกพัน ห่วงใย ช่วยเหลือกันและกันอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

วัฒนาพร ระบับทุกข์ (๒๕๔๒ : ๓๔) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นเตรียม กิจกรรมในขั้นเตรียมประกอบด้วยครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดเป็นกลุ่มย่อยๆ ประมาณ ๓ – ๕ คน ครูควรแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่มบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม แจงวัตถุประสงค์ของบทเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกันและการฝึกฝนทักษะพื้นฐานจำเป็นสำหรับการทำกิจกรรม

ขั้นที่ ๒ ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียนแนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูลและมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม และอธิบายขั้นตอนการทำงาน

ขั้นที่ ๓ ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนเรียนรู้ในกลุ่มย่อยโดยที่แต่ละคนทบทวน และหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้รับฝึกหัดร่วมกันในขั้นนี้ ครูอาจกำหนดให้นักเรียนใช้ เทคนิคต่างๆ เช่น แบบวิธีการติดต่อกภาพ (Jigsaw) แบบร่วมมือกันเรียนรู้เป็นกลุ่ม (Team Assisted Individuallization : TAI) แบบสืบสวนสอบสวน เป็นกลุ่ม (Group Investigation : GI) ร่วมกันคิด (Number Heads Together : NHT) แบบแข่งขันเป็นทีม (Team Game Tournament : TGT) แบบการประสบความสำเร็จเป็นทีม (Student Team Achievement Divisions : STAD) และการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together : LT) เป็นต้น ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง เทคนิคที่ใช้แต่ละครั้งจะต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละเรื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียน ในขั้นนี้ครูจะต้องคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือ มีปัญหาที่สมาชิกภายในกลุ่มไม่สามารถช่วยกันได้และเมื่อต้องการคำแนะนำช่วยเหลือจากครู

ขั้นที่ ๔ ขั้นตรวจสอบผลงานและการทดสอบ ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบสอบว่านักเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไรเน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคลในบางกรณีนักเรียนต้องซ่อมเสริมส่วนที่ยังขาดตกบกพร่อง ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบความรู้ของนักเรียน

ขั้นที่ ๕ ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งใดที่นักเรียนไม่เข้าใจครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและนักเรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่ม และพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงาน และอะไรควรปรับปรุง

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (๒๕๔๘ : ๑๓๔-๑๓๕) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือการเรียนรู้ไว้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นเตรียม

๑.๑ ครูสอนทักษะในการเรียนรู้ร่วมมือ

๑.๒ จัดกลุ่มนักเรียน

๑.๓ บอกวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน

๑.๔ บอกวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน

ขั้นที่ ๒ ขั้นสอน

๒.๑ ครูอธิบายเนื้อหาบทเรียน

๒.๒ ให้งาน

ขั้นที่ ๓ ทำงานกลุ่ม โดยนักเรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม

ขั้นที่ ๔ ตรวจสอบผลงานและคะแนนทดสอบ

๔.๑ ครูตรวจสอบผลงาน (กลุ่ม และ/หรือ รายบุคคล)

๔.๒ ครูทดสอบ (กลุ่ม และ/หรือ รายบุคคล)

ขั้นที่ ๕ สรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

๕.๑ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

๕.๒ ครูและนักเรียนประเมินผลการทำงานกลุ่ม

อาภรณ์ ใจเที่ยง (๒๕๕๐ : ๑๒๒-๑๒๓) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

๑. ขั้นเตรียมการ

ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน ผู้สอนจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณไม่เกิน ๖ คน มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ผู้สอนแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

๒. ขั้นสอน

ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน บอกปัญหาหรืองานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไขหรือ
คิดวิเคราะห์ หาคำตอบผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้า หรือให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการคิด
วิเคราะห์ผู้สอนมอบหมายงานที่กลุ่มต้องทำให้ชัดเจน

๓. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม

นักเรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วม
รับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ ครูควรใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วม
แรงร่วมใจ ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับนักเรียน เช่น การเล่าเรื่องรอบวง มุมสนทนา คู่ตรวจสอบ
คู่คิด ผู้สอนสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่ม คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณี
ที่นักเรียนสงสัยต้องการความช่วยเหลือ

๔. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

ขั้นนี้นักเรียนจะรายงานผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจ
ซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

๕. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ขั้นนี้ผู้สอนและนักเรียน
ช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ ช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่
กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

ดังนั้นการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ร่วมมือ และ
ช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้ต้องดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นแบ่งนักเรียนออกเป็น
กลุ่มเล็กๆ ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกัน เพื่อเป้าหมายกลุ่ม
สมาชิกได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและใช้การทำงานอย่างเป็น
ระบบมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม มีการฝึกและใช้ทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกัน
ผลงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลงานของสมาชิกแต่ละบุคคลในกลุ่ม สมาชิกต่างได้รับความสำเร็จร่วมกัน
ทั้งนี้สามารถประเมินการทำงานของกลุ่มตนเองได้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา มีข้อดี
หลายประการ บุญชม ศรีสะอาด (๒๕๔๑ : ๑๒๒) กล่าวถึง ข้อดีหลายประการ คือ นักเรียนได้ร่วมกัน
เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี การซักถามทำให้นักเรียนเกิดความกล้าและได้ทราบคำตอบในเรื่องที่ตนสนใจ
หรือยังไม่กระจ่าง การพูด อธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้ผู้อธิบายมีความมั่นใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น
เพื่อนๆ ที่ฟังมีความเข้าใจอย่างชัดเจน นักเรียนได้พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
คนที่อ่อนได้เรียนรู้จากคนที่เก่งกว่า ซึ่งจะมีความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อนๆ เพื่อให้กลุ่มของตนเองประสบ
ความสำเร็จ การเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลดีต่อนักเรียนโดยตรงในด้านต่างๆดังนี้

๑. มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น การเรียนรู้แบบร่วมมือ ช่วยให้นักเรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้น

๒. มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนดีขึ้น การเรียนแบบร่วมมือ ช่วยให้นักเรียนมีน้ำใจ เป็นนักกีฬามากขึ้น ใส่ใจผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง

๓. มีสุขภาพจิตดีขึ้น การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่างๆ

จรรยา เปรมมณี (๒๕๔๐ : ๙-๑๐) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า ช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น การจัดนักเรียนร่วมมือกันเรียนภายในกลุ่ม ก่อให้เกิดพัฒนาการความรู้ ความคิดขึ้น จึงส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งความคิดเห็นอย่างหลากหลายจากการแลกเปลี่ยนความคิด ซึ่งกันและกัน รับรู้ปัญหาและทางเลือกในการแก้ปัญหา ส่วนส่งเสริมการพัฒนาการคิดและความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งนักเรียนคนที่ทำหน้าที่อธิบายให้เพื่อนก็ยิ่งเข้าใจในเนื้อหาสาระยิ่งขึ้น

กรมวิชาการ (๒๕๔๔ : ๔๐) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ ยุทธศาสตร์การสอนหรือวิธีสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การจัด การเรียนการสอนบรรลุจุดหมายที่กำหนดจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการสอนที่พัฒนานักเรียนในด้านวิชาการและทักษะทางสังคม นอกจากนี้ยังเป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมทักษะทางสังคม โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมกันจนประสบความสำเร็จจากจุดมุ่งหมายของการเรียนรวมทุกคน ในปัจจุบันครูผู้สอนจำนวนมาก เน้นการพัฒนานักเรียนในด้านวิชาการ โดยไม่เน้นทักษะทางสังคมและมักส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนด้วยการแข่งขัน หรือเรียนตามลำพัง ซึ่งการสอนทั้งสองอย่างไม่ได้คำนึงถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นสภาพการเรียนการสอนดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียหลายประการแก่นักเรียน กล่าวคือ การสอนแบบแข่งขันทำให้เกิดผู้ชนะและผู้แพ้ โดยผู้ชนะจะดีใจ สำหรับผู้แพ้จะเสียใจ ซึ่งสัดส่วนของผู้ชนะมีอัตราน้อยกว่าผู้แพ้ มีผลทำให้นักเรียนส่วนใหญ่เกิดความเครียดและไม่มีความสุขในการเรียน ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือยังเป็นการเตรียมนักเรียนให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง นักเรียนเกิดความมั่นใจ มีการพัฒนาความคิด สามารถเรียนรู้ร่วมกันและการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขในวิถีประชาธิปไตยจากประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถส่งผลให้เกิดประโยชน์หลายด้านช่วยพัฒนาการเรียนรู้ ทักษะทางสังคม ความคิดความเชื่อมั่น

และนับถือตัวเอง การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและนักเรียน รวมระหว่างนักเรียนด้วยกัน

ผลดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จันทรา ตันติพงศ์านุรักษ์ (๒๕๔๓ : ๓๘) กล่าวสรุปถึงผลดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

๑. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกเพราะ ทุกคนร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ทุกคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน

๒. ส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเหลือ เด็กอ่อน เด็กเก่งจะรู้สึกภาคภูมิใจ รู้จักเสียสละเวลา ส่วนเด็กอ่อนเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของสมาชิกด้วยกัน

๓. ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็นลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน

๔. ส่งเสริมทักษะทางสังคม ทำให้นักเรียนรู้จักปรับตัวในการอยู่ร่วมกันด้วยมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน

๕. ทำให้รู้จักความคิดเห็นของผู้อื่น การร่วมคิดการระดมความคิดเห็นนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกันเพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ

๖. ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกันกับเพื่อนสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๗. ช่วยยกระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้งชั้น การที่นักเรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า นักเรียนเก่งจะเกิดความคิดรวบยอด ในขณะเดียวกันนักเรียนที่เรียนช้าจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดจากเพื่อนที่เรียนเก่งซึ่งใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกันในการอธิบาย ทำให้เข้าใจง่ายขึ้นกว่าเรียนกับครู

๘. ช่วยลดปัญหาวินัยในชั้นเรียน ทุกคนในห้องเรียนจะยอมรับ ร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ลดปัญหาความก้าวร้าวรุนแรง

ทิตนา แหมมณี (๒๕๕๕ : ๑๐๑) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลดีต่อนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น (Greater Efforts to Achieve) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น (Long – Term Retention) มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้น และคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

๒. มีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนดีขึ้น (More Positive Relationships Among Students) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนมีน้ำใจนักกีฬามากขึ้น ใส่ใจในผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย การประสานความสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม

๓. มีสุขภาพจิตดีขึ้น (Greater Psychological Health) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่างๆ

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถพัฒนาให้นักเรียนพยายามพัฒนาตนเองให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกในกลุ่มเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค LT(Learning Together) จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะกระบวนการทำงาน และกระบวนการกลุ่ม ของวิชาโภชนาการ และพัฒนาทักษะทางสังคมทำให้นักศึกษาสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้

วิธีแบ่งกลุ่ม

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์(๒๕๔๕ : ๕๒ - ๕๔)ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สอนจะต้องศึกษาคะแนนสอบวิชาใดวิชาหนึ่งของนักเรียนแล้วเรียงอันดับที่จากคนที่มีคะแนนสูงสุด ไปหาคนที่มีคะแนนต่ำสุด แล้วจัดให้แต่ละกลุ่มมีคนเก่ง คนปานกลางและคนอ่อนคนละกันทุกกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มควรจะมีทั้งเพศหญิงและเพศชายคนละกันด้วย และกลุ่มที่มีขนาดพอเหมาะคือ กลุ่มที่มีสมาชิก ๔ คน ดังตัวอย่างในห้องเรียนที่มีนักเรียน ๒๕ คน ให้เรียงอันดับคะแนนจากคนที่ได้คะแนนสูงสุดไปหาคะแนนต่ำสุดตามลำดับ แล้วจัดกลุ่มตามอันดับที่ ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ การจัดกลุ่มเรียนอันดับคะแนนสูงสุดไปหาต่ำสุด

ระดับความสามารถ	กลุ่มที่					
	๑	๒	๓	๔	๕	๖
เก่ง	๑	๒	๓	๔	๕	๖
ปานกลาง	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
ปานกลาง	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘
อ่อน	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔
อ่อน	๒๕					

การแบ่งกลุ่มนี้จะเห็นได้ว่าทุกกลุ่มจะมีนักเรียนที่ความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน การเรียนรู้แบบร่วมมือนี้จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยนักเรียนทุกคนในกลุ่มจะมีความสบายใจในการพูดคุย ซักถามกัน การให้ความรู้แก่กัน คนเก่งจะเกิดความภาคภูมิใจในการให้ความรู้แก่คนปานกลางและคนอ่อน คนปานกลางจะเรียนรู้วิธีเรียนรู้วิธีเรียนจากคนเก่ง ทั้งคนเก่งและคนปาน

กลางจะช่วยคนอื่น ซึ่งการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้คนปานกลางและคนอื่นมีคะแนนสูงขึ้นและมีความสุขในการเรียน ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือสำหรับผู้สอนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือเหมาะสำหรับใช้ฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ต่างๆ ดังนั้นผู้สอนควรตั้งกติกาก่อนในการสอน เช่น ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยให้ทุกคนในกลุ่มเข้าใจเรื่องให้มากที่สุดเท่าๆกัน เพราะหลังการศึกษาเรื่องที่ผู้สอนกำหนดให้แล้ว ผู้สอนอาจทำกิจกรรมต่อเนื่องได้อีกหลายวิธี เช่น อาจให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มทดสอบแล้วนำคะแนนที่ได้มารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนสมาชิกในกลุ่มผลลัพธ์คือคะแนนของแต่ละคน ถ้าฝึกฝนคนอื่นได้ดีก็จะทำให้คะแนนทุกคนได้คะแนนดีไปด้วย ในการเก็บคะแนนหรือทดสอบเพื่อเก็บคะแนนจริงไม่ควรเก็บจากคะแนนกลุ่มเพราะกระบวนการกลุ่มแบบนี้จัดไว้สำหรับฝึกฝนความรู้ เมื่อฝึกฝนจนมั่นใจว่านักเรียนทุกคนมีความรู้ดีแล้ว จึงทดสอบเป็นรายบุคคลเพื่อเก็บคะแนนเป็นรายบุคคล

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together Technique)

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT

นุชลี อุปภัย (๒๕๕๑ : ๑๘๔) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) เป็นการจัดกลุ่มให้นักเรียน ๕ คน ที่มีความแตกต่างในด้านต่างๆ รวมตัวกัน เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยจัดทำเป็นรายงานที่สมบูรณ์ส่งหนึ่งฉบับ วิธีการนี้เน้นกิจกรรมการสร้างทีมงานก่อนที่นักเรียนจะทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (๒๕๕๓ : ๑๓/๙) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT เป็นเทคนิคการร่วมมือเรียนอีกเทคนิคหนึ่งซึ่งมีการจัดการกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้ แตกต่างจากการรวมคะแนนสอบของทุกคนในกลุ่มและเฉลี่ยเป็นผลงานกลุ่ม ซึ่งถ้าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์กำหนด คือ ๙๐% กลุ่มนั้นจัดเป็นกลุ่มยอดเยี่ยม ซึ่งจะได้รับรางวัล

จอห์นสัน และจอห์นสัน (โลว์ พักขาว. ๒๕๔๔ก : ๑๙๕ อ้างอิงจาก Johnson and Johnson) กล่าวถึง รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งจอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson) เป็นผู้เสนอ ในปี ค.ศ. ๑๙๗๕ ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๘๔ เขาเรียกรูปแบบนี้ว่า วงกลมการเรียนรู้ (Circles of Learning) รูปแบบนี้กำหนดสถานการณ์และเงื่อนไขให้นักเรียนทำผลงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันเอกสาร การแบ่งงานที่เหมาะสม และการให้รางวัลกลุ่ม

สรุปว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดสถานการณ์และเงื่อนไขให้นักเรียนทำผลงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่ม ๔ - ๕ คน ที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน โดยสมาชิกในกลุ่มได้รับผิดชอบการทำงานกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ถ้ากลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ถือว่ากลุ่มนั้นเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT(Learning Together)

วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี (๒๕๕๓ : ๑๓/๙) ได้กล่าวถึงขั้นถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคร่วมมือกันเรียนไว้ดังนี้

๑. ขั้นเตรียมความพร้อมให้นักเรียน

๑. ทบทวนความรู้และทักษะที่เรียนมา
๒. บอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ความสำคัญของการเรียนรู้ วิธีร่วมมือกันเรียนรู้ การวัดประเมินผลงานกลุ่มและเกณฑ์การให้รางวัลกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จสูงสุด
๓. แบ่งกลุ่มๆ ละ ๔ - ๕ คน โดยละความสามารถในการเรียนรู้
๔. ทบทวนวิธีการร่วมมือกันเรียนรู้และวิธีการการนำและให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดด้วยความร่วมมือกัน

๒. ขั้นสอน

๑. อธิบาย สารความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้อง
๒. ตรวจสอบความเข้าใจ
๓. มอบหมายกิจกรรมกลุ่มให้ฝึกปฏิบัติร่วมกันในเวลาที่กำหนด (๑๕-๒๐ นาที)

๓. ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันฝึกปฏิบัติกิจกรรม
 ๒. ร่วมกันอภิปราย ซักถาม อธิบายกันและกัน
 ๓. ทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคล
 ๔. ร่วมกันตรวจให้คะแนนการทดสอบ
 ๕. รวมคะแนนกลุ่มแต่ละกลุ่ม
๑. ขั้นสรุปและให้รางวัลกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จสูงสุด (คะแนนเฉลี่ยกลุ่มมากกว่า ๙๐%)

๑. ครู นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้
๒. ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของตนเอง ระบุพฤติกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (๒๕๕๓ : ๑๔๙ - ๑๕๐) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคร่วมมือกันเรียนไว้ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ ขั้นเตรียม แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ ๓-๕ คนครูแนะนำทักษะในการเรียนร่วมมือ แนะนำระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มแล้วแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- ขั้นที่ ๒ ขั้นสอน ครูทบทวนความรู้พื้นฐานที่จำเป็นแก่นักเรียน สอนเนื้อหาใหม่ และแนะนำแหล่งข้อมูล มอบหมายภาระงานให้แต่ละกลุ่ม อธิบายขั้นตอนการทำงานกำหนดเวลาในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ ๓ ขั้นกิจกรรมกลุ่ม ครูแจกใบงานกลุ่มละ ๑ ชุด แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่สมาชิกในกลุ่มดังนี้

คนที่ ๑ อ่านคำสั่ง ขั้นตอนในการทำงาน หรือโจทย์

คนที่ ๒ คิดวิเคราะห์ และเขียนแสดงวิธีหาคำตอบ

คนที่ ๓ คิดวิเคราะห์ และเขียนแสดงวิธีหาคำตอบ

คนที่ ๔ ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

ทุกคนปฏิบัติตามหน้าที่ แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบเพียง ๑ ชุด เป็นผลงานของกลุ่มซึ่งทุกคนในกลุ่มจะได้คะแนนเท่ากัน สมาชิกในกลุ่มจะมีการหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันในโจทย์ข้อต่อไป

ขั้นที่ ๔ ขั้นตรวจและทดสอบ ครูตรวจผลงานกลุ่ม หรืออาจสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน หรือทดสอบย่อยเป็นรายบุคคลไม่มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

ขั้นที่ ๕ ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน ครูประเมินผลพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ถ้าแผนการจัดการเรียนรู้ได้มีการทดสอบย่อยให้นำคะแนนของทุกคนมาหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม ให้การเสริมแรงให้กลุ่มที่ได้คะแนนกลุ่มมากที่สุดโดยการให้คำชมเชย ให้รางวัล หรือ ตีตราชื่อกลุ่มคนเก่งวันนี้ที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน และให้กำลังใจกลุ่มที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ

ไสว พักขาว (๒๕๔๔ก : ๑๙๕ - ๒๑๓) กล่าวถึง รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบ LT จะต้องมียอดประกอบดังนี้

๑. สร้างความรู้สึกพึ่งพากัน (Positive Interdependence) ให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียน ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี คือ

๑.๑ กำหนดเป้าหมายร่วมของกลุ่ม (Mutual Goals) ให้ทุกคนต้องเรียนรู้เหมือนกัน

๑.๒ การให้รางวัลรวม เช่น ถ้าสมาชิกทุกคนของกลุ่มได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปของคะแนนเต็ม (Joint Rewards) สมาชิกในกลุ่มนั้นจะได้คะแนนพิเศษอีกคนละ ๕ คะแนน

๑.๓ ให้ใช้เอกสารหรือแหล่งข้อมูล (Share Resources) ครูอาจแจกเอกสารที่ต้องใช้เพียง ๑ ชุด สมาชิกแต่ละคนจะต้องช่วยกันอ่านโดยแบ่งเอกสารออกเป็นส่วน ๆ เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

๑.๔ กำหนดบทบาทของสมาชิกในการท างานกลุ่ม (Assigned- Roles) งานที่มอบหมายแต่ละงานอาจกำหนดบทบาทการท างานของสมาชิกในกลุ่มแตกต่างกัน หากเป็นงานเกี่ยวกับการตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่กำหนด ครูอาจกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้อ่านคำถาม ผู้ตรวจสอบ ผู้กระตุ้นให้สมาชิกช่วยกันคิดหาคำตอบและผู้จัดบันทึกคำตอบ

๒. จัดให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน (Face – To – Face Interaction) ให้
นักเรียนทำงานด้วยกันภายใต้บรรยากาศของความช่วยเหลือและส่งเสริมกัน

๓. จัดให้มีการรับผิดชอบในส่วนบุคคลที่จะเรียนรู้ (Individual–Accountability)
เป็นการทำให้นักเรียนแต่ละคนตั้งใจเรียนและช่วยกันทำงาน ไม่กินแรงเพื่อน ครูอาจจัดสภาพการณ์ได้
ด้วยการประเมินเป็นระยะ สุ่มสมาชิกของกลุ่มให้ตอบคำถามหรือรายงานผลการทำงาน สมาชิกทุกคน
จึงต้องเตรียมพร้อมที่จะเป็นตัวแทนของกลุ่ม

๔. ให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะสังคม(Social Skills) การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง
ดี นักเรียนต้องมีทักษะทางสังคมที่จำเป็น ได้แก่ ความเป็นผู้นำการตัดสินใจ การสร้างความไว้วางใจ การ
สื่อสาร และทักษะการจัดการกับข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

๕. จัดให้มีกระบวนการกลุ่ม (Group Processing) เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียน
ประเมินการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และหาทางปรับปรุงการทำงานกลุ่มให้
ดีขึ้นจากหลักการดังกล่าวทำให้ได้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน หรือ Learning Together ที่นักเรียนทำงาน
เป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผลงานกลุ่ม ในขณะที่ทำงานนักเรียนช่วยกันคิดและช่วยกันตอบคำถาม พยายามทำให้
สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมและทุกคนเข้าใจที่มาของคำตอบ ให้นักเรียนขอความช่วยเหลือจากเพื่อนก่อนที่จะถามครู และครูชมเชยหรือให้รางวัลกลุ่มตามผลงานของกลุ่มเป็นหลัก ในการนำรูปแบบนี้ไปใช้ควร
ดำเนินการ

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบ LT (*Learning Together*)

๑. ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง
๒. ครูแจกแบบฝึกหัดหรืองานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ ๑ ชุดเหมือนเดิม นักเรียนช่วย
ทำงานโดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน เช่น

นักเรียนคนที่ ๑ อ่านคำแนะนำ คำสั่งหรือโจทย์ในการดำเนินงาน

นักเรียนคนที่ ๒ ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ ๓ อ่านสิ่งที่โจทย์ต้องการทราบแล้วหาคำตอบ

นักเรียนคนที่ ๔ ตรวจสอบคำตอบ

เมื่อนักเรียนทำแต่ละข้อหรือแต่ละส่วนเสร็จแล้ว ให้นักเรียนหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กัน
ในการทำโจทย์ข้อถัดไปทุกครั้งจนเสร็จแบบฝึกทั้งหมด

๓. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่
สมาชิกทุกคนยอมรับ และเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

๔. ตรวจสอบคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่มเองหรือครูก็ได้ กลุ่มที่ได้คะแนน
สูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ในบอร์ด

สรุปว่าขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เป็นการ
จัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดสถานการณ์และเงื่อนไขให้นักเรียนทำผลงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียน

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ที่มีความสามารถทางการเรียนที่ต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ คือ ขั้นเตรียมความพร้อมให้นักเรียน ขั้นสอน ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นสรุปบทเรียน ประเมินผลการทำงานกลุ่ม

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain)

รูปแบบการเรียนการสอนในหมวดนี้ เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการ ที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย รูปแบบที่สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทางด้านนี้ ที่สำคัญ ๆ (ทิตนา แคมมณี.๒๕๔๕: ๒๒๑-๒๓๖)

ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติ เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนการปฏิบัติการกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการ ที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Model For Psychomotor Domain) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและรวดเร็วขึ้น(ทิตนา แคมมณี.๒๕๔๕ : ๒๔๖)

หลักการและองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิด

เดวิส (Davies)

ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่กระทำด้วยมือและทักษะต่างๆที่มี ๔ ระดับ คือ

๑. ระดับทักษะการเคลื่อนไหวทั้งร่างกายซึ่งเป็นทักษะการใช้อวัยวะส่วนรวมของร่างกาย ซึ่งไม่ซับซ้อน เช่น นักเรียนมีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด

๒. ระดับทักษะการเคลื่อนไหวอวัยวะสองส่วนพร้อมๆกัน เช่น นักเรียนสามารถแอโรบิคประกอบเพลงเพื่อการกายบริหาร

๓. ระดับทักษะการสื่อสารโดยใช้ท่าทาง เช่น นักเรียนสามารถแสดงออกทางอารมณ์โดยใช้ท่าทาง เช่น ส่ายหน้าเพื่อบอกปฏิเสธ พยักหน้า เพื่อบอกตอบรับหรือเห็นด้วย

๔. ระดับทักษะการแสดงพฤติกรรมทางการพูดนักเรียนสามารถเกิดทักษะในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอย่างน้อย ๒ ภาษา เช่น ขณะที่นักเรียนพูดจะแสดงท่าทางหรือใช้มือประกอบการพูดเพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยง

ขั้นที่ ๑ ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้นักเรียนทำได้ในภาพรวมโดยการสาธิตให้นักเรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้นักเรียนดูนั้นจะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไปกติก่อนการสาธิตครูควรให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการสังเกตควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ ๒ ขั้นสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อนักเรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้นักเรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ ๓ ขั้นให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย นักเรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มี การสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งนักเรียนทำได้เมื่อใดแล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ ๔ ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ ๕ ขั้นให้นักเรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

สรุปได้ว่า การสอนของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนการปฏิบัติการกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งทักษะการปฏิบัติประกอบด้วย ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ เพื่อช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จต่อผลงานและรวดเร็วขึ้นในการลงมือปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

หลักการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) คือ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันโดยการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดสถานการณ์และเงื่อนไขให้นักศึกษาทำผลงานเป็นกลุ่ม ให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนักเรียนมีระดับความรู้ความสามารถที่ต่างกันแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ ๔-๕ คน ซึ่งในกลุ่มจะมีนักศึกษา คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน และมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลำดับขั้นตอนแน่นอน ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเด่นชัด ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเด่นชัด เพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ถ้ากลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ๗๐% ถือว่ากลุ่มนั้นเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

โดยร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติ โดยนักเรียนได้ปฏิบัติทักษะ เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนการปฏิบัติการกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและรวดเร็ว ในวิชาโภชนาการบุคคล

ซึ่งผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT(Learning Together) ของวัชราน เล่าเรียนดี (๒๕๕๓ : ๑๗๙) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)ของ ทิศนา ขัมมณี (๒๕๕๕ : ๒๔๖) และมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) ดังตารางที่ ๓

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคLT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

ตารางที่ ๓ การวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together)	การจัดการเรียนรู้รูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT(Learning – Together) ร่วมกับรูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)
ขั้นเตรียม ๑.ทบทวนความรู้และทักษะที่ เรียนมา ๒.บอกวัตถุประสงค์ของการ เรียนรู้ ความสำคัญของการ เรียนรู้ วิธีร่วมมือกันเรียนรู้ การวัดประเมินผลงานกลุ่ม และเกณฑ์การใช้รางวัลกลุ่ม ที่ประสบความสำเร็จสูงสุด ๓.แบ่งกลุ่มๆละ ๔-๕ คน โดยละความสามารถในการ เรียนรู้		ขั้นเตรียม ๑.ทบทวนความรู้,ทักษะที่ เรียนมา และกำหนด สถานการณ์บอกวัตถุประสงค์ ความสำคัญของการเรียนรู้ รวมทั้งอธิบายทักษะ กระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่มที่จะทำให้ นักศึกษาทำงานให้ประสบ ความสำเร็จ ๒.ครูให้นักเรียนทำ แบบทดสอบก่อนเรียน ๓. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่ม ละ๔-๕คน คณะ ความรู้ ความสามารถในการเรียนรู้

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together)	การจัดการเรียนรู้รูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies)	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT(Learning – Together) ร่วมกับรูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies)
ขั้นตอนการสอน ๑.กำหนดสถานการณ์ และ อธิบาย สาระความรู้,ทักษะที่ เกี่ยวข้อง ๒. ตรวจสอบความเข้าใจ	ขั้นตอนทักษะปฏิบัติ ๑.ชั้นสาธิตทักษะหรือการ กระทำ ๒.ชั้นสาธิตและให้นักเรียน ปฏิบัติทักษะย่อย	ขั้นตอน ๑.ครูกำหนดสถานการณ์ อธิบายสาระความรู้และสาธิต ทักษะหรือการกระทำใน ภาพรวม โดยสาธิตตั้งแต่ต้น จนจบทักษะ และชี้แนะ จุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจ เป็นพิเศษในการสังเกต ๒.ครูสาธิตและให้นักเรียน ปฏิบัติทักษะย่อย โดยครูแตก ทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะ ย่อยๆหรือแบ่งสิ่งที่กระทำ ออกเป็นส่วนย่อยๆ แล้วสาธิต ส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ นักเรียนสังเกตและทำตามไป ทีละส่วนอย่างช้าๆ

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together)	การจัดการเรียนรู้รูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT(Learning – Together) ร่วมกับรูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)
ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ ๑. แบ่งกลุ่มมอบหมาย กิจกรรมกลุ่มในการฝึกปฏิบัติ ร่วมกันในเวลาที่กำหนด ๒. นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมมือ กันปฏิบัติกิจกรรม ๓. ร่วมกันอภิปรายซักถาม อธิบายกันและกัน ๔. ทำแบบทดสอบเป็น รายบุคคล ๕. ร่วมกันตรวจสอบคะแนน กลุ่ม ๖. รวมคะแนนกลุ่มแต่ละกลุ่ม	ขั้นสอนทักษะปฏิบัติ ๓. ขั้นให้นักเรียนปฏิบัติทักษะ ย่อย นักเรียนลงมือปฏิบัติ ทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดู ๔. ขั้นให้เทคนิควิธีการ ๕. ขั้นให้นักเรียนเชื่อมโยง ทักษะย่อยเป็นทักษะที่ สมบูรณ์	ขั้นที่ ๓ ขั้นกิจกรรมการ เรียนรู้ ๑. ให้นักเรียนปฏิบัติทักษะ ย่อย นักเรียนลงมือปฏิบัติ ทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดูผู้สอน ควรแนะนำหากมีข้อสงสัย มี การอธิบายและ ซักถาม ภายในกลุ่มกระทั่งนักเรียนทำ ได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่ม สาธิตทักษะย่อย ๒. ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อ นักเรียนปฏิบัติได้ ครูผู้สอน อาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะ ช่วยให้นักเรียนสามารถ ทำงานนั้นได้ดีขึ้น ๓. ขั้นให้นักเรียนเชื่อมโยง ทักษะย่อยเป็นทักษะที่ สมบูรณ์ เมื่อนักเรียนสามารถ ปฏิบัติแต่ละส่วน นักเรียน ปฏิบัติทักษะย่อยๆต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ต้นจนจบ และปฏิบัติ หลายๆครั้ง จนกระทั่ง สามารถปฏิบัติทักษะที่ สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญผล

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together)	การจัดการเรียนรู้รูปแบบ การสอนทักษะปฏิบัติของ เดวีส์ (Davies)	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT(Learning –Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะ ปฏิบัติของเดวีส์(Davies)
ขั้นที่ ๔ สรุปและให้รางวัล กลุ่ม ๑.ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป องค์ความรู้ ๒.ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของตนเองระบุ พฤติกรรมที่ปรับปรุงแก้ไข ต่อไป		กระบวนการ พฤติกรรมกระบวนการกลุ่มของ นักศึกษา แล้วจัดบันทึกลงในแบบ ประเมินทักษะการทำงานและ ประเมินกระบวนการกลุ่ม ของ นักศึกษาตามลำดับ ผลงานพร้อมทั้งให้นักเรียนแต่ละ กลุ่มประเมินกลุ่มของตนเองและ เพื่อนประเมิน โดยใช้แบบประเมิน ทักษะกระบวนการทำงาน แบบ ประเมินกลุ่ม ขั้นที่ ๔ ขั้นสรุป ๑.ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอ ผลงาน แล้วให้เพื่อนในชั้นเรียน ซักถามข้อสงสัย ๒.ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป องค์ความรู้ ถ้าข้อมูลใดมีความ ผิดพลาดให้นักศึกษา โดยการจด บันทึก ๓.นักเรียนทำแบบทดสอบหลัง

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together)	การจัดการเรียนรู้รูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT(Learning – Together) ร่วมกับรูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)
		เรียนแล้วตรวจนับคะแนนรวม เป็นคะแนนเฉลี่ยในกลุ่ม มากกว่า ๗๐% กลุ่มนั้นจำได้ คำชมเชย

จากตารางสรุปขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นเตรียม

๑. ทบทวนความรู้,ทักษะที่เรียนมาและกำหนดสถานการณ์บอกวัตถุประสงค์
ความสำคัญของการเรียนรู้รวมทั้งอธิบายทักษะกระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่มที่จะทำให้นักเรียน
ทำงานให้ประสบความสำเร็จ

๒. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๓. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ ๔-๕ คน คละความสามารถในการเรียนรู้ คือ เก่ง
ปานกลาง อ่อน เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้ช่วยเหลือกันในกลุ่ม(ตามคะแนนทดสอบก่อนเรียน)

ขั้นสอน

๑. ครูกำหนดสถานการณ์ อธิบายสาระความรู้และสาธิตทักษะหรือการกระทำใน
ภาพรวม โดยสาธิตตั้งแต่ต้นจนจบทักษะ และชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจพิเศษในการสังเกต
เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนนำไปใช้เพื่อการเรียนรู้จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่
ซ้ำหรือเร็วเกินไป ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการสังเกต

๒. ครูสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย โดยครูแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะ
ย่อยๆหรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้นักเรียนสังเกตและทำ
ตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหาข้อมูลจากใบงานประกอบการเรียนรู้และปฏิบัติทักษะ
ย่อย นักเรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ผู้สอนควรแนะนำหากมีข้อ

สงสัย มีการอธิบายและ ชักถามภายในกลุ่มกระทั่งนักเรียนทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ครูให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน เช่น ความสามัคคี ความมีวินัย ความอดทน ความขยัน ความประณีต และความปลอดภัยในการทำงาน

๒. ครูให้เทคนิควิธีการ เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

๓. นักเรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

ขั้นสรุป

๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน แล้วให้เพื่อนในชั้นเรียนซักถามข้อสงสัย และร่วมกันสรุปองค์ความรู้ ถ้าข้อมูลใดมีความผิดพลาดให้นักศึกษاب้นโดยการจดบันทึก

๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแล้วตรวจคำตอบนับคะแนนรวมเป็นคะแนนเฉลี่ยกลุ่ม โดยต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ๗๐% กลุ่มนั้นได้คำชมเชย หรือรางวัล

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT(Learning Together) ร่วมกับเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ซึ่งครูได้สร้างหรือกำหนดสถานการณ์เพื่อให้นักศึกษาได้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และสมาชิกในกลุ่มมีทั้งนักศึกษาที่เก่ง ปานกลาง อ่อน และส่งผลให้นักศึกษาที่เรียนเก่ง ปานกลางได้พัฒนาความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นอีกด้วย ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติ โดยนักเรียนได้ปฏิบัติทักษะเป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนการปฏิบัติการกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้แล้ว การเรียนรู้แบบร่วมมือยังช่วยส่งเสริมพัฒนาด้านความสามารถให้กลุ่มใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มต้องมีการวางแผนร่วมกัน สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขงาน ในการใช้ทักษะกระบวนการทำงานในการปฏิบัติงานโดยเริ่มตั้งเป้าหมาย วางแผน ดำเนินงาน และตรวจสอบแก้ไข เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (๒๕๓๐ : ๒๕) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า เป็นคุณลักษณะที่รวมความรู้ ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการสอนทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านๆ ของสมรรถภาพทางสมอง

อุทุมพร เครือบคนโท (๒๕๔๐ : ๑๑) ได้กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึงความสามารถในการที่จะพยายามเข้าถึงความรู้ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกันและต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ทั้งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา แสดงออกในรูปของความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถและทักษะที่ได้รับและพัฒนาจากการเรียนการสอน โดยอาศัยเครื่องมือในการวัดผล เพื่อช่วยให้รู้ว่าคุณศึกษานั้นมีความรู้และทักษะมากขึ้นน้อยเพียงใด และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของสมอง เช่น ระดับสติปัญญา การคิดและการแก้ปัญหาต่างๆ

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

เพรสคอตต์(โสภารัตน์วัจนพิสิฐ.๒๕๕๔ : ๔๗ ; อ้างอิงจาก Prescott. ๑๙๖๑ : ๑๔-๑๖)

กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนในและนอกห้องเรียน ประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบทางกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย ความบกพร่องทางกาย
๒. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดา มารดากับลูก และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
๓. องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสังคม ได้แก่ ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน
๔. องค์ประกอบทางความสัมพันธ์ในเพื่อนวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ในเพื่อนวัยเดียวกันของนักเรียนที่ทั้งบ้านและโรงเรียน
๕. องค์ประกอบทางพัฒนาคน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติที่มีต่อการเรียน

๖. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์

สุวิมล อุดลรัตนไพโร (๒๕๓๖ : ๘๓-๘๕) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ มีดังนี้

๑. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เมื่อนักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตามเป้าหมายและผู้ที่มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมมีความมานะในการเรียนพยายามจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น จึงมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ที่มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

๒. ความรู้พื้นฐานเดิม ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนเรื่องใหม่ นักเรียนที่มีความรู้พื้นฐานดีสามารถนำความรู้ที่นำมาใช้อย่างต่อเนื่องช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ใหม่ได้ดีและรวดเร็วขึ้น

๓. คุณภาพของการสอน จะเห็นว่าการสอนที่มีคุณภาพจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูง ทำให้ส่งผลต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

๔. ความตั้งใจเรียน บุคคลที่มีความตั้งใจเรียนย่อมสนใจเรียนทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วยนักเรียนจะต้องมีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผู้สอนจะต้องมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมระหว่างการจัดการเรียนการสอนก็เป็นสิ่งสำคัญเพราะจะส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (๒๕๔๖ : ๓/๓) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่างๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว

สุรศักดิ์ อมรรัตน์ศักดิ์ และเตื่อนใจ เกตุษา (๒๕๒๖ : ๖๔ - ๖๕) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบใช้วัดความสามารถของนักเรียนว่ามีความรู้ความสามารถของนักเรียนว่ามีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในด้านการเรียนรู้ที่ได้ศึกษามาแล้วเรียนมามากน้อยเพียงใด

สมบูรณ์ ดันยะ (๒๕๔๕ : ๑๔๓) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับพฤติกรรมทางสมองของนักเรียนว่ามีความสามารถในเรื่องที่เรียนรู้มาแล้วหรือได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดสมรรถภาพด้านต่างๆหรือความสามารถที่ได้เรียนรู้ มีความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้ศึกษามา โดยการทดสอบนักเรียนว่ามีพัฒนาการไปในทิศทางใด

ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้มี ๖ แบบ (สมนึก ภัททิยธนี. ๒๕๔๖ : ๓/๓ – ๔/๓) สรุปได้ดังนี้

๑. ข้อสอบแบบอัตนัย เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายความรู้และข้อคิดเห็นของแต่ละคน

๒. ข้อสอบแบบถูก – ผิด เป็นข้อสอบแบบเลือกที่มี ๒ ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก – ผิด ใช่ – ไม่ใช่ จริง – ไม่จริง เป็นต้น

๓. ข้อสอบแบบเติมคำ เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเติมคำ หรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้นั้น เพื่อให้ได้ใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

๔. ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ เป็นข้อสอบที่คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่ต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ เขียนเป็นประโยคสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคที่ไม่สมบูรณ์หรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียน คำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช้การบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือเรียงความ

๕. ข้อสอบแบบจับคู่ เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่ง ออกโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น ๒ ชุด แล้วให้ผู้ตอบจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยีน) จะจับคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง(ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่ง ตามที่ผู้ออกข้อสอบได้กำหนดเอาไว้

๖. ข้อสอบแบบเลือกตอบ เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วย ๒ ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม และตอนเลือก ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบและตัวเลือกที่เป็นตัวลวงปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณา แล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุด เพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่นๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่ดีนิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน ดูเผินๆจะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกต้อง แต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบข้อสอบแบบเลือกตอบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เนื่องจากความสามารถในการวัดพฤติกรรมทางการศึกษาได้หลายด้านด้วยกัน ตั้งแต่ความรู้ความจำไปจนถึง การประมาณค่า เป็นข้อสอบที่สามารถตรวจให้คะแนนได้ง่าย ถูกต้อง รวดเร็ว และมีความเป็นปรนัย สามารถควบคุมความยากง่ายของข้อสอบได้ วิจัยหลายสาเหตุแห่งการทำข้อสอบผิด เนื่องมาจากสาเหตุอะไรบ้าง โดยมีการพิจารณาตัวเลือกต่างๆจากกระดาษ คำตอบ มีความเชื่อมั่นสูง เพราะมีจำนวนข้อสอบมาก และตอบถูกโดยการเดาเล็กน้อย นอกจากสามารถใช้รูปภาพ กราฟ หรือ สัญลักษณ์มาเขียนข้อสอบได้

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๑. ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี จะต้องมีการเตรียมตัวและมีการวางแผน เพื่อให้แบบทดสอบมีกลุ่มตัวอย่างของพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างเด่นชัดจากการทดสอบแต่ละครั้ง ขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้ (เยาวดี วิบูลย์ศรี. ๒๕๔๙ : ๑๖๙ – ๑๗๐)

ขั้นที่ ๑ กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการสอบให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยระบุเป็นข้อๆ และให้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเหล่านั้นสอดคล้องกับเนื้อหาสาระทั้งหมดที่จะทำการทดสอบด้วย

ขั้นที่ ๒ กำหนดโครงเนื้อหาสาระที่จะทำการทดสอบให้ครบถ้วน

ขั้นที่ ๓ เตรียมตารางเฉพาะ หรือผังของแบบสอบถาม เพื่อแสดงถึงน้ำหนักของเนื้อหาวิชาแต่ละส่วน และพฤติกรรมต่างๆที่ต้องการทดสอบให้เด่นชัดที่สั้น กระชับรัดกุมและมีความชัดเจน

ขั้นที่ ๔ สร้างกระทั้งทั้งหมดที่ต้องการจะทดสอบให้เป็นไปตามสัดส่วนของน้ำหนักที่ระบุไว้ในตาราง

๒. หลักในการสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ ซึ่งมีหลักในการสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบดังนี้ (สมนึก ภัทธิยธนี. ๒๕๕๖ : ๘๒ – ๙๖)

๑. เขียนตอนนำให้เป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ อาจใส่เครื่องหมายปริศนา (?) ด้วยแต่ไม่ควรสร้างตอนนำให้เป็นแบบอ่านต่อความ เพราะทำให้คำถามไม่กระชับ เกิดปัญหาสองแง่หรือข้อความไม่ต่อกัน หรือเกิดความสับสนในการคิดหาคำตอบ

๒. เน้นเรื่องจะถามให้ชัดเจนและตรงจุดไม่คลุมเครือ เพื่อว่าผู้อ่านจะไม่ไขว้เขว สามารถมุ่งความคิดในการตอบไปถูกทาง (เป็นปรนัย) ไม่ต้องอ่านคำถามคำตอบย้อนขึ้นย้อนลงหลายครั้ง โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ให้มากๆ

๓. ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด หรือถามในสิ่งที่ผู้เรียนมีประโยชน์คำถามแบบเลือกตอบสามารถถามพฤติกรรมในสมองได้หลายๆด้าน ไม่ใช่ถามเฉพาะความจำหรือความจริงตามตำรา หรือถามรายละเอียดเกินความจริงซึ่งไม่ใช่สาระสำคัญ แต่ต้องถามให้คิดหรือนำเอาความรู้ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ จึงจะเรียกว่าคุณค่าต่อการวัด ไม่ควรเขียนตัวเลือกละเอียดเกินไป แล้วใช้ตัวเลือกละเอียดๆกัน ทำให้เป็นข้อสอบที่ขาดประสิทธิภาพ การถามควรถามในสิ่งที่ผู้เรียนเกิดประโยชน์จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่ผู้เรียนหรือเป็นแบบอย่างในทางที่ดี หรือเกิดคุณค่าในการปลูกฝังสิ่งที่สังคมยอมรับ ในทางตรงกันข้ามสิ่งใดไม่ดีไม่ควรถามในแง่ๆไม่ดีหรือก่อให้เกิดโทษ

๔. หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ควรพิมพ์ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้คำถามนั้น แต่คำถามปฏิเสธไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะปกตินักเรียนจะยุ่งยากการแปลความหมายของคำถาม และคำตอบที่ถามกลับ หรือปฏิเสธซ้อนผิดมากกว่าถูก

๕. อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาโดยตรงสิ่งใดที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ใช้เป็นเงื่อนไขในการคิด ก็ไม่ต้องนำมาเขียนในคำถาม จะช่วยให้คำถามรัดกุมชัดเจนขึ้น บางครั้งใช้คำฟุ่มเฟือยในตัวเลือก โดยจำเป็น เช่น คำซ้ำๆ (ยกเว้นคำที่แสดงเหตุผลหรือคำที่บ่งอาการนาม เช่น เพราะ การ ความ รวมทั้งหน่วยที่เกิดจากการคำนวณในทางคณิตศาสตร์หรือ วิทยาศาสตร์ ไม่ถือว่าซ้ำฟุ่มเฟือย)

๖. เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพจน์ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือมีทิศทางแบบเดียวกัน หรือมีโครงสร้างสอดคล้องเป็นทำนองเดียวกัน เช่น กล่าวถึง ชื่อ คุณสมบัติ ลักษณะอาการ โทษ คำ วลี ประโยค เป็นต้น ในรูปแบบที่เหมือนกันช่วยให้การใช้ตัวถูกตัวลวงมีคุณค่ามากขึ้น

๗. ควรเรียงลำดับตัวเลขในการเลือกต่างๆ ได้แก่ คำตอบที่เป็นตัวเลข นิยมเรียงจากน้อยไปหามาก เพื่อช่วยให้ผู้ตอบพิจารณาหาคำตอบได้สะดวก ไม่หลง และป้องกันการหาตัวเลือกที่มีค่ามาก แต่ถ้าตัวเลือกมีหลายประเภทปนกัน เช่น มาก – น้อย, ใกล้ – ไกล หรือ ลดลง – เพิ่มขึ้น ไม่ควรใช้คำเหล่านี้สลับกันเฉพาะภายในประเภทนั้นๆ

กรณีตัวเลือกเป็นข้อความทั่วไป ควรเรียงจากข้อความสั้นๆ ไปตามลำดับจนถึงข้อความยาวที่สุด หรืออาจเรียงย้อนกลับกันก็ได้ ยกเว้นเลือกประเภทข้อมูลเป็นระบบหรือวงจรอยู่แล้ว ต้องเรียงตามระบบของสิ่งนั้น ได้แก่ เรือง เวลา วัน เดือน ปี

๘. ใช้ตัวเลือกปลายเปิดและปลายปิดให้เหมาะสม โดยทั่วไปเอกสารตำราเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล ได้แก่ ตัวเลือกตัวสุดท้าย ใช้คำว่า สรุปแน่นอนไม่ได้ หรือผิดหมดทุกข้อหรือข้อความเป็นอย่างอื่น แต่มีความหมายในทำนองเดียวกัน ซึ่งแสดงว่าอาจมีคำตอบอื่นๆได้ นอกเหนือจากตัวเลือกดังกล่าว โอกาสที่จะใช้ตัวเลือกแบบปลายเปิดนี้ ควรเป็นการถามเกี่ยวกับ เรื่องราว หรือ เหตุการณ์ ที่ยังไม่มีผลสรุป หรือยังไม่ข้อเท็จจริงที่ยุติแน่ชัด ตัวเลือกปลายปิด ได้แก่ ตัวเลือกตัวสุดท้าย ใช้คำว่าถูกหมดทุกข้อ หรือข้อความเป็นอย่างอื่น แต่มีความหมายในทำนองเดียวกัน ซึ่งแสดงว่าตัวเลือกต่างๆ ในข้อเดียวกันถูกหมดทุกข้อ

๙. ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว บางครั้งผู้ออกข้อสอบเผลอเลอหรืออาจเกิดจากเขียนตัวลวงไม่รัดกุม จึงพิจารณาตัวลวงเหล่านั้นได้อีกแง่หนึ่งทำให้เกิดปัญหาสองแง่สองมุม

๑๐. เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกหรือผิดตามหลักวิชา คือ จะกำหนดตัวถูกหรือผิดเพราะสอดคล้องกับความเชื่อของสังคม หรือกับคำพังเพยต่างๆไปไม่ได้ ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนมุ่งให้นักเรียนทราบความจริงตามหลักวิชาเป็นสำคัญ จำนำความเชื่อหรือโชคลาง หรือขนบธรรมเนียมประเพณีเฉพาะท้องถิ่นมาอ้างไม่ได้

๑๑. เขียนตัวเลือกให้อิสระขาดออกจากกัน คืออย่าให้ตัวเลือกตัวใดตัวหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนประกอบของตัวเลือกนั้น ต้องให้แต่ละตัวเป็นอิสระจากกันอย่างแท้จริง

๑๒. ควรมีตัวเลือก ๔-๕ ตัว ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้ ถ้าเขียนตัวเลือกเพียง ๒ ตัวก็กลายเป็นข้อสอบแบบกาถูก – ผิด และเพื่อป้องกันไม่ให้เดาง่ายๆ จึงควรมีตัวเลือกหลายๆที่นิยมใช้หากเป็นข้อสอบระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ ควรใช้ ๓ ตัวเลือก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๖ ควรใช้ ๔ ตัวเลือก และตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปควรใช้ ๕ ตัวเลือก

๑๓. อย่าแนะนำคำตอบ มีหลายกรณี ดังนี้

๑๓.๑ คำถามข้อหลังๆ แนะนำคำตอบข้อแรกๆ (หรือคำถามข้อแรกๆแนะนำคำตอบข้อหลังๆ) เพราะจะกลายเป็นข้อสอบเฉลยคำตอบกันเอง ดังนั้นก่อนนำข้อสอบไปใช้ควรมีการตรวจสอบให้เรียนร่อยเสียก่อน โดยเฉพาะข้อสอบที่มีกรรมการร่วมกันออกหลายคน

๑๓.๒ ถามเรื่องที่นักเรียนคล่องปากอยู่แล้ว โดยเฉพาะคำถามประเภทคำพังเพย สุภาษิต คติพจน์ หรือคำเตือนใจ (ยกเว้นถ้ามีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดว่าผู้ตอบจำสุภาษิตคติพจน์ได้หรือไม่)

๑๓.๓ ใช้ข้อความของคำตอบถูกซ้ำกับคำถามหรือเกี่ยวข้องกันอย่างเห็นได้ชัดนักเรียนที่ไม่มีความรู้ก็อาจจะเดาได้ถูก

๑๓.๔ ข้อความของตัวถูกบางส่วนเป็นส่วนหนึ่งของทุกตัวเลือก ทำให้ข้อความนั้นไม่มีความหมาย และเป็นการเฉลยคำตอบโดยไม่รู้ตัว

๑๓.๕ เขียนตัวถูกหรือตัวลวงซึ่งถูกหรือผิดเด่นชัดเกินไป จะทำให้นักเรียนสังเกตได้ชัดเจน จนกลายเป็นการแนะนำคำตอบ

๑๓.๖ คำตอบไม่กระจาย คือ ข้อสอบที่มีตัวถูกซ้ำๆ หรือผลัดเวียนกันไปเป็นช่วงๆ การกำหนดเช่นนี้จะทำให้ข้อสอบเสียคุณภาพ นักเรียนอาจจะเดาได้โดยไม่ต้องใช้ความคิด ดังนั้นควรกระจายคำตอบออกไปทุกๆตัวเลือก โดยมีอัตราส่วนเกือบเท่าๆ กันและควรสลับตัวถูกอย่างไม่เป็นระบบ เช่น ถ้ามีข้อสอบ ๑๐๐ ข้อ แบบ ๕ ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกก็ควรอยู่ประมาณ ๒๐ ตัวเลือก โดยสลับตัวถูก และวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้คำตอบกระจายสลับกันอย่างไม่เป็นระบบ ก็คือเรียงข้อความของทุกตัวเลือกในแต่ละข้อจากสั้นไปยาว

กรอบพฤติกรรมที่ต้องการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บลูมและคณะ (Bloom et al) ได้จำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาออกเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ซึ่ง การประเมินการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย เป็นกระบวนการประเมินเพื่อวัดระดับความรู้ความสามารถของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูม(Bloom) ถือได้ว่าเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่มีความสำคัญที่มี

การนำมาประยุกต์ใช้กันอย่างแพร่หลายในทุกระดับของระบบการศึกษาในโรงเรียนและในทุกสาขาวิชา เครื่องมือในการประเมินส่วนใหญ่จึงเป็นแบบทดสอบที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ ดังกล่าว (พวงแก้ว บุญกนก. ๒๕๕๖. สืบค้นเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ , จาก www.elearning.msu.ac.th)

จุดมุ่งหมายด้านพุทธิพิสัย

การปรับเปลี่ยนจุดมุ่งหมายด้านพุทธิพิสัย ของบลูม (Bloom) ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจากการนำจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูม (Bloom) ไปใช้ในระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่า มีข้อจำกัด สรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. มาตรฐานที่เข้มงวดของพฤติกรรมแต่ละชั้น ทำให้เกิดความเข้าใจว่าไม่สามารถหัดซ้ำและหล่อมล้ากันได้

๒. พฤติกรรมในชั้นต่ำบางพฤติกรรมมีความซับซ้อนมากกว่าชั้นสูง

๓. การให้คำจำกัดความในพฤติกรรมแต่ละชั้น

๔. ไม่สะท้อนแนวคิดการประเมินตามแนวคิดใหม่

จากข้อจำกัดดังกล่าว แครทวอลล์ (Krathwohl) และผู้เชี่ยวชาญและลูกศิษย์ของบลูม (Bloom) ได้ร่วมกันปรับปรุงจุดมุ่งหมายการศึกษาด้านพุทธิพิสัยในปี ๑๙๙๐-๑๙๙๙ โดยสามารถสรุปการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนี้

๑. ความแตกต่างระหว่างคำศัพท์เดิมกับคำศัพท์ใหม่ก็คือ ชื่อของกระบวนการทางปัญญา ทั้ง ๖ ชั้นนั้น จะเปลี่ยนจากการใช้คำนามเป็นคำกริยา เนื่องจากจุดมุ่งหมายทางการศึกษาปรับปรุงใหม่นี้ต้องการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการคิด และการคิดเป็นกระบวนการของการกระทำ ดังนั้นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่ปรับปรุงใหม่นี้ จึงใช้คำกริยาเพื่ออธิบายกระบวนการทางปัญญาในลักษณะของการกระทำ

๒. คำอธิบายหรือคำนิยามของกระบวนการทางปัญญาในแต่ละลำดับชั้น จะถูกแทนที่ด้วยคำกริยา และมีการปรับปรุงคำอธิบายหรือคำนิยามในบางลำดับชั้นด้วย

๓. ในชั้นของความรู้ (Knowledge) ได้ถูกเปลี่ยนชื่อใหม่เนื่องจาก ความรู้คือผลลัพธ์หรือผลผลิตของการคิด ไม่ใช่รูปแบบของการคิด ดังนั้น คำว่าความรู้จึงแทนที่ด้วยคำว่า “จำ” (Remembering)

๔. กระบวนการทางปัญญาในชั้นความเข้าใจ (Comprehension) และการสังเคราะห์ (Synthesis) ได้ถูกนำเข้าไปรวมไว้ในชั้น “เข้าใจ” (Understanding) และ “คิดสร้างสรรค์” (Creating) ตามลำดับ เพื่อให้สามารถสะท้อนธรรมชาติของการคิดที่นิยามไว้ในแต่ละลำดับชั้น

กระบวนการทางปัญญาใหม่ของบลูม (Bloom)

จากปรับปรุงจุดมุ่งหมายการศึกษาด้านพุทธิพิสัย สรุปเป็นตาราง เปรียบเทียบกระบวนการทางปัญญาที่ใช้คำศัพท์เดิมและคำศัพท์ใหม่ ดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ การเปรียบเทียบกระบวนการทางปัญญาที่ใช้คำศัพท์เดิมและคำศัพท์ใหม่

คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
๑. ความรู้ (Knowledge)	๑. จำ (Remembering)
๒. ความเข้าใจ (Comprehension)	๒. เข้าใจ (Understanding)
๓. การนำไปใช้ (Application)	๓. ประยุกต์ใช้ (Applying)
๔. การวิเคราะห์ (Analysis)	๔. วิเคราะห์ (Analysing)
๕. การสังเคราะห์ (Synthesis)	๕. ประเมินค่า (Evaluating)
๖. การประเมินค่า (Evaluation)	๖. คิดสร้างสรรค์ (Creating)

ลำดับชั้นของกระบวนการทางปัญญาในจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยของบลูม (Bloom) ที่ปรับปรุงใหม่ ยังคงมีลำดับชั้น ๖ ชั้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

กระบวนการและคำศัพท์ใหม่อธิบายได้ดังนี้

๑. จำ (Remember) หมายถึงความสามารถในการดึงเอาความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยความจำระยะยาวออกมาแบ่งประเภทย่อยได้ ๒ ลักษณะคือ

๑.๑ จำได้ (Recognizing)

๑.๒ ระลึกได้ (Recalling)

๒. เข้าใจ (Understand) หมายถึงความสามารถในการกำหนดความหมายของคาพูดตัวอักษรและการสื่อสารจากสื่อต่างๆที่เป็นผลมาจากการสอนแบ่งประเภทย่อยได้ ๗ ลักษณะคือ

๒.๑ ตีความ (Interpreting)

๒.๒ ยกตัวอย่าง (Exemplifying)

๒.๓ จำแนกประเภท (Classifying)

๒.๔ สรุป (Summarizing)

๒.๕ อนุมาน (Inferring)

๒.๖ เปรียบเทียบ (Comparing)

๒.๗ อธิบาย (Explaining)

๓. ประยุกต์ใช้ (Apply) หมายถึงความสามารถในการดำเนินการหรือใช้ระเบียบวิธีการภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดให้แบ่งประเภทย่อยได้ ๒ ลักษณะคือ

๓.๑ ดำเนินงาน (Executing)

๓.๒ ใช้เป็นเครื่องมือ (Implementing)

๔. วิเคราะห์ (Analyze) หมายถึงความสามารถในการแยกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆและค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบกับโครงสร้างรวมหรือส่วนประกอบเฉพาะแบ่งประเภทย่อยได้ ๓ ลักษณะคือ

๔.๑ บอกความแตกต่าง (Differentiating)

๔.๒ จัดโครงสร้าง (Organizing)

๔.๓ ระบุคุณลักษณะ (Attributing)

๕. ประเมินค่า (Evaluate) หมายถึงความสามารถในการตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานแบ่งประเภทย่อยได้ ๒ ลักษณะคือ

๕.๑ ตรวจสอบ (Checking)

๕.๒ วิพากษ์วิจารณ์ (Critiquing)

๖. สร้างสรรค์ (Create) หมายถึงความสามารถในการรวมส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันด้วยรูปแบบใหม่ๆที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผลหรือทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นต้นแบบแบ่งประเภทย่อยได้ ๓ ลักษณะคือ

๖.๑ สร้าง (Generating)

๖.๒ วางแผน (Planning)

๖.๓ ผลิต (Producing)

ในการประเมินด้านพุทธิพิสัย เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางจุดมุ่งหมายของบลูม(Bloom) ที่ปรับเปลี่ยนต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของพฤติกรรมที่ปรากฏเป็นผลผลิตจากการมีความรู้ความเข้าใจ นำเสนอคำสำคัญเกี่ยวกับการประเมินและพฤติกรรมผลผลิต ดังตารางที่ ๕ ตารางที่ ๕ คำสำคัญและพฤติกรรมของกระบวนการทางปัญญาทั้ง ๖ ชั้น

กระบวนการทางปัญญา	คำสำคัญ
ความจำ (Remembering) - จำ (Recognizing)ความรู้ที่มีอยู่ในความจำ - ระลึกได้ (Recalling) สามารถเรียกความรู้ที่ได้ เรียนรู้ไปนานแล้วกลับมา	- ระบุน (Identifying) - ระลึก (Retrieving)
เข้าใจ (Understanding) แปลความหมาย (Interpreting) การเปลี่ยนจากรูปแบบหนึ่งไป เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง	- อธิบาย - นำเสนอ - แปล - ถอดความ - ดำเนินการให้สำเร็จ - จำแนก

กระบวนการทางปัญญา	คำสำคัญ
ประยุกต์ใช้ (Applying) วิเคราะห์ (Analysing) บอกความแตกต่าง (Differentiating) เปรียบเทียบความแตกต่างของส่วนต่าง ๆ ของ สิ่งที่กำหนด	- ดำเนินการให้สำเร็จ - จำแนก - บอกความแตกต่าง - คัดเลือก
ประเมินค่า (Evaluating) ตรวจสอบ (Checking) ค้นหาความไม่สอดคล้อง หรือความขัดแย้งภายในกระบวนการหรือ ผลผลิต	- ค้นหา - ทดสอบ
คิดสร้างสรรค์ (Creating) ทำให้เกิดขึ้น (Generating) การได้ทางเลือกหรือ สมมติฐานที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์หรือ เหตุผล	- สมมติฐาน

จากตารางที่ ๕ เห็นได้ว่าในกระบวนการประเมินด้านพุทธิพิสัย ครูต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกว่าเป็นกระบวนการทางปัญญาด้านใด เช่น การที่เด็กแสดงพฤติกรรมเขียนบทละครได้ แสดงให้เห็นว่าเด็กมีความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับความจำ เข้าใจ ประยุกต์ใช้ ตลอดจนทั้งวิเคราะห์ และประเมินค่ามาแล้ว พฤติกรรมดังกล่าวจึงออกมาถึงความสร้างสรรค์ของเด็ก สิ่งสำคัญครูต้องเลือกเครื่องมือในการประเมินดังกล่าวให้มีความเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิด เช่น อาจจะเป็นการจัดให้นำเสนอผลงาน หรือการประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น ดังนั้นการประเมินพุทธิพิสัยจึงต้องอาศัยเครื่องมือที่หลากหลาย อย่างไรก็ตามในบทนี้จะกล่าวถึงเฉพาะการประเมินโดยใช้แบบทดสอบ ส่วนเครื่องมือประเมินอื่นผู้เขียนได้แยกไว้ในแต่ละบทแล้ว

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต้องมีการเตรียมและมีการวางแผน เพื่อให้แบบทดสอบที่ใช้กับกลุ่มนักศึกษาที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจนดังนั้นในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบตัวเลือก ๔ ตัวเลือก ซึ่งวัดพฤติกรรมความรู้ของนักเรียน ๖ ระดับ คือ จำ (Remembering) เข้าใจ (Understanding) ประยุกต์ใช้ (Applying) วิเคราะห์ (Analysing) ประเมินค่า (Evaluating) คิดสร้างสรรค์ (Creating) เพื่อวัดความรู้ ความสามารถของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ ในการเรียนรู้ เรื่อง ขนมอบ

กระบวนการกลุ่ม

ความหมายของกระบวนการกลุ่ม

ได้นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกระบวนการกลุ่มไว้ ดังนี้

ชัยญาบัวประเสริฐ (๒๕๔๖: ๙) กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่มหมายถึงการนำเอาประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการของสมาชิกแต่ละคนและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยรวมประสบการณ์ของกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาในส่วนบุคคลและกลุ่มก็จะดำเนินไปด้วยความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนอกจากนี้การทำกิจกรรมกลุ่มยังจะต้องเกี่ยวข้องกับการรับรู้เรื่องความต้องการของบุคคลอื่นและทักษะในการแสดงออกถึงความเข้าใจดังกล่าวในการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการจัดแต่ละครั้งด้วย

ชาติรี เกิดธรรม (๒๕๔๗ : ๕๘) ให้ความหมายของกระบวนการกลุ่ม หมายถึง การที่ครูได้มอบหมายให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ช่วยกันค้นคว้าแก้ปัญหา หรือปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถ ตามความถนัด หรือตามความสนใจ เป็นการฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันตามวิธีแบบประชาธิปไตย ทุกคนจะต้องดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายให้ได้ประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้เพื่อนร่วมงาน แต่ต้องดำเนินการอย่างมีหลักเกณฑ์ ครูจะต้องวางแผนให้นักเรียนทุกคนในแต่ละกลุ่มปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

กาญจนา ไชยพันธุ์ (๒๕๔๙ : ๓) ให้ความหมายของกระบวนการกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลรวมกันเพื่อศึกษาประสบการณ์ของกลุ่มหลายๆ ฝ่ายศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำผู้ตาม ความคิด ฝึกปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และมีการศึกษาจากประสบการณ์ โดยผู้ศึกษาจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้น

สรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึงการนำประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่สมาชิกต้องการและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวมผู้นำจะสามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อเขาได้เรียนรู้วิธีการจะช่วยอำนวยความสะดวกให้เกิดปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ระหว่างสมาชิกแต่ละคนโดยวิธีการดังกล่าวนี้ประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดพัฒนาการในตัวบุคคลทุกคนและกลุ่มก็จะดำเนินการไปด้วยความสำเร็จโดยสมาชิกทุกคนจะต้องคำนึงถึงความเข้าใจในเป้าหมายของการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ดำเนินงานตามแผนตลอดจนประเมินและปรับปรุง

แนวคิดและทฤษฎีการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่ม (ทิตนา แคมมณี. ๒๕๕๕ : ๕๙ – ๗๙) ดังนี้

๑. ทฤษฎีสนาม (Field Theory) ของเลวิน (Lewin)ทฤษฎีนี้มีแนวคิดสำคัญสรุปได้ดังนี้ คือ พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มและโครงสร้างของกลุ่มจะเกิดจากการรวบกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกันการรวบกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

สมาชิกในกลุ่ม โดยเป็นปฏิสัมพันธ์อยู่ในรูปของการกระทำ (Act)ความรู้สึก (Feel)และความคิด (Think)องค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวจะก่อให้เกิดโครงสร้างของกลุ่มแต่ละกลุ่มซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสมาชิกในกลุ่มสมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงานซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับบุคลิกภาพของตนที่มีความแตกต่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้เกิดพลังงานหรือแรงผลักดันของกลุ่มที่ทำให้การทำงานเป็นไปได้อย่างดี

แนวคิดพื้นฐานของกระบวนการกลุ่มก็คือ แนวคิดในทฤษฎีภาคสนาม ของเลวิน (Lewin)ที่กล่าวโดยสรุปไว้ดังนี้

๑. พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม
๒. โครงสร้างของกลุ่มจะเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน และจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสมาชิกกลุ่ม
๓. การรวมกลุ่มจะเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มในด้านการกระทำ ความรู้สึก และความคิด
๔. สมาชิกกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและจะพยายามช่วยกันทำงานโดยอาศัยความสามารถของแต่ละบุคคลซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายของกลุ่ม

๒. ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory)ของเบลล์ (Bales)โฮมาน (Homans)และไวท์ (Whyte)แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีนี้คือ กลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์โดยการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ปฏิสัมพันธ์จะเป็นปฏิสัมพันธ์ทุกๆด้าน คือ ปฏิสัมพันธ์ทางร่างกาย (Physical Interaction)ปฏิสัมพันธ์ทางวาจา (Verbal Interaction)ปฏิสัมพันธ์ทางจิตใจ (Emotion Interaction)กิจกรรมต่างๆ ที่กระทำผ่านการมีปฏิสัมพันธ์นี้ จะก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก

๓. ทฤษฎีระบบ (System Theory)ทฤษฎีนี้มีแนวคิดสำคัญ คือ กลุ่มจะประกอบไปด้วย โครงสร้างหรือระบบ ซึ่งจะมีการแสดงบทบาทและการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิกอันถือว่าเป็น การลงทุน (Input)เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (Output)อย่างใดอย่างหนึ่งการแสดงบทบาทตำแหน่งหน้าที่ของ สมาชิกจะกระทำได้โดยการสื่อสารระหว่างกัน (Communication)และจากการเปิดเผยตัวเองในกลุ่ม

๔. ทฤษฎีสังคมมิติ (Sociometric Orientation)ของโมเรโน (Moreno) ทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่สำคัญที่สำคัญดังต่อไปนี้ การกระทำ และจริยธรรมหรือขอบเขตการกระทำของกลุ่ม จะเกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มซึ่งจะศึกษาได้โดยให้สมาชิกเลือกความสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างกัน (Interpersonal Choice) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์คือการแสดงบทบาท จำลอง (Role Playing) หรือการใช้เครื่องมือวัดเลือกทางสังคม (Sociometric Test)

๕. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Orientation) ของฟรอยด์ (Freud) ทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่สำคัญ คือ เมื่อบุคคลอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม จะต้องอาศัยความสนใจซึ่งอาจเป็นรางวัล หรือผล จากการทำงานในกลุ่ม ในการรวมกลุ่ม บุคคลจะมีโอกาสแสดงตนอย่างเปิดเผย หรือพยายามป้องกัน ปิดบังตนเองโดยวิธีการต่างๆ แนวคิดใช้วิเคราะห์กลุ่มโดยให้บุคคลแสดงออกตามความจริง

๖. ทฤษฎีจิตวิทยาทั่วไป (General Psychology) ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการใช้หลักจิตวิทยาต่างๆ เกี่ยวกับการรับรู้ การเรียนรู้ ความคิด ความเข้าใจ การให้แรงจูงใจจะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลมากขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่ม ได้ว่า ผลของการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มจะทำให้นักเรียนรู้จักการพัฒนาบุคลิกภาพตนเอง สร้างความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น ใช้กระบวนการกลุ่มผลักดัน เสริมแรง ให้เกิดกำลังใจในการทำงาน

หลักการและแนวคิดทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่ม คือ ประสพการณ์ทางการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับการลงมือร่วมปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของแต่ละคนแต่ละคนในกลุ่มมีอิทธิพลและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน หลักการสอนโดยวิธีกระบวนการกลุ่ม มีหลักการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

ความสำคัญของกระบวนการกลุ่ม

กรมวิชาการ (๒๕๔๓ : ๑๕๕ – ๑๕๖) ได้เน้นความสำคัญของกระบวนการกลุ่มว่าเป็นกระบวนการวิธีสอนอีกวิธีหนึ่งจะช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอน และแก้ปัญหาการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรต้องการโดยมุ่งเน้นการสอนที่มีลักษณะดังนี้

๑. ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างทั่วถึง และมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๒. ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุยปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน อันจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

๓. ยึดการค้นพบด้วยตนเอง ครูจะเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นหาและค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนจดจำได้ดี

๔. เน้นกระบวนการควบคู่ไปกับผลงาน โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการกลุ่มและกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน ซึ่งประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการด้วย การเรียนรู้กระบวนการจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ผลงานดีขึ้น

๕. เน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิต โดยให้นักเรียนมีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม คือ ประสพการณ์ทางการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับการลงมือร่วมปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของแต่ละคนแต่ละคนในกลุ่มมีอิทธิพลและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน หลักการสอนโดยวิธีกระบวนการกลุ่ม มีหลักการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ : ๑๔๓ – ๑๔๔)

เป็นการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนโดยให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด

เป็นการเรียนการสอน ที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุด กลุ่มจะเป็นแหล่งความรู้สำคัญที่จะฝึกให้ผู้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถปรับตัวและเข้ากับผู้อื่นได้

เป็นการสอนที่ยึดหลักการค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตัวเองของนักเรียนเอง โดยครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนพยายามค้นหา และพบคำตอบด้วยตนเอง

เป็นการสอนที่ให้ความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ และคำตอบต่าง ๆ ครูจะต้องให้ความสำคัญของกระบวนการต่าง ๆ ในการแสวงหาคำตอบ

สรุปได้ว่า กระบวนการกลุ่มมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการขั้นตอน วิธีการหรือพฤติกรรมต่างๆ ที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือได้ทั้งผลงานที่ดีและได้ทั้งความรู้ลึก และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การค้นพบด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบของกระบวนการกลุ่ม

กระบวนการกลุ่มเป็นการทำงานที่กลุ่มบุคคลเข้ามาร่วมกันปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กลุ่มต้องการ ซึ่งจะประกอบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับลักษณะของการทำงานกลุ่มที่ประกอบด้วย (ลัดดา ภูเกียรติ. ๒๕๔๔ : ๓๒๘)

๑. การมีเป้าหมายร่วมกัน
๒. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
๓. การติดต่อสื่อสารในกลุ่ม
๔. การร่วมมือประสานงานกันในกลุ่ม
๕. การตัดสินใจร่วมกัน
๖. การมีผลประโยชน์ร่วมกัน

ถ้าวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มแล้วจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของกระบวนการกลุ่มแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ผู้นำของกลุ่ม ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากในกลุ่มเพื่อให้ทำงานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยทั่วไปแล้วผู้นำจะต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติมากมายหลายประการ ซึ่งยากที่จะหาให้ครบในบุคคลเดียว อย่างไรก็ตามลักษณะของผู้นำนั้นสามารถฝึกฝนให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลได้ ลักษณะของผู้นำโดยทั่วไป ได้แก่ มีความรู้ ความคิดริเริ่ม ความกล้าหาญ ความมั่นใจในตนเอง ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความกระตือรือร้น ความอดทน มีอารมณ์มั่นคง มีความรอบคอบในการทำงาน มีความสามารถในการประสานงานและมีความไวต่อการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ สมาชิกของกลุ่ม เป็นผู้ร่วมในการทำงาน ทุกคนในกลุ่มจะต้องมีความเข้าใจและบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ทุกคนในกลุ่มมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันโดยมีความรับผิดชอบต่องานนั้นร่วมกันเพื่อประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มที่ดีจะมีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้วย เนื่องจากจะทำให้งานสำเร็จในเวลาที่กำหนด และเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ลักษณะของสมาชิกกลุ่มที่ดี ได้แก่ มีความเข้าใจ เต็มใจ กระตือรือร้นที่จะทำงาน รับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานแต่ละครั้งมีความรับผิดชอบในภาระหน้าที่เพื่อให้งานในส่วนรวมดำเนินไปอย่างราบรื่น นอกจากนี้แล้วไม่ควรจำกัดบทบาทหน้าที่ของตนเองแต่เฉพาะด้านที่ถนัด ควรพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการทำงานในหน้าที่อื่นๆบ้าง ดังนั้นควรให้สมาชิกของกลุ่มได้มการหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันไป ในการทำงานแต่ละครั้งต้องมีความใจ ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ยอมรับมติกลุ่ม รู้จักประสานผลประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตนเข้าด้วยกัน เป็นต้น

ส่วนที่ ๓ กระบวนการในการทำงานกลุ่ม ซึ่งการทำงานใดๆ ก็ตามแม้ว่าจะมีผู้นำที่ดี สมาชิกให้ความร่วมมือด้วยดี แต่ถ้าขาดการวางแผนในการทำงานที่ดีแล้วงานนั้นก็คงไม่ประสบความสำเร็จ เพราะการทำงานที่มีการวางแผน มีระบบในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนใช้วิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะงานก็สามารถทำให้งานนั้นสำเร็จตามเป้าหมายโดยไม่ยากนักขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของกลุ่มประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้ (ลัดดา ภูเกียรติ. ๒๕๔๔ : ๓๓๐ – ๓๓๑)

- การกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำงาน
- การวางแผนในการทำงาน
- การปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้
- การประเมินผลและการปรับปรุงงาน

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของกระบวนการกลุ่มเป็นการทำงานที่กลุ่มบุคคลเข้ามาร่วมกันปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กลุ่มต้องการ ดังนั้นเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงควรปฏิบัติงานตามกระบวนการให้เป็นลำดับขั้นตอน ทั้งนี้จะทำให้สามารถตรวจสอบการทำงานของตนเองได้

บทบาทของครูในการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

การสอนโดยใช้ทฤษฎีของกระบวนการกลุ่ม เป็นการสอนที่ยึดหลักการเรียนรู้ที่มุ่งจะส่งเสริมคุณสมบัติบางประการในตัวนักเรียน บทบาทของครูนับเป็นส่วนที่สำคัญมากต่อผลสำเร็จตามหลักทฤษฎีนี้ ครูจำเป็นต้องปรับหรือเปลี่ยนบทบาทบางอย่างให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น บทบาทที่สำคัญๆ และจำเป็นสำหรับครูที่ใช้ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ในการสอน (ทิตนา แหมมณี. ๒๕๔๒ : ๒๐๐ – ๒๐๑) รวบรวมไว้เป็นหัวข้อใหญ่ ได้ดังนี้

๑. บทบาทในการเตรียมการสอนในการสอนตามหลักทฤษฎีนี้ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการเตรียมตัวอย่างดี กล่าวคือ เตรียมแผนการสอนให้ละเอียด โดยพยายามจัดลำดับการสอนให้เป็นไป

อย่างเหมาะสม คัดกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับทฤษฎี และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การสอนให้พร้อมที่จะใช้ โดยเฉพาะในเรื่องของการแบ่งกลุ่มและดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ครูควรจะต้องคิดให้ละเอียดรอบคอบถึงขั้นตอนในการดำเนินการ มิฉะนั้นอาจจะเกิดความคลุกคลีในตอนดำเนินกิจกรรมได้ สรุปได้ว่าครูจำเป็นต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดยทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนให้ดีและหาวิธีการสอนและวางขั้นตอนในการสอนให้เหมาะสมละเอียดรอบคอบรวมทั้งไม่ละเลยในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ไว้ให้เพียงพอและพร้อมที่จะนำไปใช้

๒. บทบาทในการดำเนินกิจกรรมการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักทฤษฎีดังกล่าวเบื้องต้น ครูผู้สอนควรตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบในการสอน โดยพยายามทำหน้าที่ต่างๆ ดังกล่าวต่อไปนี้ให้บรรลุผลสำเร็จ

๒.๑ จัดการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๒.๒ รับฟังและสนับสนุน ส่งเสริมนักเรียนให้มีความกล้าที่จะเรียนรู้

๒.๓ เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดย

ทั่วถึง

๒.๔ อำนวยความสะดวกให้กลุ่มดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่น

๒.๕ แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนตามวาระและโอกาสที่เหมาะสม

๒.๖ สนับสนุน ส่งเสริม และนำทางให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตที่พฤติกรรม การเรียนรู้

๒.๗ ช่วยเชื่อมโยงความคิดเห็นคิดของนักเรียนและสรุปผลการเรียนรู้รวมทั้งกระตุ้นให้นักเรียน ได้นำการเรียนรู้ไปใช้

๓. บทบาทในการติดตามผลการสอน อันสืบเนื่องมาจากหลักการที่ว่า การเรียนรู้จะเกิดประโยชน์แก่นักเรียนเป็นอย่างมาก หากนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น จึงถือเป็นความรับผิดชอบของครูที่จะต้องประเมินผลการสอนของตน ซึ่งหมายถึง การประเมินผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การประเมินผลในบางเรื่องหรือบางส่วน ทำได้ทันทีในขณะที่สอนหรือตอนท้ายของการสอนแต่ในบางเรื่องจำเป็นต้องคอยติดตามดูผลการเรียนรู้ของนักเรียน และคอยส่งเสริมให้กำลังใจหรือให้คำแนะนำ แก่นักเรียนเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

๔. คุณสมบัติบางประการที่จำเป็นสำหรับครู เพื่อให้บรรลุผลตามหลักทฤษฎีดังกล่าวแล้วเบื้องต้น ครูที่ดีพึงพัฒนาคุณสมบัติบางประการที่จำเป็นในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด คุณสมบัติดังกล่าวนี้ คือ

๔.๑ ความเป็นนักประชาธิปไตย ได้แก่ การมีใจกว้างเคารพรับฟังและพิจารณาความคิดเห็นของนักเรียน โดยไม่ยึดถือในความคิดเห็นของตนว่าถูกต้องเสมอ และพยายามใช้อำนาจหรือหาวิธีการใดๆ อันเป็นการข่มขู่หรือบังคับให้นักเรียนเชื่อคล้อยตามความคิดเห็นของตนเอง

๔.๒ เข้าใจและยอมรับในตัวบุคคลโดยมีความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ด่วนตัดสินคนอย่างผิวเผิน หรือประเมินค่านักเรียนโดยไม่จำเป็น

๔.๓ มีความเป็นมิตรเป็นกันเองกับนักเรียน

๔.๔ มีความจริงใจต่อนักเรียน

๔.๕ มีความอดทน และเต็มใจช่วยเหลือนักเรียนอยู่เสมอโดยทั่วไปแล้ว การสอนตามหลักทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์สามารถทำได้ ๒ รูปแบบ คือ

๔.๕.๑ การใช้หลักทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ในการสอนกลุ่มสัมพันธ์หรือ การสอนกลุ่มสัมพันธ์โดยตรงนั่นเอง

๔.๕.๒ การใช้หลักทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ในการสอนเนื้อหาวิชาต่างๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นการสอนกลุ่มสัมพันธ์สอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาวิชาต่างๆ นั่นเองที่แบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ นี้ช่วยให้ครูสามารถนำเอาหลักการและทฤษฎีนี้ไปใช้จริงได้มากขึ้น กล่าวคือครูคนใดที่สามารถจะจัดการสอนกลุ่มสัมพันธ์ให้แก่ นักเรียนขึ้นได้โดยตรง ก็จะสามารถจัดการกลุ่มสัมพันธ์ให้นักเรียนได้เลยทันที ซึ่งโดยทั่วไปแล้วกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้งหลายจะยึดหลักการตามทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์อยู่แล้วในบางครั้งครูบางคนไม่สามารถจะจัดการเรียนการสอนกลุ่มสัมพันธ์ขึ้นโดยตรงได้ ซึ่งอาจจะเนื่องจากไม่มีเวลาเพียงพอ เพราะจำเป็นต้องสอนเนื้อหาวิชาที่ตนรับผิดชอบให้ทันตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรืออาจจะเป็นด้วยเหตุผลอื่น แต่ครูเห็นว่าเรื่องกลุ่มสัมพันธ์นั้นมีความสำคัญและครูมีความประสงค์ที่จะสอน ครูก็สามารถทำได้โดยไม่เสียเวลาเพิ่มขึ้นจากเดิมโดยพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาวิชานั้น ตามหลักทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์และสอดแทรกเรื่องกลุ่มสัมพันธ์เข้าไว้ในกระบวนการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าครูจะจัดการสอนออกมาในรูปแบบใดก็ตาม ครูผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมการสอนในรายละเอียดที่คล้ายคลึงกันดังนี้

การตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูไม่หลงทางในการจัดการเรียนการสอน ครูจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนให้ชัดเจน โดยกำหนดออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะสำหรับจุดมุ่งหมายเฉพาะนั้นควรเป็นจุดมุ่งหมายที่เขียนในเชิงพฤติกรรม (Behavioral or Performance Objectives) นอกจากนั้น จุดมุ่งหมายแต่ละประเภท อาจแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้ (Cognitive) ด้านทักษะ (Psychomotor)และด้านทัศนคติ (Affective) ทั้งนี้แล้วแต่ความเหมาะสมของเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของครูผู้สอน สำหรับการสอนกลุ่มสัมพันธ์ในการสอนเนื้อหาวิชาแล้ว จุดมุ่งหมายทั้งทั่วไปและเฉพาะควรประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายที่ว่าด้วยเรื่องเนื้อหาวิชานั้นส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งควรเป็นจุดมุ่งหมายเป็นกลุ่มสัมพันธ์ที่ต้องการจะสอดแทรกลงไป

การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์เรียนรู้ ในการสอนตามหลักทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์โดยส่วนใหญ่แล้ว มักจะประกอบไปด้วยขั้นตอนในการสอนดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำ คือ การเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมในการเรียน หรือ การสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ที่จะตามมา

ขั้นที่ ๒ ขั้นกิจกรรม คือ การให้นักเรียนลงมือทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่เตรียมไว้ เพื่อให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ตรงที่จะสามารถนำมาอภิปรายและวิเคราะห์ได้ในภายหลัง

ขั้นที่ ๓ ขั้นอภิปราย วิเคราะห์ คือ การให้นักเรียนได้มีโอกาสได้แสดง ความรู้สึก ความคิดเห็นหลังจากที่ได้ทำกิจกรรมเสร็จไปแล้วในขั้นนี้ ครูจะต้องเป็นผู้นำช่วยให้นักเรียน ได้วิเคราะห์พฤติกรรมต่างๆ และอภิปรายร่วมกัน จนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ขั้นที่ ๔ ขั้นประยุกต์ใช้และสรุป หลังจากให้นักเรียนได้อภิปรายกันจนเกิด ความเข้าใจตามที่ต้องการแล้ว ครูจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนคิดต่อไปถึงการนำเอาการเรียนรู้ที่ได้รับไป ใช้ในชีวิตประจำวันจริงเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนจึงจะช่วยกันสรุปถึงการเรียนรู้ทั้งหมดที่เกิดขึ้นสำหรับ การสอนกลุ่มสัมพันธ์โดยตรงนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมักเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ดังกล่าว แต่ถ้าวเป็นการใช้ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ในการสอนเนื้อหาวิชาแล้ว ในขั้นการอภิปราย วิเคราะห์ และขั้นประยุกต์ใช้และสรุปนั้น ครูไม่ควรลืมที่จะแบ่งการอภิปรายออกเป็น ๒ ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ส่วนหนึ่ง และด้านกลุ่มสัมพันธ์อีกส่วนหนึ่ง

๓. การประเมิน เป็นเรื่องที่สำคัญ หลังจากเสร็จสิ้นการสอนแล้วครู จำเป็นต้องประเมินผลดูว่านักเรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ในขั้นนี้ครูจะต้องตรวจสอบดู เสมอว่าจุดมุ่งหมายนี้มีอะไรบ้าง การวัดผลก็ต้องวัดให้ตรงตามจุดมุ่งหมายแต่ละข้อ ทั้งนี้ครูจะต้อง กำหนดลงไปให้ชัดเจนว่า จะใช้วิธีการอะไรในการประเมินผลจุดมุ่งหมายแต่ละข้อ ทั้งนี้ครูจะต้องไม่ลืม ว่าควรหาทางประเมินผลจุดมุ่งหมายทุกข้อ โดยเฉพาะการใช้ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ในการสอนเนื้อหาวิชา นั้น จุดมุ่งหมายจะมีอยู่ ๒ ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชาและกลุ่มด้านสัมพันธ์ ครูจำเป็นต้องประเมินผลให้ ครบทั้ง ๒ ด้าน และจุดมุ่งหมายใดที่จำเป็นต้องใช้การติดตามผลระยะยาว ครูก็ควรละเลยที่จะปฏิบัติ ให้บรรลุตามที่กำหนดไว้ หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่มทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active Participation) จากการมีปฏิสัมพันธ์ กับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม ย่อยและทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการในการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ เนื้อหา และความสัมพันธ์ ของสมาชิกในกลุ่ม

สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มนับเป็นส่วนที่สำคัญมากต่อ ผลสำเร็จตามหลักทฤษฎีนี้ ครูจำเป็นต้องปรับหรือเปลี่ยนบทบาทบางอย่างให้สอดคล้องกับลักษณะ การเรียนที่มีการเตรียมการสอนโดยมีการจัดลำดับการสอนให้เป็นไปอย่างเหมาะสม กับกิจกรรมการ สอนตระหลักถึงบทบาทความรับผิดชอบในการสอน และมีการติดตามผลการสอน อันสืบเนื่องมาจาก หลังการที่ว่า การเรียนรู้จะเกิดประโยชน์แก่นักเรียนเป็นอย่างมาก

วิธีการสอนที่สอดคล้องกับหลักการการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม

วิธีการสอนที่สนับสนุนหลักการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเหล่านี้ เป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้การจัดประสบการณ์การสอนที่หลากหลายและผู้สอนอาจใช้วิธีสอนอื่น ๆ ได้อีก โดยยึดหลักสำคัญ คือ การเลือกใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอนแต่ละครั้ง

๑. การระดมความคิด เป็นการรวมกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิก ๔ - ๕ คน และให้ทุกคนแสวงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง เพื่อบรรวบรวมความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ได้หลายแง่มุม ทุกความคิดเห็นได้รับการยอมรับโดยไม่มีการโต้แย้งกัน แล้วนำความคิดเห็นทั้งหมดมาพิจารณา

๒. ผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นโดยให้นักเรียนตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีการสรุปผลในลักษณะของการแพ้การชนะ วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ วิธีการสอนนี้จะช่วยให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนและเกิดความสนุกสนาน

๓. บทบาทสมมติ เป็นวิธีการสอนที่มีการกำหนดบทบาทของนักเรียนในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นมาโดยให้นักเรียนสวมบทบาทและแสดงออกโดยใช้บุคลิกภาพประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นหลัก วิธีการสอนนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้ง ทั้งยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา

๔. สถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการสอนโดยการจำลองสถานการณ์จริงหรือสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วให้นักเรียนอยู่ในสถานการณ์นั้นพร้อมทั้งแสดงพฤติกรรมเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ วิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงนักเรียนอาจจะไม่กล้าแสดงออก

๕. กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีการสอนที่ใช้การสอนเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง แต่นำมาดัดแปลงเพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่การสร้างความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการแก้ปัญหา การรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับนักเรียนยิ่งขึ้น

๖. การแสดงละคร เป็นวิธีการสอนที่ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามบทที่มีผู้เขียนหรือกำหนดไว้ให้ โดยผู้แสดงจะต้องแสดงบทบาทตามที่กำหนดโดยไม่นำเอาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดเข้ามาใช้ในการแสดงบทบาทนั้น ๆ วิธีนี้จะช่วยให้มีประสบการณ์ในการรับรู้เหตุผล ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของผู้อื่นซึ่งจะช่วยฝึกทักษะการทำงานร่วมกันและรับผิดชอบร่วมกัน

๗. เป็นวิธีการสอนโดยการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยที่มีสมาชิกประมาณ ๖ - ๑๒ คน และมีกำหนดให้มีผู้นำกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแล้วสรุปหรือประมวลสาระที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน วิธีการนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูลหรือประสบการณ์ของตนเองเพื่อให้กลุ่มได้ข้อมูลมากขึ้น

สรุปได้ว่า วิธีการสอนที่สนับสนุนหลักการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเหล่านี้ เป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้การจัดประสบการณ์การสอนที่หลากหลายโดยยึดหลักสำคัญ คือ การเลือกใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอนแต่ละครั้ง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในกระบวนการกลุ่ม

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (๒๕๔๐ : ๓๔ – ๓๕) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการกลุ่มนั้น กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน มีดังนี้

๑. การอภิปราย (The Discussion Method)เป็นการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมายในกลุ่ม ๖ – ๒๐ คน ซึ่งประกอบด้วยผู้นำการอภิปรายและสมาชิกในกลุ่มการอภิปรายจะเป็นการแก้ปัญหาสำรวจความคิดเห็นเพื่อประเมินและสรุปความคิดเห็น

๒. การตั้งคำถาม (The Questioning Strategy)จะช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นและความสามารถทางสมองช่วยคนคิดแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. กรณีตัวอย่าง (Case)เป็นการสอนอีกวิธีหนึ่งซึ่งใช้กรณี หรือเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นจริงๆ นำมาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่างในการให้นักเรียนได้ศึกษา วิเคราะห์และอภิปรายกันเพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหา นั้น วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักคิด และพิจารณาข้อมูลที่ตนได้รับอย่างถี่ถ้วน และการอภิปรายจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสเปลี่ยนแปลงข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งการนำเอากรณีต่างๆ ซึ่งคล้ายคลึงกับชีวิตจริงมาใช้ จะช่วยการเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกับความจริง ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

๔. สถานการณ์จำลอง (Simulation)คือ การจำลองสถานการณ์จริง หรือการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้นักเรียนลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และมีปฏิกริยาโต้ตอบกัน วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงนักเรียนอาจไม่กล้าแสดง เพราะอาจเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป

๕. ละคร (Acting or Dramatization)คือ วิธีการที่ให้นักเรียนได้ทดลองแสดงบทบาทตามบทเรียนหรือกำหนดไว้ให้ โดยผู้แสดงจะต้องพยายามแสดงให้สมบทบาทที่กำหนดไว้ โดยไม่นำเอาบุคลิกภาพ และความรู้สึกนึกคิดของตนเอง เข้าไปเกี่ยวข้องกันอันเป็นส่วนทำให้เกิดผลเสียต่อการแสดงบทบาทนั้นๆ วิธีการนี้เป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการที่จะเข้าใจในความรู้สึกเหตุผล และพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งความเข้าใจนี้มีส่วนช่วยเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจกัน นอกจากนั้นการที่นักเรียนได้มีโอกาสแสดงละครร่วมกันและได้ฝึกการทำงานร่วมกัน

คุณค่าและประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ชัยญาบัวประเสริฐ(๒๕๔๖:๒๐) กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่มมีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านต่างๆ จึงเป็นการช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเองนับตั้งแต่การเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเองอย่างเหมาะสมเข้าใจตนเอง และการที่บุคคลได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันก็ย่อมจะช่วยพัฒนาทักษะทางด้านการฟังเป็นการฝึกให้เป็น

ผู้ฟังที่ดีรู้จักกล้าแสดงออกกล้าแสดงความคิดเห็นรู้จักควบคุมการแสดงออกของอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกล้าที่จะเปิดเผยตนเองต่อบุคคลอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(๒๕๔๐: ๓๐-๓๑) ได้กล่าวถึงการนำ การทำงานกลุ่มมาใช้เป็นกระบวนการเรียนการสอนนั้นนอกจากจะช่วยสร้างเสริมความเป็น ประชาธิปไตยให้แก่ักเรียนได้แล้วยังมีประโยชน์อื่นๆดังนี้

๑. กลุ่มช่วยฝึกความกล้าและทดสอบความสามารถของนักเรียนนักเรียนบางคนอาจ ไม่กล้าที่จะทำหรือเผชิญกับปัญหาต่างๆคนเดียวจำเป็นต้องอาศัยกลุ่มช่วยจึงจะเกิดความกล้าขึ้น

๒. กลุ่มช่วยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เจตคติและความคิดเห็นทั้งยังช่วยปรับปรุง ความประพฤติและนิสัยใจคอของสมาชิกให้ดีขึ้นด้วย

๓. กลุ่มช่วยเสริมสร้างพลังทางร่างกายและจิตใจร่วมมือร่วมแรงและร่วมใจในการทำ กิจกรรมในการทำกิจกรรมเพื่อกลุ่มจะเป็นเครื่องช่วยเสริมพลังงาน

๔. กลุ่มช่วยค้ำกันให้เกิดความรู้สึกลอดถ้อยเป็นเครื่องบำรุงขวัญและให้ความอบอุ่น แก่สมาชิกเมื่อเกิดการรวมกลุ่มกันความรู้สึกต่างๆเหล่านี้จะเกิดขึ้นทันทีทำให้สมาชิกเกิดความมั่นใจ และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต้องการทำทุกอย่างให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่มของตน

๕. กลุ่มจะช่วยสร้างความมั่นคงผูกพันและยึดมั่นในกลุ่มเพื่อให้กลุ่มสามารถควบคุม พฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มได้ด้วยจากการศึกษาดังกล่าว

สรุปได้ว่ากิจกรรมกลุ่มมีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากผู้เข้าร่วม กิจกรรมกลุ่มสามารถที่จะพัฒนาเสริมสร้างทักษะเจตคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ทั้งต่อตนเองและ ผู้อื่นและสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันของบุคคลใน สังคมรวมทั้งเพิ่มความมั่นใจให้กับตนเองเพราะกิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติการ วิเคราะห์ทำให้รู้จักตนเองและบุคคลอื่นได้มากขึ้นมีการพัฒนาตนเองในทางที่ดีขึ้น

การประเมินผลของกระบวนการกลุ่ม

วัชร ชันเชื้อ (๒๕๔๕ : ๓๐) ได้กล่าวถึง หลักการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนแบบ กระบวนการกลุ่ม ไว้ดังนี้

๑. การสังเกต ควรสังเกตการทำงาน กระบวนการทำงาน พฤติกรรมของสมาชิกใน กลุ่ม บทบาทผู้นำ ผู้ตามในกลุ่ม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากกว่าที่จะเพ่งเล็งในเรื่องผลงาน

๒. การซักถาม ต้องซักถามนักเรียนให้ทั่วถึง ใช้คำถามที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ คิดค้นเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน แทนการเน้นถามเป็นรายบุคคลเพียงอย่างเดียว

๓. การทำกิจกรรม กิจกรรมที่ให้นักเรียนทำมีหลายลักษณะ เช่น การแสดงบทบาท สมมติ การอภิปราย รายงาน ค้นคว้า จัดป้ายนิเทศ เป็นต้น

๔. การทดสอบ ถือว่าเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของการวัดผลเท่านั้น ไม่ควรให้ ความสำคัญกับการทดสอบมากหรือใช้บ่อย การทดสอบอาจทำในหรือนอกเวลา หรือทดสอบเป็นกลุ่ม

๕. การทำงานเป็นกลุ่มแต่ละครั้ง อาจเกิดการที่สมาชิกได้ร่ำมอบหมายงานเป็นกลุ่ม หรือได้รับมอบหมายงานไปคนละอย่าง ดังนั้นการวัดผลจึงควรวัดทั้งงานของกลุ่มและบุคคล

๖. ไม่ควรผูกขาดการวัดและประเมินผลนักเรียนไว้โดยครูเพียงผู้เดียว ควรให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล เช่น ให้นักเรียนจัดอันดับประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม ของสมาชิกในกลุ่มหรือจัดอันดับประสิทธิภาพของการทำงานกลุ่มอื่นๆหรือให้นักเรียนประเมินโดยเป็น ผู้สังเกตการณ์ทำงานของสมาชิกหรือกลุ่ม

๗. ไม่แยกการเรียนการสอนและวัดผลออกจากกัน โดยถือว่าการเรียนที่ไหนด่อมมี การวัดและประเมินผลอยู่ที่นั่น ทุกครั้งที่มีการเรียนควรมีการวัดและประเมินผล เพื่อวัดพฤติกรรมการ เรียนรู้และผลการเรียนรู้ในตัวนักเรียน

๘. งานที่กลุ่มได้รับผิดชอบ ถือว่าสมาชิกมีคะแนนหรือผลสัมฤทธิ์เท่าเทียมกัน

๙. ในการจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การขาดความรับผิดชอบหรือการมีนิสัย ที่ไม่พึงประสงค์ของกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มต้องกำหนดเกณฑ์ หรือกติกาในการทำงานร่วมกันขึ้นเพื่อรักษา ความเป็นธรรม และเป็นแนวปฏิบัติในการทำงานร่วมกันของกลุ่ม มากกว่าที่ครูจะเข้าไปดำเนินการเอง โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่านั้น

๑๐. เมื่อประเมินแล้วควรนำผลนั้นกลับไปวิเคราะห์ การทำงานกลุ่มและผลงานส่วน บุคคล ดังนั้นนักเรียนจึงต้องรู้จักจุดประสงค์หรือผลสัมฤทธิ์ของตนเอง ซึ่งทำได้จากการวิจารณ์ อภิปราย สรุปผลการทำงานของตนเองและเพื่อนสมาชิก

๑๑. ครูต้องให้การยอมรับการทำงานหรือผลของการวิจารณ์ในการประเมินของ นักเรียนแม้บางครั้งจะขัดกับความรู้สึก ซึ่งครูก็สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ แต่ไม่ใช่ อิทธิพลของตนไปบังคับให้นักเรียนของตนเองและเพื่อนสมาชิก

การประเมินผลการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม มีดังนี้

๑. การให้นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งผู้สอนควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ นักเรียนมีโอกาสประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายและมีประโยชน์ต่อ นักเรียนยิ่งขึ้น

๒. การให้นักเรียนร่วมประเมินผลการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน ซึ่งสามารถ ประเมินผลได้ ๒ ลักษณะ คือ

๒.๑ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกลุ่ม

๒.๒ การประเมินผลความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม

สรุปได้ว่าการประเมินผลกระบวนการกลุ่มนั้นมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน เช่น การสังเกต การ ทำกิจกรรม การทดสอบ เพื่อได้ทราบถึงกระบวนการกลุ่ม พฤติกรรมต่างๆของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งใน การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินกระบวนการกลุ่ม โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

ระหว่าง การ ปฏิบัติกิจกรรม สังเกตจากนักศึกษาในกลุ่มนั้นมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้ และการประเมินผลและการปรับปรุงงาน

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นพฤติกรรมหนึ่งที่อยู่ในด้านจิตพิสัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับอารมณ์ หรือความรู้สึกนึกคิด หรือการจัดระเบียบของจิตใจ เช่น เจตคติ ความซาบซึ้ง คุณธรรมและการปรับตัว ความรู้สึกหรือลักษณะนิสัยต่างๆ ของบุคคล จะเป็นไปในรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับ การปลูกฝังอบรม ลักษณะที่ดีให้แก่ นักเรียน

ความหมายของความพึงพอใจ

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (๒๕๓๑ : ๕) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกหรือความนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับ ความหวังหรือมากกว่าที่คาดหวัง

ปรีพร วงศ์อนุตรโรจน์ (๒๕๔๗ : ๑๒๒) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกโดยรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลเกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ

มาลินี จุฑะธรพ (๒๕๓๗ : ๑๓๘) กล่าวว่า แรงจูงใจหรือความพึงพอใจ หมายถึง สิ่งที่มากระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความต้องการ

ยุรารัตน์ มุทุกันต์ (๒๕๓๘ : ๓๕) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติในทางบวก คือ รู้สึกรัก ชอบ พอใจ หรือเจตคติที่ดีต่องาน ซึ่งเกิดจากการได้รับตอบสนองตามความต้องการทั้งทางด้านวัตถุและด้านจิตใจ เป็นความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อได้รับความสำเร็จตามความต้องการหรือแรงจูงใจ

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (๒๕๔๒ : ๒๗๘ – ๒๗๙) กล่าวว่า

๑. ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพต่าง

๒. ความพึงพอใจเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่างๆ

๓. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลงานมาจากการปฏิบัติงานที่ดี และสำเร็จจนเกิดเป็นความภาคภูมิใจ และได้รับผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆตามที่หวังไว้

สุจิตรา ชูดำ (๒๕๕๐ : ๓๙) สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความรู้สึกที่ดีที่ชอบซึ่งปรากฏออกมาทางพฤติกรรมของบุคคลอันอาจเป็นผลมาจากสิ่งเร้าหรือแรงจูงใจในการจัดการเรียนการสอนการทำให้ นักเรียนเกิด ความพึงพอใจในการเรียนจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่บุคคลจะเรียนรู้หรือพัฒนาการและความเจริญงอกงามนั้น บุคคลจะต้องอยู่ในสภาวะพึงพอใจสุขใจเป็นเบื้องต้น นั่นคือ บุคคลจะต้องได้รับแรงจูงใจทั้งในลักษณะนามธรรมและรูปธรรม สรุปได้ว่าแรงจูงใจเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒ (ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๖ : ๓/๓๗๕) ได้ให้ความหมายของ ความพึงพอใจ หมายถึงพอใจ ชอบใจพฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์คือความพยายามที่จะขจัดความตึงเครียด หรือ ความกระวนกระวาย หรือ ภาวะไม่ได้ดูสยภาพในร่างกายซึ่งเมื่อมนุษย์สามารถขจัดสิ่งต่างๆ ดังกล่าวได้แล้ว มนุษย์ย่อมได้รับความพึงพอใจที่ตนต้องการ

อุทัยพรรณ สุกใจ (๒๕๔๕ : ๓) ให้ความหมายของความพึงพอใจ ว่า ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่าว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือลบ

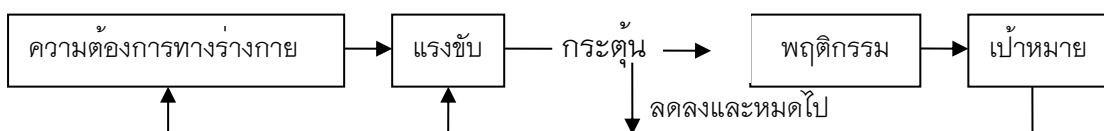
สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึกที่มีความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติอยู่และความพึงพอใจจะส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน ซึ่งคุณลักษณะทางด้านจิตใจหรือทางอารมณ์ ความชอบ ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นมีความมุ่งมั่น ซึ่งสามารถเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ เป็นไปในทางบวกก็ทำให้เกิดผลดีต่องานและกิจกรรมที่เข้าร่วม ถ้าทางลบจะเกิดผลเสียต่องานในกิจกรรมนั้น

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

การจัดการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน โดยมีแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังนี้

ประยูทธ ไทยธานี(๒๕๕๐ : ๑๒๐-๑๒๔) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีความพึงพอใจ ดังนี้

๑. ทฤษฎีลดแรงขับ (Drive – Reduction Theory) นักจิตวิทยาคนสำคัญของทฤษฎีนี้ได้แก่ คาร์ก แอลฮัล(Clark L. Hull) โดยได้อธิบายทฤษฎีลดแรงขับ โดยพิจารณาจากพื้นฐานการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ที่เชื่อว่าเมื่อร่างกายอยู่ในสภาวะของการขาดความสมดุลเนื่องจากความต้องการขั้นต้นของร่างกาย (Primary Needs) เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการอากาศ ความต้องการพักผ่อนหลับนอน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้จะสร้างแรงขับไปกระตุ้นร่างกายให้แสดงพฤติกรรมตอบสนองความต้องการของตน และเมื่อบุคคลบรรลุเป้าหมายแล้ว แรงขับที่รบกวนร่างกายนั้นจะค่อยๆ ลดลงและหมดไป ทำให้ร่างกายกลับสู่สภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง

ภาพที่ ๑ กระบวนการจูงใจตามทฤษฎีลดแรงขับ

(ที่มา : ประยูทธ ไทยธานี. ๒๕๕๐ : ๑๒๑)

๒. ทฤษฎีความต้องการ (Needs Theory) มีแนวคิดของนักจิตวิทยาที่น่าสนใจ คือ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) ซึ่งมาสโลว์ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ โดยจำแนกความต้องการของมนุษย์ออกเป็น ๕ ลำดับ ดังนี้

๒.๑ ความต้องการทางสรีระ (Physiological Need) หมายถึง ความต้องการพื้นฐาน ของร่างกายซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เสื้อผ้า เป็นต้น ซึ่งความต้องการนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกถึงวัยชรา มนุษย์เราทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดไม่ได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาด ร่างกายจะกระตุ้นให้บุคคลมีกิจกรรมขวนขวายเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านี้ ถ้าความต้องการในขั้นแรกในขั้นแรกไม่ได้รับการบำบัด ความต้องการขั้นต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้น

๒.๒ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Need) หมายถึง ความต้องการมั่นคงและปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพราะบุคคลไม่ต้องการเผชิญกับความไม่แน่นอนในการดำรงชีวิต เช่น การสูญเสียตำแหน่ง การขาดทรัพย์สิน หรือการถูกขู่เข็ญบังคับจากผู้อื่นมนุษย์จึงเกิดความต้องการความมั่นคง ความปลอดภัย และหลักประกันในชีวิต เช่น มีอาชีพที่มั่นคงมีการออมทรัพย์สินหรือสะสมทรัพย์สิน มีการประกันชีวิต เป็นต้น

๒.๓ ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ (Love and Belonging Need) หมายถึง ความต้องการที่เป็นที่รักของผู้อื่น ต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นๆ และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมต้องการเพื่อน ไม่ต้องการรู้สึกเหงาและอยู่คนเดียว ดังนั้นการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นหรือเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มที่ทำงาน กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มนันทนาการ เป็นต้น ความรู้สึกผูกพันจะเกิดขึ้นเมื่ออยู่ในกลุ่มและสมาชิกของกลุ่มย่อมเกิดความรัก ความเอาใจใส่ และการยอมรับซึ่งกันและกัน

๒.๔ ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่าและเป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้อื่น (Esteem Need) หมายถึง ความปรารถนาที่จะมองตนเองว่ามีคุณค่าสูง เป็นที่เคารพยกย่องจากทั้งตนเองและผู้อื่น ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีเกียรติ มีตำแหน่ง และมีฐานะ บุคคลที่มีความต้องการประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองและรู้สึกว่าคุณค่าประโยชน์ หากความรู้สึกหรือความต้องการดังกล่าวถูกทำลายและไม่ได้รับการตอบสนองจะรู้สึกว่าตนมีปมด้อย ล้มเหลว มองโลกในแง่ร้าย และต้องการสิ่งชดเชย ถ้าเกิดความรู้สึกโกรธแค้น จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความท้อถอยต่อชีวิต เป็นโรคประสาท โรคจิต และอาจฆ่าตัวตายได้

๒.๕ ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาศักยภาพของตน (Self – actualization Need) หมายถึง ความต้องการที่จะรู้จักและเข้าใจตนเองตามสภาพที่แท้จริง เพื่อพัฒนาชีวิตตนเองได้สมบูรณ์ รู้จักค่านิยม ความสามารถและมีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนดีที่สุดของตนเอง มีสติในการปรับตัวและเปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต และเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและน่าตื่นเต้น กระบวนการที่จะพัฒนาตนเอง

เต็มที่ตามศักยภาพของตนเอง แต่จะมีคนจำนวนน้อยมากที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการในขั้นนี้อย่างสมบูรณ์

๕. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาศักยภาพ
๔. ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีค่าและเป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้อื่น
๓. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ
๒. ความต้องการความมั่นคง
๑. ความต้องการทางสรีระ

ภาพที่ ๒ ลำดับขั้นความต้องการตามแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow)

(ที่มา : ประยุทธ์ ไทยธานี.๒๕๕๐ : ๑๒๒)

๓. ทฤษฎีเร้าอารมณ์ (Affective Arousal Theory) นักจิตวิทยาคนสำคัญที่ให้การสนับสนุนทฤษฎีนี้ คือ แคนนอน และ เฟสทินเกอร์ (Cannon and Festinger) ทฤษฎีนี้เกิดจากแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรมของบุคคลที่ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมานั้นจะเกิดขึ้นเพื่อแสวงหาความสุข ความพึงพอใจให้กับตนเอง และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ทำให้ตัวเองเป็นทุกข์และความไม่สบายใจ หมายความว่าถ้าพฤติกรรมใดก็ตามซึ่งบุคคลได้กระทำไปแล้วได้รับความสุขพึงพอใจพฤติกรรมนั้นก็จะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก เช่น ถ้าขยันอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนแล้วสอบได้เกรด A พฤติกรรมการขยันอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียนจะเกิดขึ้นเรื่อยๆในทางตรงข้าม ถ้าพฤติกรรมใดเมื่อกระทำไปแล้วได้รับความทุกข์และความไม่สบายใจ พฤติกรรมนั้นจะค่อยๆหายไป

๔. เฮิร์ชเบอร์ก (เฮกสิทธิ์ จันทรทอง.๒๕๔๙ : ๔๘; อ้างอิงจาก Herzberg.๑๙๕๙ : ๑๑๓-๑๑๕) ได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ๒ ปัจจัย คือ

๑. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงานซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

๒. ปัจจัยค้ำจุณ (Hygiene Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

แมกเกรเกอร์(เฮกสิทธิ์ จันทรทอง.๒๕๔๙ : ๔๘-๔๙ ; อ้างอิงจาก McGregor. ๑๙๖๐ : ๓๓-๓๔) ได้ศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์และได้อธิบายลักษณะของมนุษย์ว่ามี ๒ ประเภท คือ

๑. ประเภทเอ็กซ์(X) มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑.๑ มีสัญชาตญาณที่จะหลีกเลี่ยงการทำงานทุกอย่างเท่าที่จะทำได้

๑.๒ มีความรับผิดชอบ

๑.๓ ชอบสั่งการ

๑.๔ ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงองค์กร

๑.๕ มีความปรารถนาให้ตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัย

๒. คนประเภท (Y) มีลักษณะดังต่อไปนี้

๒.๑ ชอบทำงานเห็นว่าการทำงานเป็นของสนุกเหมือนการเล่นหรือการพักผ่อน

๒.๒ มีความรับผิดชอบในการทำงาน

๒.๓ มีความทะเยอทะยานและกระตือรือร้น

๒.๔ สั่งการตนเอง และสามารถควบคุมตนเองได้

๒.๕ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานและพัฒนาวิธีการทำงาน

มาสโลว์(Maslow) (ประสาธน์ อิศรปริตดา.๒๕๔๖ :๓๑๐ ; อ้างอิงจาก Maslow. ๑๙๓๐ :๔๐) กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow, The Human Needs Theory) ไว้ว่า ทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อได้รับความต้องการอย่างหนึ่งจะต้องการอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความต้องการ ๕ ระดับ ดังนี้

๑. ความต้องการทางสรีระ (Physiclogical Needs)หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศและการพักผ่อนความต้องการเหล่านี้ที่จำเป็นสำหรับมีชีวิตอยู่

๒. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ (Safety Needs)หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัวขู่เข็ญ บังคับจากผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม

๓. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ (Love and Belonging Needs)มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

๔. ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีค่า (Esteem Needs)มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียง ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น ต้องการความมั่นใจในตนเอง

๕. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาตามศักยภาพของตน (Self Actualization) เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต กล้าตัดสินใจเลือกทางเดินชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ยอมรับทั้งส่วนดีและส่วนเสีย

ดังนั้นหากความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจต่อสิ่งที่มากระตุ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (๒๕๔๗ : ๑๔๑ – ๑๔๒) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจมนุษย์เป็นความรู้สึกรวมของมนุษย์ตามทฤษฎีสององค์ประกอบของเฮอริซเบิร์ก (Herzberg) คือ ความ

ต้องการการได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกายและปรารถนาความสุขทางใจ ทั้งสองอย่างนี้ถ้าได้รับการตอบสนองในขอบเขตที่บุคคลต้องการจะทำให้ผู้ได้รับการตอบสนองเกิดความพึงพอใจ

สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนรู้นั้นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ผู้วิจัยต้องศึกษาความต้องการ ความสนใจและระดับความสามารถของนักเรียน มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายในการเรียนและการทำงาน มีการตรวจสอบผลงานของตนเอง

พฤติกรรมด้านจิตพิสัย

แครธโฮล และคณะ (สมนึก ภัททิยธนี. ๒๕๕๖ : ๒๐ – ๒๖ ; อ้างอิงจาก Krathwohl, et al.) กล่าวถึงพฤติกรรมด้านจิตพิสัยจะเริ่มจากขั้นแรกไปหาพฤติกรรมขั้นสุดท้าย ออกเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑. การรับรู้ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกต่อปรากฏการณ์ และสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีความยินดีจะรับหรือพิจารณาสิ่งเหล่านั้น จำแนกเป็น ๓ ขั้นตอนคือ

๑.๑ การรับรู้หรือรู้จักสิ่งเร้า เป็นกรู้ตัวว่ากำลังสัมผัสสิ่งเร้าอย่างหนึ่งไม่ได้อยู่ในสภาพใจลอยหรือขาดสติ จะเกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสที่รับรู้ว่ามีบางสิ่งบางอย่างเข้ามาให้สัมผัสได้

๑.๒ การยินดีรับรู้ เป็นขั้นตอนที่บุคคลแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้านั้นกับสิ่งเร้าอื่นๆ แล้วมีความเต็มใจที่จะให้ความสนใจแก่สิ่งเร้านั้นโดยเฉพาะ

๑.๓ การควบคุมหรือการคัดเลือกการรับรู้ ระดับนี้จะเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ใหม่ๆ หลายชนิดที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้รับรู้ในบางสิ่งบางอย่างโดยการเลือกสรรเอง

๒. การตอบสนอง เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับรู้มาแล้ว ซึ่งแสดงถึงความสนใจของบุคคลได้ด้วย เพราะเขาได้มีปฏิกิริยาตอบโต้ด้วยท่าที วาจา หรืออาการต่างๆ ต่อสิ่งแวดล้อมหลังจากที่ได้เลือกสรรมาแล้ว จำแนกออกเป็น ๓ ขั้นตอน คือ

๒.๑ การยินยอมตอบสนอง เกี่ยวข้องกับการเชื่อฟังหรือคล้อยตามเพื่อจะสนองตอบเป็นอาการที่แสดงว่าตนยินยอม ไม่ขัดขึ้น มักจะทำตามกฎระเบียบหรือขั้นตอนอย่างที่เคยเป็น ซึ่งผู้ตอบสนองอาจจะเต็มใจหรือไม่เต็มใจก็ได้

๒.๒ การเต็มใจตอบสนอง เป็นขั้นที่มีความรู้สึกเต็มใจ ยินดี หรือไม่รังเกียจที่จะตอบสนอง

๒.๓ การพึงพอใจตอบสนอง การยินยอมที่จะตอบสนอง (ขั้นที่ ๒.๑) และเต็มใจตอบสนอง (ขั้น ๒.๒) ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการตอบสนองขึ้น ด้วยอารมณ์ชื่นชอบ สนุกสนาน

๓. การสร้างค่านิยม เป็นแนวทางนามธรรม ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลได้ตัดสินใจเลือกประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่สังคมยอมรับ บุคคลจะต้องเลือกใช้เกณฑ์ที่มีคุณค่านั้นด้วยตนเองส่วนมากพฤติกรรมด้านนี้จะแสดงออกในรูปของเจตคติ องค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมด้านนี้จะเกิด

แรงจูงใจ เป็นการผูกพัน ๓ตนเองกับค่านิยม จนกลายเป็นสิ่งชี้แนะ หรือกำหนดแนวทางของพฤติกรรม ไม่ใช้การเกิดจากการเรียกร้องให้ทำตาม จำแนกได้เป็น ๓ ชั้น คือ

๓.๑ การยอมรับในค่านิยม เป็นขั้นที่บุคคลนำค่านิยมนั้นไปไว้ในความคิดของตน ซึ่งการยอมรับค่านิยมนี้อาจไม่เข้าใจว่ามีประโยชน์หรือโทษอย่างไร หากเชื่อในตัวบุคคลที่เป็นต้นแบบ จึงรับค่านิยมนั้นไว้

๓.๒ การชื่นชอบในค่านิยม ในระดับนี้ไม่เพียงพอแต่ยอมรับในค่านิยมเท่านั้น แต่จะมีลักษณะพึงพอใจหรือชื่นชอบในสิ่งนั้นด้วย

๓.๓ การยึดมั่นในค่านิยม เป็นการยึดถือหรือเชื่อมั่นในค่านิยมนั้น เป็นขั้นตอนที่บุคคลเข้าใจ มองเห็นคุณหรือโทษของการปฏิบัติตามค่านิยม จึงปฏิบัติด้วยความพึงพอใจ

๔. การจัดระบบค่านิยม หมายถึง การที่บุคคลได้สร้างค่านิยมย่อยๆ ขึ้น และพิจารณารวบรวมค่านิยมเหล่านั้นว่า ค่านิยมใดบ้างที่เกี่ยวข้องตรงประเด็นกับสิ่งที่กำลังพิจารณาทั้งนี้ต้องจัดระเบียบเรียงค่านิยมเหล่านั้นให้เป็นระบบ โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเหล่านั้นด้วย และสร้างค่านิยมเด่นหรือสำคัญขึ้นมา จำแนกเป็น ๒ ชั้น คือ

๔.๑ การสร้างมโนทัศน์ในค่านิยม บุคคลมีการประเมินความสำคัญของค่านิยมเหล่านั้น เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนของค่านิยม รวมทั้งการประเมินค่านิยมนั้นว่า ค่านิยมใดสำคัญหรือไม่สำคัญ ค่านิยมใดสามารถปฏิบัติตามได้ และค่านิยมซับซ้อนที่แตกต่างกันให้ไปสัมพันธ์

๔.๒ การจัดระบบนิยม เป็นการนำค่านิยมซับซ้อนที่แตกต่างกันให้ไปสัมพันธ์กับค่านิยมอื่นอย่างมีระเบียบ ความสัมพันธ์อย่างเป็นระเบียบนี้จะก่อให้เกิดความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีความสอดคล้องกันของระบบค่านิยมโดยรวม

๕. การสร้างลักษณะนิสัย การสร้างลักษณะนิสัยจากค่านิยม เกิดจากการที่ค่านิยมภายในบุคคลถูกจัดไว้สอดคล้องสัมพันธ์กันและมีขั้นตอน จนกลายเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ซึ่งเหล่านี้จะต้องอาศัยเวลาพอสมควรในการสร้างขึ้นมา พฤติกรรมเช่นนี้จึงไม่ได้เกิดจากอารมณ์โดยตรงแต่เกิดจากระบบค่านิยมทั้งปวง จำแนกเป็น ๒ ชั้น คือ

๕.๑ การควบคุมตนเองแบบทั่วไป เป็นขั้นที่แสดงเพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมของตน โดยพยายามปรับตัวให้สอดคล้องกับความรู้สึกภายในตนเอง

๕.๒ การสร้างลักษณะนิสัยที่แท้จริง เป็นขั้นตอนที่จัดระบบค่านิยมมีความสมบูรณ์มาก จนเกิดเป็นแบบแผนของลักษณะนิสัยของบุคคลนั้น ถ้ากระบวนการทางการศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนของนักเรียนได้เช่นนี้ ถือว่าเป็นจุดสูงสุดของการพัฒนา

สำหรับการวิจัยนี้ผู้วิจัยทำการวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัยในระดับที่ ๒ การตอบสนอง เพื่อศึกษาด้านความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

การวัดความพึงพอใจ

๘.๑.๑ ข้อตกลงเบื้องต้นของการวัดพึงพอใจ

เนื่องจากความพึงพอใจค่อนข้างไปทางนามธรรมมากกว่ารูปธรรม เป็นความรู้สึกของบุคคล ซึ่งสามารถวัดได้โดยตรง แต่วัดจากแนวโน้มของบุคคลที่แสดงออกมาในรูปของความเห็น การวัดพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดและผู้ใด อาจจะใช้วิธีการสังเกตจากการกระทำ คำพูด การแสดงสีหน้าท่าทาง หรือสัมภาษณ์ความรู้สึกนึกคิดของเขา แต่แบบวัดหรือเครื่องมือที่นิยมใช้จะอยู่ในรูปของแบบสอบถามหรือแบบสำรวจ โดยมีข้อตกลงในการวัดเบื้องต้นดังนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. ๒๕๔๗ : ๒๕๒ – ๒๕๓)

๑. การศึกษาเจตคติเป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่ลักษณะคงเส้นคงวา หรืออย่างน้อยก็เป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง

๒. เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง การวัดเจตคติจึงเป็นการวัดทางอ้อม จากแนวโน้มที่บุคคลแสดงออกหรือพฤติกรรมที่มีแบบแผนคงที่

๓. การศึกษาเจตคติของบุคคล มิใช่แต่เป็นการศึกษาทิศทางเจตคติของบุคคลเท่านั้น แต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อย หรือความเข้มของเจตคตินั้นด้วย

๘.๑.๒ วิธีการวัดเจตคติ

วรารภรณ์ สังสง (๒๕๕๑ : ๓/๓ อ้างอิงจาก ศษากฤษ เหลี่ยมไธสง. ๒๕๔๖ : ๕๓) ได้เสนอแนวทางหรือมาตรวัดความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

๑. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ

๒. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

๓. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เป้าหมายไม่ว่าจะแสดงจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

๔. การให้น้ำหนักคะแนนของความคิดเห็น ให้คะแนนต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับลักษณะของข้อความโดยกำหนดค่าแบบจงใจ เพื่อให้เป็นน้ำหนักประจำของแต่ละระดับความเห็นเหมือนกันทุกข้อความ เช่น

ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	๕	๑
เห็นด้วย	๔	๒
เฉยๆ	๓	๓
ไม่เห็นด้วย	๒	๔

๕. การหาคำว่าบุคคลใดมีทัศนคติเป็นอย่างไร ก็จะใช้วิธีการรวมน้ำหนักคะแนนจากการตอบข้อความทุกข้อของแต่ละคน ถ้าน้ำหนักรวมจากการตอบข้อความทั้งหมดมีค่าสูงหรือได้คะแนนสูง แสดงว่าระดับทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งนั้น เป็นไปในลักษณะพอใจหรือคล้อยตาม ย่อมแสดงว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น หรือมีความพอใจในสิ่งนั้น

สุวิมล ติरणันท์ (๒๕๕๒ : ๘๗ – ๙๒) ให้หลักการสำคัญในการสร้าง Ratic Scale ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) มีดังนี้

๑. ข้อความทั้งหมดต้องเป็นเรื่องเดียวกัน
๒. ข้อความที่ใช้ต้องมีข้อความทั้งทางบวกและทางลบ
๓. การให้ลงคะแนนต้องไปในทิศทางเดียวกันลักษณะของข้อความ
๔. ข้อความนั้นเป็นความคิดเห็นไม่ใช่เรื่องจริง
๕. หลีกเลี่ยงข้อความที่มีความหมายไม่ชัดเจน
๖. ข้อความที่ใช้ต้องมีความหมายเดียว การใช้ข้อความที่มีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย จะทำให้ผู้ตอบสับสนว่าต้องการให้พิจารณาในเรื่องใด

ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ครูมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการจัดการเรียนที่ต้องเลือก วิธีสอน สื่อ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่สามารถเอาชนะปัญหาต่างๆซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

ผู้วิจัยได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) โดยแบ่งเป็นตารางความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะกระบวนการทำงานและกระบวนการกลุ่ม ของวิชาขนมอบ ๑ ดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะกระบวนการทำงานและกระบวนการกลุ่ม

[illegible]

ตารางที่ ๖(ต่อ)

การจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือเทคนิค LT ร่วมกับรูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)	กิจกรรม	ผลลัพธ์ที่ทางการเรียน						ทักษะกระบวนการทำงาน				กระบวนการกลุ่ม			
		ความจำ	การเข้าใจ	การประยุกต์ใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	การตัดสินใจ	การวิเคราะห์งาน	การวางแผนในการทำงาน	การปฏิบัติงาน	การประเมินผลงาน	การกำหนดจุดมุ่งหมาย ในการทำงาน	การปฏิบัติงานตามแผน ในการทำงาน	การประเมินผลงาน	การปรับปรุงงาน
ขั้นที่ ๓ ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้	ให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย นักเรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มี การสาธิต หรือมี แบบอย่างให้ดูและครูผู้คอยให้ เทคนิควิธีการจนนักเรียน สามารถเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็น ทักษะที่สมบูรณ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	-
ขั้นที่ ๔ สรุปและให้รางวัล กลุ่ม	นักเรียนนำเสนอผลงานร่วมกัน สรุปองค์ความรู้และประเมิน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของ ตนเองระบุพฤติกรรมที่ปรับปรุง แก้ไขต่อไป	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	✓	✓

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เบญจมาศ ชนน้อย (๒๕๕๐: ๕๐ – ๕๔) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) สาระทัศนศิลป์ เรื่อง เส้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนชุมชนหนองเรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ พบว่าผลความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านน่าจะเกิดจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค LT (Learning Together) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม นักเรียนมีส่วนช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม เด็กเก่งจะช่วยเหลือเด็กอ่อนให้เข้าใจบทเรียน ขณะเดียวกันเด็กเก่งจะเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกันจะก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เข้าใจปัญหาและร่วมกันแก้ปัญหา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนมีโอกาสดำเนินการและฝึกทักษะการวาดภาพกับเพื่อน นอกจากนี้ยังปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ตระหนักในคุณค่าของตนเอง ด้านบรรยากาศการเรียนรู้เป็นไปอย่างสนุกสนาน เป็นกันเองทั้งครูและเพื่อน นักเรียนมีอิสระในการปฏิบัติกิจกรรม กล้าคิด กล้าแสดงออก ทั้งหมดนี้ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะ การทำงานร่วมกับเพื่อน การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ความไว้วางใจและการยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

นัฐพล สุขเสาร์ (๒๕๕๔ : ๓๙ – ๔๑) ศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)ในรายวิชาระบบเครือข่ายเบื้องต้น วิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ ๒ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจการศึกษารั้วนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) ในรายวิชาระบบเครือข่ายเบื้องต้นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่จากการจัดการเรียนรู้รายวิชาระบบเครือข่ายเบื้องต้นที่ใช้แผนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) พบว่านักเรียนได้รับความรู้เป็นไปในทิศทางบวก

ชนันท์วิไลธงเชื้อ(๒๕๕๔ : ๔๓ – ๔๖)การใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) ในรายวิชาสาระเพิ่มผลิตภัณท์ลายปักชาวเขาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่พบว่านักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางบวกอยู่ในระดับดีเยี่ยมคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๗๑และผลสัมฤทธิ์จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๑และหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๐๐

เสาวลักษณ์ น้อยอาษา (๒๕๔๗ : ๑๐๔ – ๑๐๕) ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๑๖.๕๐ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒๕ นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็ม และคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓๐.๙๕ จากคะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๓๙ คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทุกคนสูงกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็ม โดยผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๔ ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งจะประกอบด้วยพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของร่วมกันโดยพึ่งพาอาศัยกันในทางบวก การมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ทักษะความร่วมมือและกระบวนการกลุ่ม

รัชดาพร ชวรุ่ง (๒๕๕๔ : ๑๓๙) วิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) สาระทัศนศิลป์ เรื่อง เส้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนชุมชนหนองเรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ พบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) สาระทัศนศิลป์ เรื่อง เส้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนชุมชนหนองเรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา นักเรียนได้ตามความคาดหวังของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ในบริบทการบริหารจัดการของโรงเรียนชุมชนหนองเรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕

งานวิจัยต่างประเทศ

บัวแมน (Boorman. ๑๙๙๑ : ๔๙๐) วัดทักษะการปฏิบัติงานวิชาฟิสิกส์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ๒๑๙ คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาฟิสิกส์จากโรงเรียนชนบท ในเมืองทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ในนิวยอร์ก ซึ่งได้ทดสอบในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๐๐ โดยใช้แบบสอบถามจำนวน ๗ ฉบับซึ่งได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นครูสอนวิชาฟิสิกส์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นผู้ตรวจสอบ พบว่าแบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงตรงตามโครงสร้างโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๔๙ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบได้หาโดยใช้สูตรวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟามีความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๘๑

แฮนเซ (Hanze. ๒๐๐๗ : ๒๙-๔๑) ศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนในวิชาฟิสิกส์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๓๗ คน โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกับรูปแบบการสอนแบบดั้งเดิม ผลการทดลองแม้จะไม่แตกต่างในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทั้งสองรูปแบบ

แต่ผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นความแตกต่างของประสบการณ์การเรียนรู้ที่จำเป็น ๓ ประการ คือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดจากทฤษฎี การเรียนรู้ด้วยตนเองพร้อมทั้งปริมาณการกระตุ้นธรรมชาติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ความจำเป็นพื้นฐานนั้นมีความเป็นไปได้ที่เกิดจากวิธีสอนที่เป็นปฏิริยา การเรียนรู้และการกระตุ้นตามธรรมชาติของเนื้อหาการเรียนรู้ ความรู้สึกที่นักเรียนมีเมื่อตระหนักถึงความสามารถ ที่ได้จากการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เพิ่มมากขึ้น มีความสัมพันธ์กับการเรียนในวิชานี้ได้ดีขึ้น วิธีการสอนแบบร่วมมือ พบว่า เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ของนักเรียน นอกจากนั้นนักเรียนที่มีแนวคิดด้านวิชาการต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้ประโยชน์จากวิธีสอนแบบร่วมมือ มากกว่าการสอนแบบวิธีเดิม คือครูสอนโดยตรง จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้นักเรียนมีความสามารถเกี่ยวกับฟิสิกส์มากยิ่งขึ้น

ดอยมัส (Doymus. ๒๐๐๘ : ๔๗-๕๗) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเกี่ยวกับเรื่องสารเคมี ภาควิชาวิทยาศาสตร์เบื้องต้นของมหาวิทยาลัย Ataturk ระหว่างปีการศึกษา ๒๐๐๕ - ๒๐๐๖ ในหนึ่งชั้นเรียนจากสองชั้นเรียนที่เข้าร่วมการวิจัยโดยการแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมที่มาได้ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือได้แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่มย่อย มีการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบทดสอบหลังการเรียน เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสารเคมี ซึ่งนำไปใช้กับนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองจากข้อมูลพบว่านักเรียนที่เรียนรูปแบบร่วมมือ (จิกซอว์) ประสบผลสำเร็จในการทำข้อสอบได้ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้รูปแบบจิกซอว์

อลิซา (Alireza. ๒๐๑๐ : ๙๖-๑๐๘) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์และกลุ่มสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่มซึ่งเป็นเทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือ โดยศึกษาในกลุ่มนักศึกษาหญิงที่แบ่งเป็นสามกลุ่มซึ่งจะแบ่งเป็นสองกลุ่มทดลองและหนึ่งกลุ่มควบคุม โดยแบ่งสองกลุ่มทดลองเป็น (A และ B) ได้รับการสอนแบบกลุ่มร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์และเทคนิคสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่มตามลำดับ พบว่า การสอนแบบกลุ่มร่วมมือเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพมากสามารถปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความเข้าใจในการอ่านในขณะที่ แบบปกติไม่ได้เพิ่มความสามารถในการอ่านจับใจความ การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือมีประสิทธิภาพสามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์เรื่องการอ่านและความเข้าใจภาษาสูงขึ้น

กังฮอร์ (Gungor. ๒๐๑๑ : ๗๕-๘๔) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจิกซอว์ เกี่ยวกับคำศัพท์ใหม่ในหลักสูตรการอ่านภาษาฝรั่งเศส โดยจัดการเรียนการสอนกับนักศึกษาจากภาควิชาภาษาต่างประเทศฝรั่งเศส นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ที่เรียนในภาควิชาภาษาต่างประเทศฝรั่งเศสจาก ในช่วงปิดเทอมฤดูใบไม้ผลิของปีการศึกษา ๒๐๐๙-๒๐๑๐ โดยแบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจิก

ซอร์ และกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบดั้งเดิม พบว่า ผลการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มทดลองเป็นผลในทางตรงกันข้ามกับกลุ่มควบคุม นักเรียนของกลุ่มทดลองสามารถจดจำคำใหม่ๆ ในหลักสูตรการอ่านภาษาฝรั่งเศสได้มากกว่ากลุ่มที่สอนแบบดั้งเดิม

เซนกุลป์ และคาเทรซี (Sengul and Katranci. ๒๐๑๒ : ๑) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจิกซอร์ ซึ่งเป็นเทคนิคของวิธีการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองโคเคลี โดยที่ครูกำหนดเรื่องที่จะสอนและสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้การวิเคราะห์ข้อมูล การตีความและรายงานโดยการบรรยาย พบว่า นักเรียนมีความสุขที่ได้เรียนรู้และกลุ่มร่วมมือ เข้าใจเรื่องที่เรียนดีกว่าด้วยการฟังเรื่องซ้ำๆ พบว่านักเรียนมีความสุขจากการประสานงานกับเพื่อน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจิกซอร์ เหมาะสมและเป็นประโยชน์ในการศึกษาในอนาคต เพราะทำให้นักเรียนรู้จักทักษะการเรียนรู้ การคิดและรู้จักกระบวนการแก้ไขปัญหา

สรุปได้ว่า จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT(Learning Together) และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส (Davies) และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะกระบวนการทำงาน และกระบวนการกลุ่ม อยู่ในระดับที่ดี ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) เป็นวิธีที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยสนใจการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สู่งานอาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชาขนมอบ ๑

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning
- Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ
ของเดวิส(Davies)

- ขั้นเตรียม
- ขั้นดำเนินการสอน
 - สาธิตทักษะหรือการกระทำในภาพรวม
 - สาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย
- ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้
 - นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย
 - ให้เทคนิควิธีการ
 - เชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่

สมบูรณ์

ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ความจำ (Remembering)
- เข้าใจ (Understanding)
- ประยุกต์ใช้ (Applying)
- วิเคราะห์ (Analyzing)
- ประเมินค่า (Evaluating)
- คิดสร้างสรรค์ (Creating)

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้
แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning -
Together) ร่วมกับรูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

- ด้านสาระการเรียนรู้
- ด้านกิจกรรมการเรียนรู้
- ด้านสื่อการเรียนการสอน
- ด้านการวัดและประเมินผล

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ฐานอาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชา ชนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๒. แบบแผนการวิจัย
๓. เครื่องมือการวิจัย
๔. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
๕. การดำเนินการทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล
๖. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒-๓ โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จำนวน ๓๓/ คน

๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ รายวิชา ชนมอบ โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จำนวน ๒๓/ คน

๒. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการเรียนรู้ (One group Per – Test Post – Test Design) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.๒๕๓๘ : ๒๔๘ – ๒๔๙) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยดังนี้

ตารางที่ ๓/ แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	Per – Test	Treatment	Post – Test
ทดลอง	T _๑	X	T _๒

T _๑	หมายถึง	สอบก่อนการทดลอง (Per – Test)
T _๒	หมายถึง	สอบหลังการทดลอง (Post – Test)
X	หมายถึง	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning- Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ- ของเดวิส (Davies)

๓. เครื่องมือการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) จำนวน ๗ แผนการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้
เนื้อหาในการวิจัย คือ รายวิชาชุมนุม ๑

แผนการเรียนรู้ที่ ๑	เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเบเกอรี่เบื้องต้น
แผนการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง เลือกใช้ให้เหมาะสมและอุปกรณ์ที่มีมาตรฐาน
แผนการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง ชนมอบ (คุกกี้เนยสด)
แผนการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง ชนมอบ (คุกกี้สอดไส้)
แผนการเรียนรู้ที่ ๕	เรื่อง ชนมอบ (คุกกี้ลึงคอปร์)
แผนการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง ชนมอบ (เค้กเวียนนา)
แผนการเรียนรู้ที่ ๗	เรื่อง ชนมอบ (เค้กแยมโรล)

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน ๒ ฉบับ
แบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

๔. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนหัวยนาทราชบุรีบำรุง อำเภอยะยง จันทบุรี

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา คำอธิบายรายวิชา กระบวนการเรียน กระบวนการวัดผลประเมินผล สื่อ แหล่งการเรียนรู้ ในการศึกษาค้นคว้าจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๗ แผน รวม ๒๐ ชั่วโมง

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

– ศึกษาเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนมอบ ๑
ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ ๘ จำนวนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นและคัดเลือกไว้สำหรับการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนข้อสอบที่สร้างขึ้น		จำนวนข้อสอบที่คัดเลือกไว้	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
๑. ความจำ	๕	๕	๑	๑
๒. ความเข้าใจ	๕	๕	๑	๑
๓. การประยุกต์ใช้	๕	๕	๒	๒
๔. การวิเคราะห์	๕	๕	๒	๒
๕. การประเมินค่า	๕	๕	๒	๒
๖. การคิดสร้างสรรค์	๕	๕	๒	๒
รวม	๓๐	๓๐	๑๐	๑๐

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

๒. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) จำนวน ๒๐ ข้อ ประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ ด้านวิธีสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลโดยในการศึกษาครั้งนี้ได้จัดทำเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ศึกษาการสร้างแบบวัดเจตคติหรือความพึงพอใจ วิธีของ ลิเคิร์ท (Likert's Method) มี ๕ ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๔๕ : ๑๕๘ – ๑๖๓)

๕	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
๔	หมายถึง	พึงพอใจมาก
๓	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
๒	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
๑	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

๕. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

– ทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เรื่องขนมอบ จำนวน ๑๐ ข้อ

- ดำเนินจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning - Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) จำนวน ๗ แผน ซึ่งให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและรายงานผลด้านฝึกทักษะ สังเกตทักษะการทำงาน และกระบวนการกลุ่ม ระหว่างทำกิจกรรม โดยใช้แบบประเมินทักษะการทำงาน และกระบวนการกลุ่ม ตามลำดับ

๖. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

- ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๔๕ : ๑๐๕)
- ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๔๕ :

๑๐๖)

นำคะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) มาวิเคราะห์หาข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (๒๕๔๕ : ๖๙ - ๗๑) แล้วแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	หมายถึง	แปลความหมาย
๔.๕๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
๓.๕๑ - ๔.๕๐	หมายถึง	พึงพอใจมาก
๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้สู่งานอาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชา ชนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
- S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-test แบบ dependent
- * แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

การนำเสนอผลการวิจัย

การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้สู่งานอาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชา ชนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ ๑ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

ตอนที่ ๒ ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

ผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) รายวิชา ชนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒

ตารางที่ ๙ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) รายวิชา ขนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
๑. ความจำ	๑	๐.๑๐	๐.๓๖	๐.๔๓	๐.๖๘	๓.๑๐*
๒. ความเข้าใจ	๑	๐.๒๐	๐.๔๒	๐.๓/๐	๐.๖๔	๖.๕๖*
๓. การประยุกต์ใช้	๒	๑.๑๐	๐.๓/๐	๑.๖๓/	๐.๕๕	๑๒.๑๐*
๔. การวิเคราะห์	๒	๑.๑๐	๐.๕๙	๑.๓๓/	๐.๓๖	๙.๓๕*
๕. การประเมินค่า	๒	๑.๓๓/	๐.๘๙	๑.๕๓	๐.๖๓	๑๐.๖๓*
๖. การคิดสร้างสรรค์	๒	๑.๓๓/	๐.๘๖	๑.๘๐	๐.๕๕	๑๑.๑๕*
รวม	๑๐	๐.๘๓/	๒.๐๐	๑.๒๕	๑.๓๒	๑๑.๓*

จากตารางที่ ๙ แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย = ๐.๘๓ และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๒.๐๐ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย = ๑.๒๕ และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๑.๓๒ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยทดสอบค่า t – Test พบว่า ค่า t = ๑๑.๓

ตอนที่ ๒ ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) รายวิชา ขนมอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒

ตารางที่ ๑๐ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT(Learning- Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) รายวิชา ชนม อบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒

ประเด็น	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
ด้านสาระการเรียนรู้			
๑.นักเรียนชอบในเนื้อหาสาระที่เรียน	๕.๐๐	๐.๖๒	พึงพอใจมากที่สุด
๒. นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน	๔.๔๐	๐.๖๓	พึงพอใจมาก
๓. เนื้อหาสาระสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ชีวิตประจำวัน	๔.๔๐	๐.๖๓	พึงพอใจมาก
๔. เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมไม่ยากจนเกินไป	๔.๕๓	๐.๖๓	พึงพอใจมากที่สุด
๕. นักเรียนได้รับเนื้อหาครบถ้วนตามจุดประสงค์	๔.๓๓	๐.๓๒	พึงพอใจมาก
รวมเฉลี่ย	๔.๕๓	๐.๐๖	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
๖. กิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้วิเคราะห์งาน วาง แผนการทำงาน ปฏิบัติงานและประเมินผลงาน	๔.๕๓	๐.๕๓	พึงพอใจมากที่สุด
๗.การทำงานในกลุ่มนักเรียนได้มีบทบาทครบ คือ ประธาน สมาชิก และเลขานุการ	๔.๔๓	๐.๖๘	พึงพอใจมาก
๘.นักเรียนในกลุ่มทุกคนปฏิบัติตามข้อตกลงที่ กำหนดร่วมกัน	๔.๕๓	๐.๕๓	พึงพอใจมากที่สุด
๙. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนเกิดการ แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน	๔.๕๓	๐.๕๓	พึงพอใจมากที่สุด
๑๐. ระยะที่ใช้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม	๔.๖๐	๐.๕๐	พึงพอใจมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	๔.๕๔	๐.๐๓	พึงพอใจมากที่สุด

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

ประเด็น	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
๑๑. มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระของเรื่องที่เรียน	๔.๖๓	๐.๕๖	พึงพอใจมากที่สุด
	๔.๕๐	๐.๕๑	พึงพอใจมากที่สุด
๑๒. ครูใช้สื่อ,อุปกรณ์เหมาะสมกับกิจกรรมแบบร่วมมือ	๔.๕๓	๐.๕๓	พึงพอใจมากที่สุด
๑๓. ครูนำเสนอสื่อต่างๆได้อย่างหลากหลาย และมีการซักถามนักเรียนรวมถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการประกอบการจัดการเรียนการสอน	๔.๕๓/ ๔.๔๐	๐.๕๐ ๐.๓๓	พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก
๑๔. สื่อที่ใช้ช่วยให้นักศึกษามีความคิดรวบยอดได้ง่าย			
๑๕. สื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน			
รวมเฉลี่ย	๔.๕๓	๐.๑๑	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล			
๑๖. การวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน	๔.๔๓	๐.๖๓	พึงพอใจมาก
	๔.๕๓	๐.๖๘	พึงพอใจมากที่สุด
๑๗. มีการวัดและประเมินผลทั้งรายบุคคล และกลุ่ม	๔.๕๓	๐.๕๐	พึงพอใจมากที่สุด
๑๘. นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมิน	๔.๖๐	๐.๖๓	พึงพอใจมากที่สุด
๑๙. นักเรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่มทันที	๔.๕๓	๐.๖๘	พึงพอใจมากที่สุด
๒๐. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
รวมเฉลี่ย	๔.๕๔	๐.๐๘	พึงพอใจมากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวมทั้งหมด	๔.๕๔	๐.๔๒	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ ๑๐ แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

(Davies) อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้งหมด ๔.๕๔ เมื่อพิจารณา รายการประเมินที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด จำนวน ๑๔ รายการคือ ข้อที่ ๑.นักเรียน ชอบในเนื้อหาสาระที่เรียน ข้อที่ ๔. เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมไม่ยากจนเกินไป ข้อที่ ๖. กิจกรรมเน้นให้นักศึกษาได้วิเคราะห์งาน วางแผนการทำงาน ปฏิบัติงานและประเมินผลงาน ข้อที่ ๘.นักเรียนในกลุ่มทุกคนปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน ข้อที่ ๙. กิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน ข้อที่ ๑๐. ระยะเวลาที่ใช้มีความเหมาะสม กับกิจกรรม ข้อที่ ๑๑. มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระของเรื่องที่เรียน ข้อที่ ๑๒. ครูใช้สื่อ, อุปกรณ์เหมาะสมกับกิจกรรมแบบร่วมมือ ข้อที่ ๑๓. ครูนำเสนอสื่อต่างๆได้อย่างหลากหลาย และมีการซักถามนักเรียนร่วมถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ใน การประกอบการจัดการเรียนการสอน ข้อที่ ๑๔. สื่อที่ใช้ช่วยให้นักศึกษามีความคิดรวบยอด ได้ง่าย ข้อที่ ๑๗. มีการวัดและประเมินผลทั้งรายบุคคล และกลุ่ม ข้อที่ ๑๘. นักเรียนมีส่วนร่วม ในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมิน ข้อที่ ๑๙. นักเรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนเอง และของกลุ่มทันที และข้อที่ ๒๐. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ รองลงมามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) รายวิชา ขนมอบ อยู่ในระดับ มาก คือ ข้อที่ ๒. นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ข้อที่ ๓. เนื้อหาสาระสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวัน ข้อที่ ๕. นักเรียนได้รับเนื้อหาครบถ้วนตามจุดประสงค์ ข้อที่ ๗. การทำงานในกลุ่มนักเรียนได้มีบทบาทครบ คือ ประธาน สมาชิก และเลขานุการ ข้อที่ ๑๕. สื่อ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน และข้อที่ ๑๖. การวัดและประเมินผลครอบคลุม เนื้อหาที่เรียน

ซึ่งเห็นว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ๑๔ ข้อ มีคุณภาพ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

บทที่ ๕

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๑. บทย่อ

๑.๑ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

๒. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

๑.๒ สมมติฐานการวิจัย

๑. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

๒. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning-Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) อยู่ในระดับมากที่สุด

๑.๓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากร ได้แก่ ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง จังหวัดตรัง จำนวน ๓๗ คน

๒. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ รายวิชา ขนมอบ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง จังหวัดตรัง จำนวน ๒๗ คน

๑.๔ แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการเรียนรู้ (One group Per – Test Post – Test Design) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. ๒๕๓๘ : ๒๔๘ – ๒๔๙)

๑.๕ เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

๑. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) รายวิชาขนมอบ ๑ จำนวน ๓ แผนการเรียนรู้ เวลา ๒๐ ชั่วโมง

๒. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) รายวิชาชนมอบ

๑.๖ วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน รายวิชา ชนมอบ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ

๒. ดำเนินการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) จำนวน ๓/ แผน ซึ่งให้นักเรียนได้สังเกตการสาธิตการปฏิบัติตามขั้นตอนและลงมือปฏิบัติจริง สังเกตทักษะกระบวนการทำงานและกระบวนการกลุ่ม ระหว่างกิจกรรม

๓. ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน รายวิชา ชนมอบ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ

๔. สํารวจความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน ๒๐ ข้อ

๕. ตรวจนับคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินทักษะกระบวนการทำงาน แบบประเมินกระบวนการกลุ่ม และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน เพื่อนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัย

๑.๓/ การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. สถิติพื้นฐาน

๑.๑ ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๔๕ : ๑๐๕)

๑.๒ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๔๕ : ๑๐๖)

๒. แบบสอบถามความพึงพอใจ

๒.๑ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

๒.๒ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient - μ) (สุวิมล ติรภานนท์.

๒๕๕๒ ๒๕ - ๑๒๖)

๓. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

๓.๑ นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

(Davies) การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าสถิติ t – test Dependent (ประภาพรพรณ เล็งวงศ์. ๒๕๕๐ : ๙๙)

๓.๒ นำคะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT(Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (๒๕๔๕ : ๖๙ – ๗๑) แล้วแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย		แปลความหมาย
๔.๕๑ – ๕.๐๐	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
๓.๕๑ – ๔.๕๐	หมายถึง	พึงพอใจมาก
๒.๕๑ – ๓.๕๐	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
๑.๕๑ – ๒.๕๐	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
๑.๐๐ – ๑.๕๐	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

๒. สรุปผล

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สู่งานอาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชานมอบ สรุปผลได้ดังนี้

๑. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๓ คน รายวิชานมอบ ที่ได้รับการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๓ คน รายวิชานมอบ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) อยู่ในระดับมากที่สุด

๓. อภิปรายผล

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สู่งานอาชีพโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชานมอบ อภิปรายผล ดังนี้

๑. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๓ คน รายวิชานมอบ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT(Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

(Davies) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสมมติฐานการวิจัยข้อที่ ๑ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning –Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์(Davies)หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๗ คน รายวิชาชนมอบ ๑ หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies) ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การประเมิน การคิดสร้างสรรค์ โดยมีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ ๖.๔๗ คะแนน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ ๘.๘๗ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies) มุ่งให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้ร่วมกันและมีระดับความรู้ความสามารถต่างกันแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆและมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลำดับขั้นตอนแน่นอน ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเด่นชัด ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเด่นชัด เพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติ โดยนักเรียนได้ปฏิบัติทักษะ เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนการปฏิบัติการกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและรวดเร็วมีขั้นตอนที่ชัดเจนเป็นระบบ โดยปฏิบัติอย่างเป็นลำดับ

จะเห็นได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมการปฏิบัติที่หลากหลาย และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะกระบวนการทำงานและกระบวนการกลุ่มของนักศึกษา มีการแนะนำเทคนิควิธีการปฏิบัติ และส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติม จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies)สูงขึ้น สอดคล้องกับ วัชรรา เล่าเรียนดี (๒๕๕๓ : ๑๗๙) กล่าวว่า จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ ๔-๕ คน ที่มี

ความสามารถทางการเรียนที่แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ในอัตรา ๑:๒:๑ โดย นักศึกษาที่เก่งช่วยเหลือนักศึกษาที่เรียนปานกลางและนักศึกษาที่เรียนอ่อน ทำให้นักศึกษาที่ทุกคนต้องมีความพยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะคะแนนของสมาชิกในกลุ่มทุกคนจะนำไปแปลงเป็นคะแนนของกลุ่มและคะแนนของตนเองมีส่วนช่วงเพิ่มหรือลดคะแนนของกลุ่ม รวมทั้ง กิจกรรมกลุ่มทำให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นทุกคนต่างต้องมีความพยายามอย่างเต็มที่ที่จะอาศัยเพื่อนภายในกลุ่มเพียงอย่างเดียวไม่ได้ นอกจากนั้น นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะทางสังคมที่มีเพื่อนรวมกลุ่มเพื่อให้ได้ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มสูงขึ้น

นอกจากนั้นให้นักเรียนยังได้รับความรู้ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะปฏิบัติสอดคล้องกับ (ทิตินา แชมมณี.๒๕๔๕: ๒๒๑-๒๓๖) กล่าวว่า นักเรียนได้ปฏิบัติทักษะเป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนการปฏิบัติการ กระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและรวดเร็ว จากกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ และการลงมือปฏิบัติ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกเกิดความสุขกับการเรียนรู้ จึงส่งผลให้นักศึกษามีระดับผลการเรียนที่สูงขึ้น จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ชนนท์วิไล ธงเชื้อ (๒๕๕๔ : ๔๓ - ๔๖) ศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชาสาระเพิ่มผลิตภัณฑ์ลายปักชาวเขาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เชียงใหม่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๑ และหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๐๐ จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) มุ่งเน้นทางด้านทักษะปฏิบัติจริงโดยครูผู้สอนต้องมีการวิเคราะห์ทักษะปฏิบัติและแตกทักษะย่อยออกมาให้นักเรียนได้ปฏิบัติและเห็นภาพรวมของงานที่จะทำทั้งหมดก่อนแล้วแตกทักษะย่อยออกมาให้นักเรียนได้ปฏิบัติทักษะย่อยได้เองจนครบทุกทักษะสิ่งสำคัญคือทุกชิ้นงานต้องให้นักเรียนปฏิบัติย่อยได้เป็นอย่างดีแล้วครูสอนเทคนิควิธีการให้นักเรียนปฏิบัติชิ้นงานด้วยความชำนาญและถูกต้อง สมบูรณ์รวมถึงกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติได้เองทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้รับการฝึกฝนตามลำดับขั้นตอนของทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ได้เป็นอย่างดีผลงานสามารถนำเสนอในงานวิชาการและจำหน่ายได้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนในการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของชาติในทุกระดับการศึกษา

๒. ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๗ คน รายวิชาขนมอบ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) รายวิชา ขนมอบ ๑ ด้านสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๗ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๐๖ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๔ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๐๗ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๓ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๑๑ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๔ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๐๘ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ในภาพรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๔ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๑๒ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

พบว่าเฉลี่ยโดยรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๗ คน รายวิชาขนมอบ มีความพึงพอใจมากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการจัดกิจกรรมที่เน้นการลงสาธิตโดยตรงพร้อมแนะนำเทคนิควิธีการปฏิบัติและมีการลงมือปฏิบัติเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจนภายในกิจกรรมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติครบทุกบทบาทหน้าที่ที่ได้มีการวางแผนการปฏิบัติ และปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม นักเรียนที่เก่งรู้สึกเกิดความภาคภูมิใจที่แนะนำให้นักเรียนที่มีผลการเรียนที่อ่อนกว่าให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ส่วนนักเรียนที่ผลการเรียนปานกลางและอ่อนไม่เกิดความรู้เขินอายในเมื่อมีการถามสมาชิกภายในกลุ่ม ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสมซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายหรือมีการเร่ร่อนในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งในการทำกิจกรรมท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ครูมีการแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบโดยทันทีหลังการนำเสนอผลงานในท้ายกิจกรรมในการลงมือปฏิบัติ การที่นักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง และได้ทราบถึงข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งจะแก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้น มีการแสดงความยินดีกับกลุ่มที่ประสบความสำเร็จสูงสุด ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ด้านสื่อการเรียนการสอนพบว่า ครูสามารถนำสื่อไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามเนื้อหาสาระเป็นสื่อที่หลากหลายและมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

๔. ข้อเสนอแนะ

๔.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

๑. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ก่อนการแบ่งกลุ่มนักเรียนทำกิจกรรมต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อมทางร่างกาย และพื้นฐานเดิมของนักศึกษาแต่ละคน

๒. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) นักเรียนมีการลงมือปฏิบัติ และบางขั้นตอนมีข้อสงสัยระหว่างกิจกรรม ครูต้องคอยดูแล บอกเทคนิควิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องในขณะที่ทำกิจกรรม

๓. ในระหว่างกิจกรรมที่มีการลงมือปฏิบัติ ครูควรแนะนำให้นักศึกษาใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์อย่างถูกวิธีและมีความปลอดภัยในการทำกิจกรรม

๔.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

๑. ควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม และความพึงพอใจ กับวิชาอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณ จันทนอม. (๒๕๕๑). การรับรู้ความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อถือสุขภาพ. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ. (๒๕๔๓). การจัดการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (๒๕๔๔). โครงการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา ไชยพันธุ์. (๒๕๔๙). กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ : โอ เอส.พรินต์ติ้งเฮ้าส์.
- จันทรา ดันติพงศาณนุรักษ์. (๒๕๔๔). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ.
- จรรยา เปรมมณี. (๒๕๔๐). ผลการสอนคณิตศาสตร์ตามรูปแบบ เอส ที เอ ดี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชญญา บัวประเสริฐ. (๒๕๔๖). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มี ต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชนันท์วิไล ธงเชื้อ. (๒๕๕๔). การใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสในรายวิชาสาระเพิ่มผลิตภัณท์ลายปักชาวเขาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชาติรี เกิดธรรม. (๒๕๔๓). เทคนิคการสอนแบบโครงการ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (๒๕๔๘). เทคนิคและวิธีสอนรวมสมัย. กรุงเทพฯ : หลักพิมพ์.
- ทศนา แหมมณี. (๒๕๔๒). กลุ่มสัมพันธ์,ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม๑. กรุงเทพฯ : บรูพาศิลป์การพิมพ์.
- ทศนา แหมมณี. (๒๕๔๕). ๑๔ วิธีการสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แหมมณี.(๒๕๔๘). รูปแบบการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติสำหรับครูวิชาอาชีพ.กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แหมมณี. (๒๕๕๕). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่๑๕). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

นัฐพล สุขเสาร์. (๒๕๕๔). ศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสในรายวิชา ระบบเครือข่ายเบื้องต้น วิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.

วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นุชลี อุปภัย. (๒๕๕๑). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : แม่ทัพอยท์.

เบญจมาศ ชนน้อย. (๒๕๕๐). ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้อยู่แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) สาระทัศนศิลป์ เรื่อง เส้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านหนองปรือ ขอนแก่นเขต ๕. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญชม ศรีสะอาด. (๒๕๔๑). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

บุญชม ศรีสะอาด. (๒๕๔๕). การวิจัยเบื้องต้น(พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุรชัย ศิริมหาสาร. (๒๕๔๕). การเขียนแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ. กรุงเทพฯ : บุคพอยท์.

ประภาพรณ เล็งวงศ์. (๒๕๕๐). การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้อยู่ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: อี.เค.บุคส์.

ประยุทธ์ ไไทยธานี. (๒๕๕๐) .ธรรมชาติของนักเรียน. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ประสาธ อิศรปริดา. (๒๕๔๖). สารัตถะวิทยาการศึกษา. กาลสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (๒๕๔๓). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.

พวงแก้ว ปุณณกนก. (๒๕๔๖).การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ. สืบค้นเมื่อ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ , จากwww://elearning.msu.ac.th

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (๒๕๓๐). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (๒๕๔๕). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา(พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : แฮสออปเคอร์มีสท์.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (๒๕๔๔ก).วิจัยในชั้นเรียน,หลักการสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (๒๕๔๔ข). การเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน๒. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

เพ็ชรี รูปะวิเชตร. เชียงใหม่.(๒๕๔๓).เอกสารรวบรวมบทความทางวิชาการ บทความพิเศษ และบทความงานวิจัย. สาขาวิชาบริหารธุรกิจคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มาลินี จุฑารพ. (๒๕๓๓). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

ยุราวดี มุทกันต์. (๒๕๓๘). ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม.วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เยาวดี วิบูลย์ศรี. (๒๕๔๙). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์.(พิมพ์ครั้งที่ ๖).

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัชดาพร ชวรุ่ง. (๒๕๕๔). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ เรื่อง เส้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนหนองเรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ขอนแก่น เขต ๕ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. ๒๕๔๖. กรุงเทพฯ :

นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (๒๕๓๘). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.(พิมพ์ครั้งที่ ๕).

กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ลัดดา ภูเกียรติ. (๒๕๔๔). โครงการเพื่อเรียนรู้, หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรม.

กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วราภรณ์ สังสง. (๒๕๕๑). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องความเบิกบานจากงานฝีมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๕. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วัชรเลาเรียนดี. (๒๕๕๓). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด.

(พิมพ์ครั้งที่ ๕). นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัชรารณ กอมน. (๒๕๔๖). การพัฒนาแผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและ วัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติโดยเน้น
กิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัชร ชันเชื้อ. (๒๕๔๕). การพัฒนาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้นโดยใช้
กระบวนการกลุ่มเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔. วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (๒๕๔๒). แผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอลที
เพรส.

วันเพ็ญ จันทร์เจริญ. (๒๕๔๒). การเรียนรู้การสอนปัจจุบัน. สกลนคร : สถาบันราชภัฏ

สกลนคร.

- วัลลภ กันทรพัญ์. (๒๕๓๔). การสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (๒๕๔๕). เอกสารประกอบการสอนวิชา ๐๕๐๖๓/๐๓ พัฒนาการเรียนการสอน. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (๒๕๔๖). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กทม. : ประสานการพิมพ์. สมบูรณ์ ดันยะ. (๒๕๔๕). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สมศักดิ์ คงเที่ยงและอัญชลี โพธิ์ทอง. (๒๕๔๒). การบริหารบุคลากรและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โสภารัตน์ วัจนพิสิฐ. (๒๕๕๔). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบแก้ปัญหาพร้อมกับการเสริมแรงกับวิธีสอนตามคู่มือของ สสวท. ร่วมกับการเสริมแรง. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต . สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๐). การเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ .
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๒). กลุ่มพลังการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา . (๒๕๕๖). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙). สืบค้นเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖, จาก <http://www.nesdb.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๔๓). รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : ดับบลิว – เจฟร็อฟเพอดี.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ.(๒๕๕๖). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช ๒๕๕๖. สืบค้นเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ , จาก <http://www.bsqa2.vec.go.th>
- สุนทร ลิขิตพานนท์. (๒๕๕๐). สุดยอดวิธีสอนสังคมศึกษาและวัฒนธรรมนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

- สุจิรา ชูดำ.(๒๕๕๐). การศึกษากลยุทธ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบจิกซอว์ เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุรศักดิ์ อมรรัตน์ศักดิ์ และเตือนใจ เกตุษา. (๒๕๒๖). ทฤษฎีการทดสอบ. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (๒๕๔๔). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.
- สุวคนธ์ ทองแมน. (๒๕๔๓). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (๒๕๔๕). ๒๑ วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (๒๕๔๓). วิธีการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (พิมพ์ครั้งที่ ๕). กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ตีรพานันท์. (๒๕๕๒). สถิติและการวิจัยเบื้องต้นทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวิมล อุดรรัตน์ไพร. (๒๕๓๖). รูปแบบขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไสว พักขาว. (๒๕๔๔ก). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์.
- ไสว พักขาว. (๒๕๔๔ข). หลักการสอนสำหรับการเป็นครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์.
- เสาวลักษณ์ น้อยอาษา. (๒๕๔๓). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนหนองบัว จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (๒๕๕๐). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุทัยพรรณ สุกใจ. (๒๕๔๕). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุทุมพร เครือบคนโท. (๒๕๔๐). องค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่๓ ในจังหวัดนครราชสีมา.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เอกสิทธิ์ จันทร์ทอง.(๒๕๔๙). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องจังหวัดยโสธร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภาคผนวก

ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการ
สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies) ในรายวิชาชนมอบ

ตารางเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้
แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
(Davies) ในรายวิชาชนมอบ

ที่	คะแนนก่อนเรียน (๑๐)	คะแนนหลังเรียน (๑๐)	คะแนน พัฒนา
	คะแนน	คะแนน	(+ , -)
๑	๔	๘	+๔
๒	๖	๗	+๑
๓	๕	๖	+๑
๔	๓	๗	+๔
๕	๕	๗	+๒
๖	๒	๗	+๕
๗	๔	๗	+๓
๘	๕	๗	+๒
๙	๖	๘	+๒
๑๐	๕	๖	+๑
๑๑	๓	๖	+๓
๑๒	๖	๗	+๑
๑๓	๓	๙	+๖
๑๔	๕	๘	+๓
๑๕	๔	๗	+๓
๑๖	๕	๗	+๒
๑๗	๕	๘	+๓
๑๘	๔	๘	+๔
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	๔.๕๕	๗.๒๒	๓.๑๗
คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	๑.๑๕	๐.๘๑	๒.๐๔

ตารางผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๒ จำนวน ๒๗ คน
 ในรายวิชา ขนมอบ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning
 Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส(Davies)

ประเด็น	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
ด้านสาระการเรียนรู้			
๑.นักเรียนชอบในเนื้อหาสาระที่เรียน	๕.๐๐	๐.๖๒	พึงพอใจมากที่สุด
๒. นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน	๔.๔๐	๐.๖๓	พึงพอใจมาก
๓. เนื้อหาสาระสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ชีวิตประจำวัน	๔.๔๐	๐.๖๓	พึงพอใจมาก
๔. เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมไม่ยาก จนเกินไป	๔.๕๓	๐.๖๓	พึงพอใจมากที่สุด
๕. นักเรียนได้รับเนื้อหาครบถ้วนตาม จุดประสงค์	๔.๓๓	๐.๓๒	พึงพอใจมาก
รวมเฉลี่ย	๔.๕๓	๐.๐๖	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
๖.กิจกรรมเน้นให้นักศึกษาได้วิเคราะห์งานวางแผนการทำงาน ปฏิบัติงานและประเมินผลงาน	๔.๕๓	๐.๕๓	พึงพอใจมากที่สุด
๗.การทำงานในกลุ่มนักเรียนได้มีบทบาท ครบ คือ ประธาน สมาชิก และเลขานุการ	๔.๔๓	๐.๖๘	พึงพอใจมาก
๘.นักเรียนในกลุ่มทุกคนปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน	๔.๕๓	๐.๕๓	พึงพอใจมากที่สุด
๙.กิจกรรมการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนเกิดการ แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน	๔.๕๓	๐.๕๓	พึงพอใจมากที่สุด
๑๐.ระยะที่ใช้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม	๔.๖๐	๐.๕๐	พึงพอใจมากที่สุด

รวมเฉลี่ย	๔.๕๔	๐.๐๓	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
๑๑.มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระของเรื่องที่เรียน	๔.๖๓	๐.๕๖	พึงพอใจมากที่สุด
๑๒.ครูใช้สื่อ,อุปกรณ์เหมาะสมกับกิจกรรมแบบร่วมมือ	๔.๕๐	๐.๕๑	พึงพอใจมากที่สุด
๑๓.ครูนำเสนอสื่อต่างๆได้อย่างหลากหลายและมีการซักถามนักเรียนรวมถึงเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการประกอบการจัดการเรียนการสอน	๔.๕๓	๐.๕๓	พึงพอใจมากที่สุด
๑๔.สื่อที่ใช้ช่วยให้ นักศึกษามีความคิดรวบยอดได้ง่าย			พึงพอใจมากที่สุด
๑๕.สื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน	๔.๕๓	๐.๕๐	พึงพอใจมาก
	๔.๔๐	๐.๓๓	
รวมเฉลี่ย	๔.๕๓	๐.๑๑	พึงพอใจมากที่สุด

ด้านการวัดและประเมินผล			
๑๖.การวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน	๔.๔๓	๐.๖๓	พึงพอใจมาก
๑๗.มีการวัดและประเมินผลทั้งรายบุคคล และกลุ่ม	๔.๕๓	๐.๖๔	พึงพอใจมากที่สุด
๑๘.นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมิน	๔.๕๓	๐.๕๐	พึงพอใจมากที่สุด
๑๙.นักเรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่มทันที	๔.๖๐	๐.๖๓	พึงพอใจมากที่สุด
๒๐.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	๔.๕๓	๐.๖๔	พึงพอใจมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	๔.๕๖	๐.๐๘	พึงพอใจมากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	๔.๕๖	๐.๔๒	พึงพอใจมากที่สุด

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
ผังภาพการออกแบบการเรียนรู้ (ใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบการสอนทักษะปฏิบัติของ
เดวีส์ (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain)
วิชาการงานอาชีพกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ปฏิบัติขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๑. เป้าหมายการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

๑. อธิบายการเลือกใช้อุปกรณ์และวัตถุดิบที่เหมาะสมการปฏิบัติ
ขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๒. ปฏิบัติขนมเค้ก (เมืองตรัง)

สาระการเรียนรู้

๑. การเตรียมวัตถุดิบในการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง) (K)

๒. การเลือกใช้ อุปกรณ์ที่เหมาะสมและถูกต้อง ของการประกอบขนม
เค้ก (เมืองตรัง) (K)

๔. การประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง) ตามกระบวนการทำงานอย่างที่ได้
วางแผน (P)

๕. ความซื่อสัตย์สุจริต การมีวินัย การใฝ่เรียนรู้ ความมุ่งมั่นในการ
ทำงาน การรักความเป็นไทย (A)

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๕. รักความเป็นไทย

๒. หลักฐานการเรียนรู้

ภาระงานชิ้นงาน : **ขนมเค้ก (เมืองตรัง)**

การวัดประเมินผล :

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์ประเมิน
ตรวจใบงาน เรื่อง แบบ บันทึกการประกอบขนม เค้ก (เมืองตรัง)	ใบงาน เรื่อง แบบบันทึกการ ประกอบขนมเค้ก (เมือง ตรัง)	ระดับคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของคะแนนเต็ม
ประเมินการประกอบขนม เค้ก (เมืองตรัง)	แบบประเมินการประกอบ ขนมเค้ก (เมืองตรัง)	-ระดับคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของคะแนนเต็ม
	แบบประเมินกระบวนการ กลุ่ม	-ระดับคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของคะแนนเต็ม
สังเกตพฤติกรรมการ เรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการ เรียนรู้	ไม่น้อยกว่าระดับคุณภาพดี

ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้
ขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๓. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ :

๑. ครูและนักเรียนสนทนา

๒. ครูถามคำถามกระตุ้นความสนใจ

๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม

๔. ครูให้นักเรียนตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์การประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๕. นักเรียนทำงานกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันลงมือประกอบอาหาร จากการวางแผนของแต่ละกลุ่ม

๖. ครูอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติม

๗. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการสูญเสียคุณค่าทางโภชนาการของอาหาร

๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงาน

๙. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้

สื่อเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ :

๑) เสนอภาพประกอบเค้ก เค้ก (เมืองตรัง)

๒) วีดิโอ การประกอบอาหารเบเกอรี่ คัพเค้ก เค้กปอนด์

๓) สื่อของจริงอุปกรณ์การประกอบเค้ก (เมืองตรัง)

๔) ใบงานที่ ๖ เรื่อง แบบบันทึกการประกอบเค้ก (เมืองตรัง)

๕) โน้ตบุ๊ก/ไอแพด

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
รายวิชา ง ๓๐๒๖๓ ขนมอบ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ปฏิบัติขนมเค็กกู (เมืองตรัง)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เวลา ๒ ชั่วโมง

ใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain ในการจัดการเรียนรู้

๑. ผลการเรียนรู้

เลือกใช้อุปกรณ์และวัตถุดิบที่เหมาะสมและ สามารถปฏิบัติขนมเค็กกู (เมืองตรัง) ด้วยความเข้าใจในกระบวนการผลิต มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการ การจัดการ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การแสวงหาความรู้ และมีคุณธรรม ลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อย่างประหยัดและคุ้มค่า

๒. สาระสำคัญ

ศึกษาความหมาย ความสำคัญการเลือกซื้ออาหารแต่ละประเภท การเตรียมวัตถุดิบในการประกอบ การเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมและถูกต้อง เพื่อการปฏิบัติขนมเค็กกู (เมืองตรัง) ,คุกกี้ธัญพืช, ชีสเค้ก ได้อย่างซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๓.๑. บอกการเตรียมวัตถุดิบก่อนประกอบขนมเค็กกู (เมืองตรัง) ได้ (K)
- ๓.๒. เลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมและถูกต้อง ของการประกอบขนมเค็กกู (เมืองตรัง) ได้ (K)
- ๓.๓. ปฏิบัติขนมเค็กกู (เมืองตรัง) ได้ (P)
- ๓.๔. ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย (A)

๔. สาระการเรียนรู้

- ๔.๑. บอกการเตรียมวัตถุดิบในการประกอบขนมเค็กกู (เมืองตรัง) (K)
- ๔.๒. การเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมและถูกต้อง ของการประกอบขนมเค็กกู (เมืองตรัง) (K)
- ๔.๓. การประกอบขนมเค็กกู (เมืองตรัง) ตามกระบวนการทำงานอย่างที่ได้วางแผน (P)
- ๔.๔. ความซื่อสัตย์สุจริต การมีวินัย การใฝ่เรียนรู้ ความมุ่งมั่นในการทำงาน การรักความเป็นไทย (A)

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ๕.๑ มีความสามารถในการสื่อสาร : อ่าน เขียน พูดและฟังกับครูและสมาชิกในกลุ่มในการศึกษาหาข้อมูล วางแผนการประกอบขนมเค็กกู (เมืองตรัง)

๕.๒ มีความสามารถในการคิด : คิดออกแบบ วางแผนการทำงานการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๕.๓ มีความสามารถในการแก้ปัญหา : แก้ปัญหาการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๕.๔ มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต: เลือก วางแผนและการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง) ด้วยกระบวนการกลุ่ม

๕.๕ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี: ร่วมกันสืบค้นข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ซื่อสัตย์สุจริต : การเลือกวัตถุดิบสด ใหม่ สะอาด,การชั่งตวงวัตถุดิบ,ใช้ทรัพยากรสินของส่วนรวมและของตนเอง ใช้วัสดุอุปกรณ์ ใช้วัตถุดิบอย่างประหยัดคุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี การประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๖.๒ มีวินัย : เข้าห้องเรียนตรงเวลา ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนปฏิบัติ รับผิดชอบในการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๖.๓ ใฝ่เรียนรู้: ตั้งใจเรียน สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม แลกเปลี่ยนความรู้การประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน: ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงาน ทুম่ทำงาน อดทน พยายาม แก้ปัญหาในการทำงาน

๖.๕ รักความเป็นไทย: อนุรักษ์ สืบสานขนมเค้ก จังหวัดตรังตรัง

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

๗.๑ ใบงานที่ ๖ เรื่อง แบบบันทึกการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๗.๒ การประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)

๘. การวัดผลและประเมินผล

ด้าน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์ประเมิน
ด้าน K	ตรวจใบงาน๖ เรื่อง แบบบันทึกการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)	ใบงาน เรื่อง แบบบันทึกการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)	ระดับคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของคะแนนเต็ม
ด้าน P	ประเมินการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)	แบบประเมินการประกอบขนมเค้ก (เมืองตรัง)	-ระดับคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของคะแนนเต็ม
		แบบประเมินกระบวนการกลุ่ม	-ระดับคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของคะแนนเต็ม
ด้าน A	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ไม่น้อยกว่าระดับคุณภาพดี

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

(ใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้ แบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies'

Instructional Model for Psychomotor Domain)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามจากคำถามและ เสนอภาพ ขนมเค้ก (เมืองตรัง) (มิตีสังคม) เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนว่า “การประกอบเค้ก มีประเภทใดบ้าง และนักเรียนสามารถ ประกอบเค้กมาบ้างหรือไม่ และให้ตัวแทนนักเรียน ออกมาเล่าประสบการณ์หน้าชั้นเรียน” (ความสามารถในการคิด) จากนั้นให้นักเรียนดู ภาพตัวอย่างของเค้กสปัน และเปิดคลิปวิดีโอ การ ประกอบอาหารเบเกอรี่ คัพเค้ก เค้กปอนด์ <https://www.youtube.com/watch?v=k๙๖biEAhPu๘>

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียงก่อนเรียน

๑. การเลือกใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ ในการประกอบเค้ก มีหลักการเลือกอย่างไรบ้าง (ความรู้ การมีเหตุผล ศาสตร์ชาวบ้าน)

๒. นักเรียนคิดว่าการประกอบเค้ก (เมืองตรัง) นั้นเป็นขนมที่มีเอกลักษณ์ของเมืองตรัง หรือไม่ (ความรู้ มีเหตุผล ศาสตร์ชาวบ้าน)

๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปาน กลาง และอ่อน เพื่อมุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะ ที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก (การมีเหตุผล คุณธรรม มิตีสังคม เป็นพลเมืองที่ดี)

ขั้นจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

๓. นักเรียนร่วมศึกษาจากสื่อของจริงเกี่ยวกับการประกอบขนมเค้ก (เมืองหมอน) (ความรู้) โดยครูคอยให้คำแนะนำและสืบค้นผ่านทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับวิธีการเตรียม การชั่งตวง (ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี) พร้อมทั้งให้นักเรียนได้สังเกต สังเกต และรวบรวมข้อมูล

- การเลือกใช้วัตถุดิบที่เหมาะสม ถูกต้อง (ความรู้ ศาสตร์สากล)
- การเลือกใช้อุปกรณ์ที่ถูกต้องและเหมาะสม (ความรู้ ศาสตร์สากล)
- การอบ หรือ การนึ่งที่ทำให้การประกอบเค้ก (เมืองตรัง) สุก (ความรู้ ศาสตร์สากล)
- หลักในการเลือกซื้ออาหารที่ถูกสุขลักษณะ ถูกต้องตามฤดูกาล และมีในท้องถิ่น ที่ควรเลือกซื้อในการนำมาประกอบอาหารในชีวิตประจำวัน (ความรู้ ความพอประมาณ มิตีวัตถุ มิตีสิ่งแวดล้อม มิตีวัฒนธรรม)

๔. นักเรียนตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์การประกอบเค้ก (เมืองตรัง) และวัตถุดิบที่นักเรียนได้เตรียมมา (การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี มิตีสังคม มิตีวัตถุ ศาสตร์สากล)

- วัตถุดิบเบเกอรี่ เช่น แป้งเค้ก ผงฟู น้ำตาล เนย ไข่ไก่ ครีมหอฟาร์ทาร์เบคกิ้งโซดา
- บรรจุภัณฑ์อาหารที่เหมาะสมกับ เบเกอรี่

ขั้นที่ ๒ ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาวิธีการประกอบอาหารและให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันลงมือประกอบอาหาร จากการวางแผนของแต่ละกลุ่มโดยครูคอยให้คำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เช่น (การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี มิติสังคม)

- การชั่ง ตวงส่วนผสมที่ถูกต้อง
- การตีแป้ง (เวลา และระดับความแรงในการตี)
- อุณหภูมิที่เหมาะสมในการอบขนม เบเกอรี่
- บรรจุภัณฑ์

ขั้นที่ ๓ ขั้นให้เทคนิควิธีการ

๖. นักเรียนศึกษาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนแล้ว และสามารถประกอบอาหารด้วยตนเองครูได้เสริมเทคนิควิธีการ ตีแป้งเค้กให้เข้ากันเป็นริ้ว และวิธีการเลือกใช้ไข่ไก่ ในการประกอบเบเกอรี่ (ความรู้ การมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มิติสังคม ศาสตร์สากล)

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียงระหว่างเรียน

๑. นักเรียนคิดว่าน้ำมันรำข้าว นั้นมีประโยชน์ต่อร่างกายหรือไม่ (ความรู้ มีเหตุผล)
๒. นักเรียนคิดว่าขนมเค้ก (เมืองตรัง) นั้นสามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่ผู้ผลิตหรือไม่ เพราะอะไร (มิติวัตถุ มิติสังคม)
๓. การบริโภคอาหารที่ดี ย่อมส่งผลให้สุขภาพดีหรือไม่ (ความรู้ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)
๔. การเลือกรับประทานอาหารที่ปลอดภัยพิษ นักเรียนสามารถเลือกซื้อ หรือเลือกรับประทานได้อย่างไร (ความรู้ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สิ่งแวดล้อม)
๗. นักเรียนปฏิบัติ การประกอบเค้ก (เมืองตรัง) โดยใช้วัตถุดิบหลัก “ไข่ไก่” ในท้องถิ่น (ความรู้ มิติสังคม ศาสตร์สากล มุ่งงานทำมีอาชีพ พลเมืองที่ดี)
๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้จากการประกอบอาหาร และสรุปผลการปฏิบัติงานลงในใบงาน๖ เรื่อง แบบบันทึกการประกอบเค้ก (เมืองตรัง) (ความรู้ มิติสังคม ศาสตร์สากล มุ่งงานทำมีอาชีพ พลเมืองที่ดี)

ขั้นสรุป

ขั้นที่ ๔ ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยสรุปผลงาน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบเค้ก (เมืองตรัง) และครูคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติม หรือแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น

๑๐. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกัน (มิติสังคม) ทำความสะอาดวัสดุ/อุปกรณ์ และสถานที่ในการประกอบเค้ก (เมืองตรัง) (มิติสิ่งแวดล้อม)

๑๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๖ เรื่อง แบบบันทึกการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) เพื่อสรุปองค์ความรู้ทั้งหมดที่เกี่ยวกับ ขนมเค้กรู (เมืองตรัง) ครูล้างเกตุพฤติกรรม ความซื่อสัตย์สุจริต การมีวินัย การใฝ่เรียนรู้ การอยู่อย่างพอเพียงความมุ่งมั่นในการทำงาน การรักความเป็นไทย ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ (คุณธรรม การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียงหลังเรียน

๑. เลือกการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) เพราะอะไร (ความพอประมาณ มีเหตุผล)
๒. มีอะไรเป็นแรงบันดาลใจการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) (มีเหตุผล)
๓. มีความรู้อะไรบ้างจึงทำให้การประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) ประสบความสำเร็จ (ความรู้)
๔. มีคุณธรรมอะไรจึงทำให้การประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) ประสบความสำเร็จ (คุณธรรม)
๕. นักเรียนคิดว่าเศษอาหารที่เหลือจากการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) แล้ว นั้นสามารถกลับมา มีประโยชน์อีกครั้งได้ หรือไม่ อย่างไร (ความพอประมาณ มิติวัตถุ มิติสิ่งแวดล้อม มิติวัฒนธรรม)
๖. เตรียมวัสดุ/อุปกรณ์/วัตถุดิบ เท่าไรอย่างไรในการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) (ความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี มิติวัตถุ)
๗. แบ่งหน้าที่กันอย่างไรภายในกลุ่ม และทำไมจึงแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน (การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การมีเหตุผล)
๘. มีการวางแผนสำรองไว้อย่างไรบ้าง (การมีภูมิคุ้มกันที่ดี)
๙. มีการตรวจสอบและป้องกันอะไรบ้างในการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) (การมีภูมิคุ้มกันที่ดี)
๑๐. มีปัญหาหรืออุปสรรคในการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) และมีวิธีการแก้ไขอย่างไร และเพราะอะไรจึงแก้ไขปัญหานั้น (ความรู้ คุณธรรม ความพอประมาณ การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี)
๑๑. ได้ชิ้นงานอะไรในการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) (มิติวัตถุ)
๑๒. เกิดทักษะอะไรในการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) (มิติวัตถุ)
๑๓. มีการลดค่าใช้จ่ายเพิ่มรายได้จากการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) หรือไม่ อย่างไร (มิติวัตถุ)
๑๔. หลังจากการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) ทำอย่างไรให้สภาพแวดล้อมเรียบร้อย (มิติสิ่งแวดล้อม)
๑๕. สอดคล้องกับกับศาสตร์พระราชา ศาสตร์สากล ศาสตร์ชาวบ้าน และพระบรมราโชบายด้านศึกษารัฐบาลที่ ๑๐ อย่างไร (ศาสตร์พระราชา ศาสตร์สากล ศาสตร์ชาวบ้าน และพระบรมราโชบายด้านศึกษา)
๑๖. ภูมิใจอะไรในอนุรักษ์สืบสานขนมเค้กรู (เมืองตรัง) (มิติวัฒนธรรม)
๑๗. ได้รับประโยชน์อะไรในการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) (มิติวัตถุ มิติสังคม มิติสิ่งแวดล้อม มิติวัฒนธรรม)
๑๘. นำสิ่งที่ได้จากการประกอบเค้กรู (เมืองตรัง) ไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือในอนาคต (มิติวัตถุ มิติสังคม มิติสิ่งแวดล้อม มิติวัฒนธรรม)

๙. สื่อและแหล่งเรียนรู้

- ๙.๑ เสนอภาพประกอบเค้กรู เค้กรู (เมืองตรัง)

- ๙.๒ วีดิโอ การประกอบอาหารเบเกอร์รี่ คัพเค้ก เค้กปอนด์
- ๙.๓ สื่อของจริงอุปกรณ์การประกอบเค้ก (เมืองตรัง)
- ๙.๔ ใบงานที่ ๖ เรื่อง แบบบันทึกการประกอบเค้ก (เมืองตรัง)
- ๙.๕ โน้ตบุ๊ค/ไอแพด

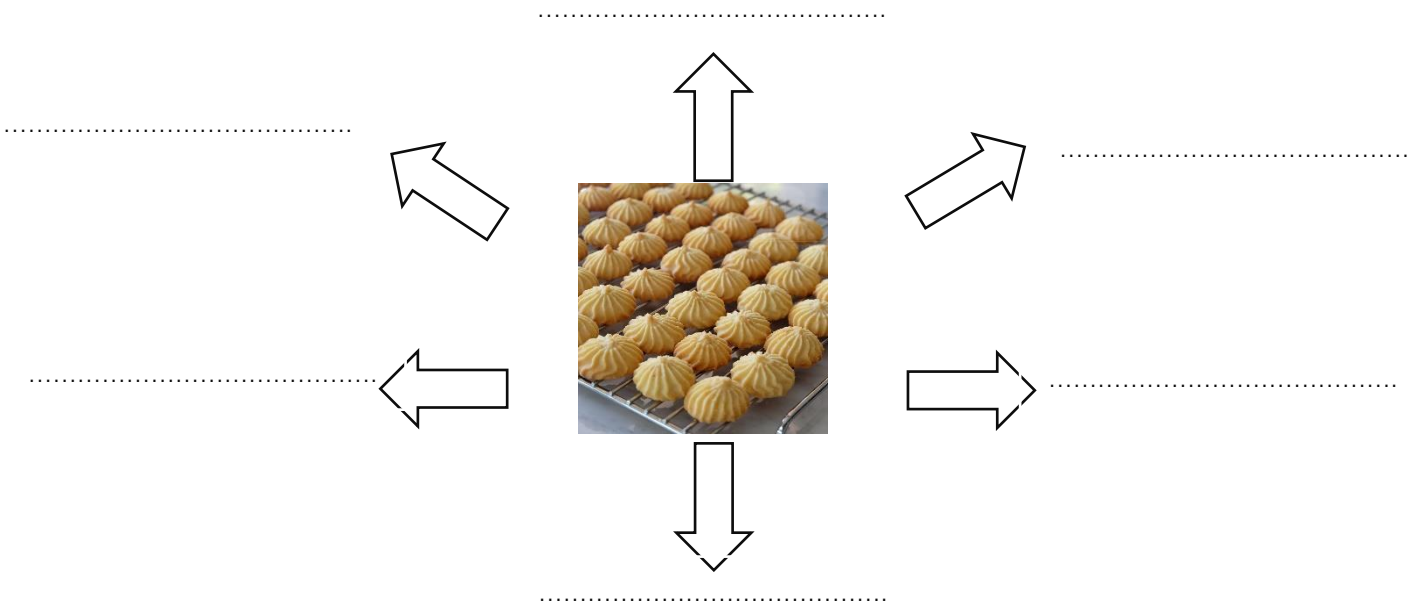

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การเลือกใช้อุปกรณ์ และวัตถุดิบที่เหมาะสมการ
ปฏิบัติแปรรูปอาหารว่างนานาชาติ ขนมอบ (คุกกี้เนยสด)
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
ครูผู้สอน นางดิศณา ศุภระกาญจน์

ชื่อ-นามสกุล เลขที่ ชั้น

อาหารว่างนานาชาติ

๑. จงบอกอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติการแปรรูปอาหารว่างนานาชาติ ขนมอบ (คุกกี้เนยสด)

๒. จงบอกวัตถุดิบที่เหมาะสมกับการปฏิบัติการแปรรูปอาหารว่างนานาชาติ ขนมอบ (คุกกี้เนยสด)

แป้งเค้ก การเลือกซื้อ

.....

ผงฟู การเลือกซื้อ

.....

ไข่ไก่ การเลือกซื้อ

.....

เนยสด การเลือกซื้อ

.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง แบบบันทึกการปฏิบัติแปรรูป
อาหารว่างนานาชาติ ขนมอบ (คุกกี้เนยสด)
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
ครูผู้สอน นางดิณณา ศุกระกาญจน์

ชื่อ-นามสกุล เลขที่ ชั้น

๑. การเตรียมความพร้อมก่อนขณะการปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ความรู้และเทคนิคเคล็ดลับที่ได้ ขณะปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ปัญหา/ อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

บันทึกหลังการเรียนรู้การสอน

๑. ผลการเรียนรู้

๑.๑ ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ

๑.๒ ผลการประเมินทักษะและกระบวนการลงมือปฏิบัติการทำงานอาชีพ

นักเรียนอยู่ในระดับดีมาก คน คิดเป็นร้อยละ

นักเรียนอยู่ในระดับดี คน คิดเป็นร้อยละ

นักเรียนอยู่ในระดับพอใช้ คน คิดเป็นร้อยละ

นักเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง คน คิดเป็นร้อยละ

๑.๓ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นักเรียนอยู่ในระดับดีมาก คน คิดเป็นร้อยละ

นักเรียนอยู่ในระดับดี คน คิดเป็นร้อยละ

นักเรียนอยู่ในระดับพอใช้ คน คิดเป็นร้อยละ

นักเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง คน คิดเป็นร้อยละ

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะ/แนวทางในการแก้ปัญหา

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางติณณา ศุภระกาญจน์)

....../...../.....

ความคิดเห็นฝ่ายวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....ฝ่ายวิชาการ

(.....)

...../...../.....

ความคิดเห็นรองผู้อำนวยกา^ร

.....

.....

ลงชื่อ.....รองผู้อำนวยกา^ร

(.....)

...../...../.....

ความคิดเห็นผู้อำนวยกา^ร

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยกา^ร

(.....)

...../...../.....

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ขนมอบ

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบมี ๔ ตัวเลือก คือ ก ข ค และ ง

แบบทดสอบนี้มีจำนวน ๑๐ ข้อ จงกาเครื่องหมายกากบาท (x) ลงบนช่อง
อักษร ก ข ค หรือ ง ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อเดียวและให้ทำลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. เด็กมีประวัติความเป็นมาเกิดขึ้นครั้งแรกที่ประเทศใด

- ก. อียิปต์
- ข. อังกฤษ
- ค. ฝรั่งเศส
- ง. เยอรมัน

๒. เด็กเข้ามาในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ไດ

- ก. ๒๕๔๗
- ข. ๒๕๕๐
- ค. ๒๕๕๕
- ง. ๒๕๙๐

๓. ข้อใด ไม่ใช่ ส่วนประกอบหลักของการทำเค้ก

- ก. นม
- ข. ยีสต์
- ค. ไข่ไก่
- ง. แป้งสาลี

๔. ส่วนผสมที่ทำให้เกิดโครงสร้างของเค้กข้อใดถูกต้อง

- ก. แป้ง ไข่ และนม
- ข. ผงฟู เบคกิ้งโซดา
- ค. น้ำตาลทราย ไขมัน
- ง. แป้ง น้ำตาลทราย และไขมัน

๕. ส่วนผสมที่ทำให้เค้กเกิดความนุ่ม เบา ข้อใดถูกต้อง

- ก. แป้ง ไข่ และนม
- ข. ผงฟู เบคกิ้งโซดา
- ค. น้ำตาลทราย ไขมัน
- ง. แป้ง น้ำตาลทราย และไขมัน

๖. ข้อใดคือความหมายของการแต่งหน้าเค้ก

- ก. การเพิ่มมูลค่าให้กับเค้ก
- ข. การเคลือบหน้าเค้กด้วยครีม
- ค. การปกปิดเค้กไม่ให้มีความชื้น
- ง. การรักษาคุณภาพของเค้กให้เก็บได้นาน

๗. การอบ หมายถึง ข้อใด

- ก. การทำให้เค้กสุก โดยความร้อนแบบแห้ง
- ข. การทำให้เค้กสุก โดยความร้อนแบบชื้น
- ค. การทำให้เค้กสุก โดยใช้ความร้อนแบบแห้งและแบบชื้น
- ง. การทำให้เค้กสุก โดยใช้ความร้อนแบบรมควัน

๘. การตี หมายถึง ข้อใด

- ก. การทำให้อาหารหรือส่วนผสมให้เข้ากัน
- ข. การผสมแบบเบา ๆ เพื่อไม่ให้ส่วนผสมยุบตัว
- ค. การทำให้ส่วนผสมเนียน โดยการตีที่มีความเร็วต่ำ
- ง. การทำให้อาหารแตกแยกออกจนขึ้นฟู ตีหรือคนไปทางเดียวกันด้วยความเร็ว

สม่ำเสมอ

๙. การไล่อากาศ หมายถึง ข้อใด

- ก. การนำส่วนผสมรวมกันโดยใช้ฝ่ามือกดลงไปบนหน้าอาหาร
- ข. การป้ายครีมลงบนหน้าเค้กเบา ๆ มือ
- ค. การใช้พายยางคนส่วนผสมของครีมที่ดีขึ้นฟูแล้วก่อนนำไปใช้
- ง. การตักครีมใส่ถุงบีบแล้วบีบครีมออกจากถุงบีบ

๑๐. มาตรฐานการชั่ง ตวง ๑ ถ้วย มีกี่ช้อนโต๊ะ

- ก. ๑๒ ช้อนโต๊ะ
- ข. ๑๔ ช้อนโต๊ะ
- ค. ๑๖ ช้อนโต๊ะ
- ง. ๑๘ ช้อนโต๊ะ

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ขนมอบ

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบมี ๔ ตัวเลือก คือ ก ข ค และ ง

แบบทดสอบนี้มีจำนวน ๑๐ ข้อ จงกาเครื่องหมายกากบาท (x) ลงบนช่อง
อักษร ก ข ค หรือ ง ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อเดียวและให้ทำลงใน

กระดาษคำตอบ

๑. แบ่งชนิดใดที่ใช้ทำคุกกี้

ก. แบ่งตราพัดโบก

ข. แบ่งตราว่าว

ค. แบ่งตราห่าน

ง. แบ่งตราบัวแดง

๒. ในการตีคุกกี้ใช้หัวตีรูปอะไรในการตี

ก. หัวตีรูปตะกร้อ

ข. หัวตีตะขอ

ค. หัวตีสองแขน

ง. หัวตีใบไม้

๓. ข้อใด ไม่ใช่ ส่วนประกอบหลักของการทำเค้ก

ก. นม

ข. ยีสต์

ค. ไข่ไก่

ง. แป้งสาลี

๔. ส่วนผสมที่ทำให้เกิดโครงสร้างของคุกกี้ข้อใดถูกต้อง

ก. แป้ง ไข่ และนม

ข. ผงฟู เบคกิ้งโซดา

ค. น้ำตาลทราย ไขมัน

ง. แป้ง น้ำตาลทราย และไขมัน

๕. ส่วนผสมที่ทำให้คุกกี้เกิดความกรอบ ข้อใดถูกต้อง

ก. แป้ง ไข่ และนม

ข. ผงฟู เบคกิ้งโซดา

ค. น้ำตาลทราย ไขมัน

ง. แป้ง น้ำตาลทราย และไขมัน

๖. ข้อใดคือความหมายของการแต่งหน้าเค้ก

- ก. การเพิ่มมูลค่าให้กับเค้ก
- ข. การเคลือบหน้าเค้กด้วยครีม
- ค. การปกปิดเค้กไม่ให้มีความชื้น
- ง. การรักษาคุณภาพของเค้กให้เก็บได้นาน

๗. การอบ หมายถึง ข้อใด

- ก. การทำให้เค้กสุก โดยความร้อนแบบแห้ง
- ข. การทำให้เค้กสุก โดยความร้อนแบบชื้น
- ค. การทำให้เค้กสุก โดยใช้ความร้อนแบบแห้งและแบบชื้น
- ง. การทำให้เค้กสุก โดยใช้ความร้อนแบบรมควัน

๘. การตี หมายถึง ข้อใด

- ก. การทำให้อาหารหรือส่วนผสมให้เข้ากัน
- ข. การผสมแบบเบา ๆ เพื่อไม่ให้ส่วนผสมยุบตัว
- ค. การทำให้ส่วนผสมเนียน โดยการตีที่มีความเร็วต่ำ
- ง. การทำให้อาหารแตกแยกออกจนขึ้นฟู ตีหรือคนไปทางเดียวกันด้วยความเร็ว

สม่ำเสมอ

๙. การไล่อากาศ หมายถึง ข้อใด

- ก. การนำส่วนผสมรวมกันโดยใช้ฝ่ามือกดลงไปบนหน้าอาหาร
- ข. การป้ายครีมลงบนหน้าเค้กเบา ๆ มือ
- ค. การใช้พายยางคนส่วนผสมของครีมที่ตีขึ้นฟูแล้วก่อนนำไปใช้
- ง. การตักครีมใส่ถุงบีบแล้วบีบครีมออกจากถุงบีบ

๑๐. มาตรฐานการชั่ง ตวง วัด ถ้วย มีกี่ช้อนโต๊ะ

- ก. ๑๒ ช้อนโต๊ะ
- ข. ๑๔ ช้อนโต๊ะ
- ค. ๑๖ ช้อนโต๊ะ
- ง. ๑๘ ช้อนโต๊ะ

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สู่งานอาชีพโดยใช้
การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะ

ปฏิบัติของเดวิส (Davies) ในรายวิชาขนมอบ

คำชี้แจงแบบประเมินนี้ต้องการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่
๕/๒ รายวิชาขนมอบ ๑ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT ร่วมกับการเรียนรู้รูปแบบทักษะ
ปฏิบัติของเดวิส จึงขอความร่วมมือจากนักเรียนในการตอบแบบประเมินนี้

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ให้	๕ คะแนน
พึงพอใจมาก	ให้	๔ คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ให้	๓ คะแนน
พึงพอใจน้อย	ให้	๒ คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	ให้	๑ คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านสาระการเรียนรู้					
๑. นักศึกษาชอบในเนื้อหาสาระที่เรียน					
๒. นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน					
๓. เนื้อหาสาระสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ชีวิตประจำวัน					
๔. เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมไม่ยากจนเกินไป					
๕. นักศึกษาได้รับเนื้อหาครบถ้วนตามจุดประสงค์					
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
๖. กิจกรรมเน้นให้นักศึกษาได้วิเคราะห์งาน วาง แผนการทำงาน ปฏิบัติงานและประเมินผลงาน					
๗. การทำงานในกลุ่มนักศึกษาได้มีบทบาทครบ คือ ประธาน สมาชิก และเลขานุการ					
๘. นักศึกษาในกลุ่มทุกคนปฏิบัติตามข้อตกลงที่ กำหนดร่วมกัน					
๙. กิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษาเกิดการ แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน					
๑๐. ระยะเวลาที่มีความเหมาะสมกับกิจกรรม					

ด้านสื่อการเรียนการสอน					
๑๑. มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระของเรื่องที่เรียน					
๑๒. ครูใช้สื่อ,อุปกรณ์เหมาะสมกับกิจกรรมแบบร่วมมือ					
๑๓. ครูนำเสนอสื่อต่างๆได้อย่างหลากหลาย และมีการซักถามนักเรียนรวมถึงเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการประกอบการจัดการเรียนการสอน					
๑๔. สื่อที่ใช้ช่วยให้นักศึกษามีความคิดรวบยอดได้ง่าย					
๑๕. สื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมร่วมกัน					
ด้านการวัดและประเมินผล					
๑๗. การวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน					
๑๘. มีการวัดและประเมินผลทั้งรายบุคคล และกลุ่ม					
๑๙. นักเรียนทราบผลการเรียนรูของตนเองและของกลุ่มทันที					
๒๐. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					

ขอเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....